

ÎNCEPUTURI NOI BINECUVÂNTATE

Ianuarie – Iunie

Octavian D.

Baban

**Ghid cartea Geneza
2019**

Geneza

Pastor Octavian Baban

Conținut

GENEZA	2
PARTEA 1A: PREZENTARE.....	13
AUTORUL ȘI SURSELE SALE	15
ÎMPĂRȚIREA CĂRȚII GENEZA.....	31
TEME TEOLOGICE PRINCIPALE	38
SUBIECTELE LECȚIILOR	43
Ianuarie: Începuturile omenirii și standardele divine	44
Februarie: Începutul poporului credincios și chemarea divină.....	45
Martie: Temelia proiectelor.....	46
Aprilie: Principiile familiei (I).....	48
Mai: Principiile familiei (II).....	49
Iunie: Începuturi noi și viziunea viitorului	51
PARTEA 2A: GHID DE STUDIU	52
IANUARIE: ÎNCEPUTURILE OMENIRII ȘI STANDARDELE DIVINE.....	52
3, Gen 1-2, Planul divin: oameni după chipul lui Dumnezeu, 1:26-30.....	53
10, Gen 3-4, Primejdiile începutului: ispita și nevegherea, 3:6, 4:6-7.....	72
17, Gen 5-6, Începutul mărturiei: ascultarea, 5:29, 6:22	85
24, Gen 7-8, Judecata potopului și începutul restaurării, 8:21-22.....	98
31, Gen 9-10, Reafirmarea planului divin: oameni drepti și sfinți, 9:5-7.....	114
FEBRUARIE: ÎNCEPUTUL POPORULUI CREDINCIOS ȘI CHEMAREA DIVINĂ.....	140
7, Gen 11-12, Începutul diversității și chemarea divină, 11:8, 12:1.....	140
14, Gen 13-14, Începutul bun: principialitate și credință, 13:8-9, 14:22-23.....	161
21, Gen 15-16-17, Începutul bun și detaliile revelației, 15:2-6, 17:15-20.....	174
28, Gen 18-19, Judecarea imoralității și mărturia contra-culturii, 18:32-33... 194	
MARTIE: TEMELIA PROIECTELOR.....	210
7, Gen 20-21, Promisiunile Domnului, darul Lui și paza divină, 21:10-13	210
14, Gen 22, Însemnele Legământului: jertfa și credința, 22:8, 15-18	229
21, Gen 23-24, Începutul căsătoriei: pregătirea și călăuzirea, 24:7, 12-14, 67. 248	
28, Gen 25, Predestinarea: confirmare și responsabilitate, 25:21-23, 32-33,	
Romani 9:9-14, Evrei 12:16-17	268

APRILIE: PRINCIPIILE FAMILIEI (I)	288
4, Gen 26-27, <i>Principiile familiei: fidelitate și binecuvântare</i> , 27:5-10, 26-29 ..	288
11, Gen 28-29, <i>Principiile familiei: dragoste și onestitate</i> , 29:13-27	318
18, Gen 30-31, <i>Principiile familiei: răspundere și comunicare</i> , 31:2-9, 19-22 ..	335
25, Gen 32-33, <i>Principiile familiei: rugăciune și împăcare</i> , 32:9-12, 33:8-11	364
MAI: PRINCIPIILE FAMILIEI (II)	381
2, Gen 34-36, <i>Principiile familiei: curăție și perseverență</i> , 35:1-20	381
9, Gen 37-38, <i>Principiile familiei: dragoste, respect și credință</i> , 37:21-27, 38:27-30, Matei 1:3-6.....	401
16, Gen 39-40, <i>Familia: înfruntarea ispitelor adolescenței</i> , 30:6-21, 40:20-23 ..	427
23, Gen 41-42, <i>Familia: carieră și credincioșie</i> , 41:14-16, 55-57, 42:18-24.....	449
30, Gen 43-45, <i>Principiile familiei: unitate și reîmpăcare</i> , 43:26-34, 45:1-15	473
IUNIE: ÎNCEPUTURI NOI ȘI VIZIUNEA VIITORULUI.....	499
6, Gen 46-47, <i>Israel: călăuzire în vremuri dificile</i> , 46:1-6, 47:27-31	500
13, Gen 48-50, <i>Israel: o viziune constantă</i> , 49:22-33, 50:18-26	514

GENEZA

Partea 1a: Prezentare

Cartea Genezei este prima din cele 5 cărți ale lui Moise (Geneza, Exod, Levitic, Numeri, Deuteronom). Toate cele 5 sunt numite Torah (Lege sau învățătură), la evrei, iar din 160 dH, se numesc și Pentateuch (cinci cărți – în grecește). În evreiește se numește Bereșit după primele cuvinte din Geneza 1 (La început... – Be-reșit). Grecii au numit-o *Geneseos* (generații sau genealogii – după listele de neamuri, *toledot* – evr.), iar latinii au numit-o *Liber Genesis*. Așa că, Geneza înseamnă „genealogii”, dar se referă și la geneză, la începutul lumii.

Autorul și sursele sale

În mod tradițional, Moise este autorul celor cinci cărți și, desigur, al Genezei. Adevărul este că Geneza este o capodoperă de inteligență lingvistică și narativă (structuri și micro-structuri repetate, teme și cuvinte cheie, jocuri de cuvinte, aluzii și susținerea lor narativă ca mijoace interne de comentariu, etc.). Este de neegalat prin inteligență și artă. Pentru noi, perspectivele și conținutul atât de cuprinzătoare în învățătură teologică și nu numai, în științe și psihologie socială și etică, nu puteau veni decât prin inspirația Duhului Sfânt și printr-un om foarte învățat, așa cum a fost Moise, un evreu educat la curtea Faraonilor Egiptului.

Cele cinci cărți amintite se referă la elemente de istoria îndepărtată, de început, a omenirii, și în special, se referă la începuturile poporului Israel. De asemenea, există o colecție majoră de legi morale, religioase și de ritual preoțesc, o istorie a organizării drumului spre Canaan și a cuceririi acestui teritoriu unde sunt astăzi Israelul, Iordania și Libanul, și o repetare finală a legilor. Ca atare, autorul scrie din mai multe posturi: de istoric, de legiuitor, de profet, de preot, de conducător social și militar. Uneori, limbajul adoptat devine caracteristic acestor domenii, și de aceea, unii comentatori au venit cu teorii complexe despre autorul celor cinci cărți „ale lui Moise”. Unii comentatori și-au imaginat că au fost cinci autori diferiți care au contribuit la scrierea acestor cinci cărți ale lui Moise (J. Wellhausen, 1877). Anume, a existat un autor Yahvistic (Y, pentru că îl numește pe Dumnezeu adesea, Yahveh, aprox. 950 îH), un autor Elohist (E, pentru că îl numește pe

Dumnezeu adesea Elohim, aprox. sec. 850 îH), și unul Deuteronomist (D, aprox. 650 îH), și un autor Preoțesc (P, aprox. 500 îH).

La scrierea Genezei ar fi contribuit trei autori. Autorului Y i s-ar datora aproape jumătate din carte, autorului E i s-ar datora aproape o treime (mai ales la început), iar autorul P ar fi scris aproape o șesime din Geneza. Y și E sunt interesați de intervențiile lui Dumnezeu și de aparițiile sale, P este mai cu seamă interesat de legămintele lui Dumnezeu cu oamenii și de formularea lor.

Discuțiile sunt foarte detaliate lingvistic și istoric, în această privință, și nu pot fi urmărite în detaliu decât în introducerile specializate în studiul Vechiului Testament¹ (ex, G. J. Wenham). Cu toate acestea, pentru cititorii acestui studiu vom face un număr de observații de fond.

Având în vedere stilul literar compozit al scrierilor biblice de arhivă, este posibil ca în unele locuri, unii autori ulteriori să fi intervenit după Moise aducând unele completări (preoți sau profeți: posibil Ezra, posibil Ieremia, posibil Samuiel, care au și propriile lor cărți în Sfânta Scriptură). Totuși, aceste completări sau aranjări de material au fost reduse în dimensiuni și au urmărit clarificarea unor precepte sau detalii, și nu scrierea sau rescrierea materialului, *ab initio* ori *de novo*. Avem de a face cu completări și reformulări, nu cu autori egali cu Moise.

În al doilea rând, Moise însuși a avut mai multe surse. Numele cu care Dumnezeu i s-a făcut cunoscut este Yahweh – Eu sunt Cel ce Sunt (și i l-a spus Dumnezeu în pustie, în Madian, Exod 3:14). Astfel, autorul Yahvist este, foarte probabil, Moise însuși.

Observăm însă că, într-adevăr, unele relatări despre Dumnezeu folosesc numele Elohim, și ele se referă mai ales la primele capitole din Geneza. Elohim este un nume plural, de respect și de regalitate, care pentru creștini înseamnă și o referință subtilă la Ființa Trinitară a lui Dumnezeu. Formele de singular al acestui nume erau foarte folosite în Canaan, și erau foarte vechi: *Eloah*, *El*. Aceste forme erau folosite și pentru Baal El. Din semiticul Eloah vine și numele arab al lui

¹ Bruce K. Waltke și Cathi J. Fredricks, *Genesis: A Commentary* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2001); Gordon J. Wenham, *Genesis 1-15*, Word Biblical Commentary, vol. 1 (Waco, TX: Word Books, 1987), idem, *Genesis 16-50*, Word Biblical Commentary, vol. 2. (Nashville, TN: Thomas Nelson Publishers, 1994); Andrew Louth and Marco Conti (eds), *Genesis 1-11*, general editor Thomas C. Oden, Ancient Christian Commentary on Scripture. (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2001). Umberto Cassuto, *A Commentary on the Book of Genesis*, Translated from the Hebrew by Israel Abrahams, Publications of the Perry Foundation for Biblical Research in the Hebrew University of Jerusalem (Jerusalem: The Magnes Press, Hebrew University, 1961-64).

Dumnezeu, anume Allah. Este extrem de posibil ca sursa elohimică să fi fost Avraam care a plecat din Ur cu tatăl său, Terah, și s-a stabilit în Haran, la nord de Canaan, ca după aceea, să plece și din Haran și să se stabilească în Canaan. El a folosit foarte probabil numele El, Elohim. Moise a folosit, astfel, și istorisirile provenite pe cale orală de la Avraam, căci este imposibil ca Avraam să nu fi lăsat ca moștenire ce anume știa el despre creație, potop și neamuri, de la Terah, de la strămoșul său Eber, și chiar de la Sem. Conform unor tradiții ebraice talmudice, Melchisedec, rege și preot universal al lui Dumnezeu, este posibil să fi fost chiar Sem, la o vârstă foarte înaintată. De aceea, Melchisedec și Avraam folosesc aceleași formule de închinare salut și vorbesc despre Dumnezeul Prea-înalt (El-Elion), Cel care a creat cerurile și pământul (Gen. 14:18-20, 22).

În al treilea rând, Moise dă semne că a cunoscut bine, probabil din bibliotecile egiptene și madianite, și miturile egiptene despre creație, și pe cel mesopotamienesc despre potop (Utnapiștim și Ghilgameș, și codurile de legi ale lui Hammurabi – asemănătoare cu Legea de pe Sinai, dar inferioare etic acesteia). Pentru cei care trăiau în timpul lui Moise și cunoșteau religiile de atunci, Geneza și celelalte cărți ale lui Moise arată o polemică ascuțită cu alte religii despre cine este Dumnezeu și cum a creat lumea, despre crearea și destinul omului.

În concluzie, Moise a scris inspirat de Duhul Sfânt și a folosit experiențele lui proprii, apoi și informațiile de la Avraam, Isaac și Iacov – și Iosif, și desigur, alte informații pe care le-a coroborat subtil în lucrarea sa despre început, Geneza. În felul acesta, se poate susține argumentat că nu avem mai mulți autori, ci unul doar, genial, pe nume Moise, care a folosit mai multe surse și ale cărui lucrări au fost transmise generații de-a rândul și revizuite ulterior, pe alocuri, în limbaj și formulare, de unii din profeții și preoții de seamă ai lui Israel și Iuda.

Împărțirea cărții Geneza

Geneza se poate împărți în două mari părți generale, 1-11 și 12-50:

- A. **Geneza 1-11.** Începutul lumii și al omenirii. Această parte vorbește despre natura lui Dumnezeu și a lumii, despre esența îndepărtării omenirii de Dumnezeu și soluțiile lui Dumnezeu în această privință (condamnare cu blestem, pedeapsă – la potop, legăminte de restaurare și promisiunea unui Mesia viitor). Ea are un caracter explicativ și polemic față de alte religii străvechi.
 - a. Crearea Universului și a vieții pe pământ, 2:4-4:26
 - b. Descendenții lui Adam, 5:1-6:8

- c. Descendenții lui Noe, 6:9–9:29
 - d. Descendenții fiilor lui Noe, 10:1–11:26 (Sem: 11:10–26)
- B. **Geneza 12-50.** Începuturile lui Israel (patriarhii și ajungerea în Egipt). Această parte arată fundamentele istoriei lui Israel, intervenția și chemarea lui Dumnezeu. Desigur, se arată prin toate că Dumnezeu are un plan deosebit cu acest popor. În istoria lumii, el este poporul prin care Dumnezeu îl aduce pe Hristos și mântuirea omenirii. Aici observăm trei secțiuni majore, legate prin diverse secțiuni de tranziție:
- a. Secțiunea lui Avraam, 11:27–25:10
 - b. Secțiunea lui Isaac, 25:11–28:9
 - c. Secțiunea lui Iacob, 28:19–35:29
 - d. Secțiunea lui Esau, 36:1–43
 - e. Secțiunea lui Iosif, 37:1–50:26

Subiectul general este descris, deci, de cuvintele cheie Început și Descendenți. Geneza spune adevărurile de bază despre începutul lumii, despre natura lui Dumnezeu și destinul oamenilor (creație, progres și decădere, pedeapsă și supraviețuire, speranță și continuitate prin legământ). Există în total 10 liste de descendenți, primele 5 se referă la istoria veche (proto-istoria omenirii) și celelalte 5 se referă la istoria patriarhilor (a lui Israel). Genesis: A Commentary, Copyright © 2001 by Bruce K. Waltke, Zondervan, Grand Rapids, Michigan 49530

Cartea 1, 1:1-2:3, Crearea Universului și a vieții pe Pământ
 Cartea 2, 2:4-4:6, Descrierea omului și a căderii sale
 Cartea 3, 5:1-6:8, Adam și descendenții săi, până la Noe
 Cartea 4, 6:9-11:32, Noe și descendenții săi (până la Set și la Terah)
 Cartea 5, 12:1-25:10, Viața lui Avraam (până la căsătoria lui Isaac)
 Cartea 6, 25:11-28:9, Viața lui Isaac (până la plecarea lui Iacob)
 Paranteză, 25:11-18, Ismael și descendenții lui (non-Israel)
 Cartea 7, 28:10-35:29, Viața lui Iacob
 Cartea 8, 36:1-43, Viața lui Esau (Esau și descendenții, non-Israel)
 Cartea 9, 37:1-50:26, Viața lui Iosif.

Teme teologice principale

Între temele principale ale cărții se observă tema începutului și a căderii, tema noului început și a restaurării, tema Seminței mesianice (a lui Hristos) și a descendenților care conduc spre Hristos, tema Întâiului născut (din nou, cu referire la Hristos, ca întâi născut al lui Dumnezeu, prin întrupare și poziție regală peste întregul univers) și a moștenirii, tema descendenței promise și ocrotite de Dumnezeu, tema țării moștenite (chiar și a veșniciei, a moștenirii veșnice, cum se vede

în binecuvântarea lui Iacov pentru Iosif), tema blestemului și a binecuvântării – de la Dumnezeu și de la oameni, tema conducerii lui Dumnezeu, tema conducătorului providențial, tema răzvrătirii și a pedepsei, tema pazei și ocrotirii divine, tema răscumpărării omenirii și a unificării ei pe baza proiectului lui Avraam-Isaac-Iacov.

Una din temele centrale ale Genezei este tema creării omului după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Se observă că omul se aseamănă cu Dumnezeu în conducere, în puterea cuvântului (binecuvântare și blestem), în crearea de fii (prin naștere), în eliberarea altora și în îndurare. Se vor vedea și ravagiile răzvrătirii și ale păcatului, prin încăpățănare și destrăbălare. Se vor putea observa, de asemenea, apariția de modele profetice, de paradigme care se repetă: Adam și Noe, Avraam și Iacov, Abel și Iosif, etc. Toate ne arată că există niște corespondențe interesante între generații și între început și continuarea rasei umane. Dumnezeu în toate urmărește planul mântuirii sale și recuperarea oamenilor ca fii ai săi, creați să îi semene Lui și să îl reprezinte în lume.

Lectura prezentă a Genezei invită la o citire consecventă a cărții, într-o atmosferă de rugăciune și încurajare și va privi la toate aceste teme, pe rând, în diverse abordări. Așa cum este însă și tema generală a acestui calendar, Proiecte noi binecuvântate – sau Începuturi noi binecuvântate, studiul se va concentra pe condițiile și importanța unui început bun, binecuvântat de Dumnezeu, care continuă printr-o viață credincioasă mergând înainte spre împlinirea voiei lui Dumnezeu și așezarea Împărăției lui pe pământ.

Subiectele lecțiilor

Primele două luni ale anului, ianuarie – februarie, privesc la reperele mari ale creației și istoriei de început a omenirii. Ce fel de început dorea Dumnezeu și ce fel de nou început așteaptă El, în cazul erorilor și păcatului? Tendințele omenești sunt expuse aici, precum și harul sau oportunitățile lui Dumnezeu pentru noi. Cu toate acestea, de câteva ori se vede și pedeapsa Domnului pentru încăpățănarea și păcatul omenesc.

Ianuarie: Începuturile omenirii și standardele divine

3, Gen 1-2, Planul divin: oameni după chipul lui Dumnezeu, 1:26-30

10, Gen 3-4, Primejdiile începutului: ispita și nevegherea, 3:6, 4:6-7

17, Gen 5-6, Începutul mărturiei: ascultarea, 5:29, 6:22

24, Gen 7-8, Judecata popoului și începutul restaurării, 8:21-22

31, Gen 9-10, Reafirmarea planului divin: oameni drepti și sfinți, 9:5-7

Februarie: Începutul poporului credincios și chemarea divină

- 7, Gen 11-12, Începutul diversității și chemarea divină, 11:8, 12:1
14, Gen 13-14, Începutul bun: principialitate și credință, 13:8-9, 14:22-23
21, Gen 15, 16, 17, Începutul bun și detaliile revelației, 15:2-6, 17:15-20
28, Gen 18-19, Judecarea imoralității și mărturia contra-culturii, 18:32-33

Martie: Temelia proiectelor

- 7, Gen 20-21, Promisiunile Domnului, darul Lui și paza divină, 21:10-13
14, Gen 22, Însemnele Legământului: jertfa și credința, 22:8, 15-18
21, Gen 23-24, Începutul căsătoriei: pregătirea și călăuzirea, 24:7, 12-14, 67
28, Gen 25, Predestinarea biblică: confirmare și responsabilitate, 25:21-23, 32-33, Romani 9:9-14, Evrei 12:16-17

Aprilie: Principiile familiei (I)

- 4, Gen 26-27, Principiile familiei: fidelitate și binecuvântare, 27:5-10, 26-29
11, Gen 28-29, Principiile familiei: dragoste și onestitate, 29:13-27
18, Gen 30-31, Principiile familiei: răspundere și comunicare, 31:2-9, 19-22
25, Gen 32-33, Principiile familiei: rugăciune și împăcare, 32:9-12, 33:8-11

Mai: Principiile familiei (II)

- 2, Gen 34-36, Principiile familiei: curăție și perseverență, 35:1-20
9, Gen 37-38, Principiile familiei: dragoste, respect și credință, 37:21-27, 38:27-30, Matei 1:3-6.
16, Gen 39-40, Principiile familiei: înfruntarea ispitelor adolescenței, 30:6-21, 40:20-23
23, Gen 41-42, Principiile familiei: carieră și credincioșie, 41:14-16, 55-57, 42:18-24
30, Gen 43-45, Principiile familiei: unitate și reîmpăcare, 43:26-34, 45:1-15

Iunie: Începuturi noi și viziunea viitorului

- 6, Gen 46-47, Începutul lui Israel: călăuzire în vremuri dificile, 46:1-6, 47:27-31
13, Gen 48-50, Începutul lui Israel: o viziune constantă, 49:22-33, 50:18-26

Partea 2a: Ghid de studiu

Ianuarie: Începuturile omenirii și standardele divine

3, Gen 1-2, Planul divin: oameni după chipul lui Dumnezeu, 1:26-30

Creația reprezintă un mare și glorios început, începutul tuturor începuturilor. Relatarea din Geneza începe chiar cu aceste cuvinte: „La început Dumnezeu a creat...” (Gen. 1:1). Toate au un capăt, au un început. Numai Dumnezeu este în afara și dincolo de aceste margini, El este din veșnicii.

Un al doilea început în istorie, extraordinar prin consecințe, și de aceeași mărime cu evenimentul creației, este Întruparea lui Hristos – nașterea Fiului divin, Domnul nostru. De aceea, evangheliile celor doi apostoli ai lui Isus, Ioan și Matei încep prin asemănare evidentă cu Geneza. Apostolul Ioan scrie în mod asemănător cu Geneza 1:1, „La început era Cuvântul și Cuvântul era cu Dumnezeu...” (Ioan 1:1). Apostolul Matei începe cu listă de genealogii ca în listele din Geneza: „Cartea genealogiei lui Isus Hristos (*biblos geneasōs Iēsou Hristou*), fiul lui David, fiul lui Avraam. 2. Avraam a născut pe Isaac; Isaac a născut pe Iacov; Iacov a născut pe Iuda și frații lui...” (Mat. 1:1-2). Cu ocazia aceluia început, Creatorul a intrat în creația Sa, a venit întru ale sale, la ai săi – ca să îi mântuiască. De atunci încolo, Sfânta Treime este și deasupra întregii creații, dar și în interiorul ei, prin întrupare.

În Geneza 1 și în Geneza 2-4 avem două relatări despre Creație, prima este generală, și Dumnezeu este numit Elohim, iar a doua este mai focalizată pe istoria omului, iar aici Dumnezeu este numit Yahweh (Iehova). Prima privește la toate cele șapte zile ale creației, cu ziua de odihnă inclusă în ele, iar cea de-a doua se concentrează pe ziua a 6a și pe cele care au venit după ea. Ziua de odihnă nu este menționată, dar ar putea fi undeva între capitolul 2 și capitolul 3, după crearea Evei și porunca despre Pomul cunoștinței binelui și răului, înainte de ispitirea șarpelui (în momentul ispitirii șarpelui, lucrurile nu mai puteau fi numite „bune”, în întregimea lor, ca în ziua de odihnă).

Dacă privim la creație, în sine observăm, că totul începe cu menționarea lui Dumnezeu. El este activ. Orice început bun îl are la bază pe Dumnezeu și acțiunile Lui, și planurile Lui.

Apoi vedem că Duhul lui Dumnezeu ține în control apele, întunericul, întrecul potențial al lucrurilor care vor fi. Și începutul Bisericii este făcut prin venirea Duhului Sfânt. Nu există nici o lucrare fără binecuvântarea, fără revărsarea și fără controlul Duhului Sfânt.

Zilele creației ne comunică fiecare, câte ceva important pentru orice început bun. Începuturile bune se bazează pe Dumnezeu. Se bazează

pe deosebirea între lumină și întuneric (Dumnezeu este cel ce dă lumina și definește lumina și întunericul, binele și răul). El a creat lucrurile în perechi, în diversitate și în ordine. El a creat mai întâi mediul de existență, apoi locuitorii – sau beneficiarii mediului. Așa a făcut pentru soare și lună și stele, pentru păsări și pești, pentru animale – și pentru om, în final. Pentru om El a creat mai întâi Edenul, în întregime ca pe o grădină special amenajată pentru exercitarea atribuțiilor de început ale omului. Ideea de progresie, de echilibru, de diversitate și distincției a funcției și a formelor este esențială creației.

Dumnezeu a creat apoi prin cuvânt, prin puterea cuvântului Său. Cine vrea începuturi bune trebuie să privească la calitatea comunicării, a planificării, a cuvintelor. Constituția unei țări este importantă, declarația de intenție este importantă, actul de constituire a unei firme, jurămintele de la începutul unei căsătorii. Cuvintele noastre sunt importante pentru că în mod similar și cuvintele lui Dumnezeu au fost importante – și sunt, iar cuvintele noastre sunt făcute să se asemene cu cuvintele Lui.

Aici, creația are o însemnătate aparte. Dintre toate ființele, posibil și îngerii, omul este singurul creat să fie după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. De aceea, chemarea lui este foarte înaltă. Să îl reprezinte și să îl exprime pe Dumnezeu în creație. Nu vom putea fi liniștiți și împliniți până nu îl vom reflecta cu credincioșie pe El, în sfințenie, în bunătate, în dragoste, în fermitate pentru bine și împotriva răului, etc.

Dumnezeu îi omului ocazia să participe, prin familie, la crearea vieții, la nașterea de oameni. Aici omul se aseamănă cu Dumnezeu. În alt fel însă, prin existența celor două genuri, feminin și masculin, omul se aseamănă cu multe din vietățile animale. Cu toate acestea, el naște ființe superioare, oameni care se aseamănă cu Dumnezeu, nu alte animale. În același timp, omul este chemat la o viață socială, în comunitatea dragostei, așa cum Sfânta Treime trăiește în comuniunea iubirii. Acest lucru depășește total sfera asemănării cu animalele. Fiind creat în perechi am putea spune, totuși, că omul se aseamănă mai mult cu Dumnezeu, decât cu animalele. În final, Domnul Hristos ne spune că oamenii nu se vor mai căsători, ci după înviere ei vor fi ca îngerii. Atunci va rămâne doar comuniunea dragostei și prieteniei, și a curăției, în numele lui Hristos.

Familia, astfel, este proiectul lui Dumnezeu. Astăzi ea nu mai este o instituție perfectă, ea a fost creată în Eden, dar continuă să existe în afara Edenului. Meritele ei însă sunt incontestabile, ea este soluția lui Dumnezeu împotriva singurătății, în favoarea relației și echilibrului psihic și social, în favoarea continuității vieții, în favoarea educației, care începe în familie, în favoarea mântuirii care vine printr-o familie cu o mamă și un fiu (fecioara Maria și Hristos)...

În final, creația ne atrage atenția că Dumnezeu evaluează totul. De fiecare dată când crează ceva, El spune că „era bun”. Orice început bun va trebui să țină seama de evaluările lui Dumnezeu.

În orice început, dacă dorim să fie unul bun, ar trebui să ținem seama de asemănarea noastră cu Dumnezeu și de modelul lui Dumnezeu arătat în creație. Conform Bibliei, noi nu ne putem găsi liniștea decât în prietenie de Dumnezeu, în asemănare cu El. Prezintă-ți planurile lui Dumnezeu, încredințează-le Lui, fii conștient de suveranitatea Lui. Caută asemănarea cu El: acționezi în mod planificat? Ești bine informat și pozitiv, etic? Ai ordine logică în ceea ce faci? Există consultare în inițiativele tale? Există evaluare și verificare? Există odihnă? Există continuitate? Ce faci tu și cum îi implică sau solicită pe ceilalți? Lucrezi în echipă?

APLICAȚII:

Crezi că putem învăța principii din creația Domnului și să le aplicăm în lucrările și proiectele noastre? De ce da și de ce nu? Există anumite limite?

Pune pe hârtie planuri și proiecte pentru anul acesta. De care din principiile arătate de Dumnezeu la creație crezi că ai nevoie?

Asigură-te că ai loc în planurile tale pentru creștere progresivă, pentru diversitate și colaborare.

Asigură-te că ai loc în planurile tale pentru odihnă și evaluare.

Cât de important este pentru tine faptul că ai fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, ca să îl reprezinți și să poată acționa în lume prin tine?

10, Gen 3-4, Primejdiile începutului: ispita și nevegherea, 3:6, 4:6-7

Orice plan și proiect are oportunitățile și responsabilitățile sale, are exigențele și primejdiile sale. Primejdiile în Geneza 3-4 vin din neascultarea avertizărilor lui Dumnezeu.

Deși Dumnezeu l-a pus pe om în Eden, unde toate erau perfecte, totuși a dorit să îl confrunte de la început cu etica alegerii. Ce este mai importantă: viața sau cunoașterea binelui și a răului?

Adam și Eva ar fi trebuit să ia din acel pom al vieții, care se afla și el în centrul grădinii, la fel ca pomul cunoaștinței binelui și răului. Ei însă au fost atrași de cunoașterea binelui și răului. Cunoașterea este importantă, dar adevărata cunoaștere începe cu ascultarea de Dumnezeu (Solomon o numește „frica de Domnul”), cu valoarea lui Da și Nu. Da, era permis să se bucure de toată grădina, mai puțin să mănânce dintr-un pom anume. Nu, nu trebuia să mănânce din acel pom. Cunoașterea nu începe cu satisfacerea apetitului. Nici Isus în ispitirea din pustie nu a început cu transformarea pietrelor în pâini. Cunoașterea începe cu ascultarea de Dumnezeu, cu hrănirea din cuvintele Lui, în cazul nostru, din Sfânta Scriptură, din Biblie. Testul acesta rămâne valabil și azi. Oare am acționa mai bine dacă am cunoaște mai mult sau dacă am fi mai ascultători de Dumnezeu?

Dacă Adam și Eva ar fi ascultat, eram în altă situație. Dacă ar fi ascultat Cain, Abel era în viață. Dacă Lameh ar fi căutat dreptatea Domnului, și nu pe a lui personală, poate nu ar fi început sistemul justiției abuzive și răzbunarea oamenilor față de oameni (după cum nu ar fi început nici familiile cu mai multe soții, nici abuzurile etc.).

Cu ce calități trebuie să fim echipați atunci când suntem confrunțați cu situații dificile, în care ne trezim că suntem invitați să acționăm împotriva lui Dumnezeu?

Ar trebui să avem o memorie bună a cerințelor lui Dumnezeu. Eva, sub presiunea dorinței și a invitației, adaugă la restricțiile Domnului. Ea spune în 3:3, „Dumnezeu a zis: Să nu mâncați din el și nici să nu vă atingeți de el, ca să nu muriți”. Domnul însă nu spusese „să ne se atingă de el”. Privește la esența poruncilor lui Dumnezeu și ia aminte. Nu cita incorect, mai aspru decât trebuie, nici nu cita trunchiat. Eva arată că deja simțea o repulsie interioară, o frustrare. Crezi că Domnul îți refuză ceva bun în viață și că o face din capriciu?

A doua cerință este să avem încredere în natura prin definiție bună a lui Dumnezeu. Șarpele strecoară ideea în 3:4 că Dumnezeu este răuvoitor față de oameni. Ai fost tentat vreodată să crezi același lucru? Nesiguranța despre natura bună lui Dumnezeu reprezintă în mod clar o influență demonică. Cine se apropie de Dumnezeu trebuie să creadă că El este și că răsplătește pe cei ce Îl caută (Evrei 11:6).

A treia cerință este ne consultăm cu partenerii credincioși. Dacă Eva s-ar fi consultat cu Adam, în mod clar, poate că răul ar fi fost evitat. Mama lui Samson se consultă cu Manoah, tatăl lui Samson, cu privire la dialogul cu îngerul Domnului. Iov și soția lui stau de vorbă despre dezastrul lor, iar Iov arată un bun spirit de conducere, spre lauda Domnului. Lipsa de consultare în decizii de viață conduce la erori majore. Este adevărat că există și primejdia unei consultări defectuoase, a unui sprijin reciproc în facerea răului. Haman se consultă cu soția lui, în cartea Estera, cu privire la uciderea lui Mardoheu, și ea îl aprobă să construiască o spânzurătoare uriașă în curtea lor. Anania și Safira se consultă despre declarația de venit și despre darurile la Biserică, dar iau hotărârea amândoi să spună neadevărul. Este nevoie deci, de o consultare bună, biblică.

Seria reacțiilor Evei rămâne un model celebru al drumului spre greșală: Ea a văzut,... i-a plăcut.... a dorit... și a luat – și a dat și altuia...! (3:6). Cine nu are principii clare în alegerile sale, poate aluneca pe același drum: vedere, plăcere, dorință, acțiune și – influențarea altora!

Se observă apoi că și la Cain, avertizarea Domnului nu a avut nici un efect. Gelozia fie și în lucrurile religioase, naște păcate periculoase: Cain îl ucide pe Abel, pentru că Dumnezeu primise jertfa acestuia, iar pe a lui Cain, nu.

APLICAȚII

De ce a lăsat Dumnezeu ca șarpele să îi ispitească pe Adam și Eva?

De ce Adam a tăcut și de ce Eva nu i-a cerut părerea? Acest comportament lasă să se înțeleagă atitudini și tendințe mai generale, la bărbați și femei?

Cum a început moartea să fie activă în viața primilor oameni?

Ce legătură are neascultarea lui Adam și a Evei cu faptul că ei au descoperit că sunt goi? Este relația intimă păcătoasă în vreun fel?

Ce legătură este între păcat și dorința de a te ascunde de Dumnezeu?

Se poate spune că Dumnezeu pune bazele științelor juridice și ale scrisului în Geneza 3-4 (porunca pomului, semnul lui Cain, declarația lui Lameh)?

Cum înțelegeți Geneza 3:26? În timpul lui Enos este începutul religiei?

17, Gen 5-6, Începutul mărturiei: ascultarea, 5:29, 6:22

Ascultarea de Dumnezeu și mărturia bună a celor credincioși sunt esențiale în viața creștinului. Ele arată transformarea vieții tale și îi invită și pe alții la credință. Un început bun al unui proiect, include înțelegerea voiei lui Dumnezeu și ascultarea de Domnul. Noe a strălucit exact prin acest lucru.

Contextul ascultării lui Noe, în capitolul 5-6, este neascultarea contemporanilor săi. Familia decăzuse într-un mod straniu. În loc de o tovărășie iubitoare, însoțită de nașterea și creșterea copiilor, căsătoria a devenit o iubire egoistă de plăceri. Acesta este înțelesul pasajului Geneza 6:2. Alegerile de căsătorie se bazau doar pe senzualitate, fără principii deosebite, fără călăuzirea Domnului. Importanța călăuzirii Domnului se va vedea clar, mai târziu, în viața lui Avraam, Isaac și Iacov. Într-un mod interesant, dar încă ne-explicat, în urma acestor legături s-au născut și giganții, oameni uriași din acele vremuri (este posibil ca oamenii să fi încercat niște experimente genetice).

Atunci când egoismul și răutatea oamenilor vin în valuri, la fel vine și judecata lui Dumnezeu. Mai întâi, oamenii se căsătoresc din motive egoiste, și devin tot mai răi, iar Dumnezeu spune că viața lor se va scurta la 120 de ani, și că Duhul Sfânt nu va mai locui permanent în viața lor, pentru că ei se concentrează doar pe poftele cărnii (6:3; păcatul duce la plecarea Duhului Sfânt din viața noastră; la Rusalii Duhul Sfânt vine din nou în cei credincioși, pentru că păcatele noastre au fost iertate). Ca urmare, durata medie a vieții se reduce, în proiect, doar la 120 de ani. Iată cum descrie Biblia acea generație: erau concentrați doar pe dorințele trupului (carnale), se căsătoreau după poftă și senzualitate, erau independenți în planuri și proiecte de familie, răutatea era hiper-dezvoltată, planurile lor (inimii lor) erau direcționate doar spre rău. În timp ce inima oamenilor îi îndrepta constant spre rău, inima lui Dumnezeu se mâhnea tot mai tare. Iată două inimi diferite (6:5-6). Oamenii nu se mai dezvoltau spre asemănarea cu Dumnezeu, ci împotriva ei. Pământul și oamenii erau într-o stare de ruină, stricați (6:11-12).

În mijlocul acestei răutăți, a acestei ruini, puțini oameni au căutat prezența Domnului și ascultarea de El. Străbunicul lui Noe, Enoh, a fost un om cu o mare dragoste de Dumnezeu, și sfânt, iar Dumnezeu i-a dat o dovadă că moartea nu este destinul obligatoriu al omenirii – și l-a luat la sine, în ceruri, fără să moară. Fiul lui Enoh și bunicul lui Noe, Metusala, a fost și el un om credincios – și a avut cea mai lungă viață de pe pământ, 969 de ani. Tatăl lui Noe, Lameh, fiul lui Metusala, s-a rugat o rugăciune specială pentru Noe, la naștere și a zis „Noe ne va

mângâia pentru osteneala și truda mâinilor noastre, care vin din acest pământ pe care l-a blestemat Domnul.” Numele lui Noe înseamnă „odihnă” și „mângâiere”, iar rugăciunea arată speranță de har pentru întreaga omenire, precum și o recunoaștere dureroasă a realității păcatului și blestemului. Dumnezeu i-a ascultat rugăciunea.

Noe este cel ce primește o misiune și o direcție specială de la Dumnezeu, iar el ascultă chemarea Domnului cu credință. În Geneza 6:8-9, vedem că Noe, în mijlocul generației sale răzvrătite și decăzute, a avut o mărturie deosebită. El era neprihănit, fără pată, și a umblat cu Dumnezeu. Până acum doar despre Enoh s-a mai spus așa ceva. Noe a căpătat milă – sau favoare – sau har de la Dumnezeu și Dumnezeu i-a încredințat o lucrare măreață (6:8). În ce-l privește pe Noe, el a făcut tot ce-i poruncise Dumnezeu (6:22). Acestea condițiile unui început bun, binecuvântat: o mărturie bună, o trăire zilnică în prezența Domnului, o chemare măreață și – har de la Dumnezeu. Pe care credeți că le avem și noi?

APLICAȚII:

Începutul bun trebuie continuat, uneori, prin adversitate și încercări, în mijlocul necredinței și batjocurilor.

Cum putem da o mărturie bună despre faptul că suntem creștini și avem valori creștine? Cum să facem față nepăsării sau batjocurilor, dacă generația noastră alege să nu se încreadă în Dumnezeu? Ți s-a întâmplat să fi ridiculizat pentru credință? Ce răspuns ai dat?

Proiectul Arca, al lui Noe, a fost un proiect special. Credeți că Biserica este un proiect asemănător? De ce da, de ce nu?

Cum poți evita în viața personală, tendințele răzvrătite ale generației lui Noe (ignorarea prezenței și cerințelor Domnului, supra-senzualitate și dominanța plăcerilor, gânduri orientate spre rău, violență, etc.)?

Cum ai putea urma exemplul lui Noe (credincioșie, neprihănire, sfințenie, muncă și proiect, unitatea familiei, ascultarea de Domnul)?

24, Gen 7-8, Judecata potopului și începutul restaurării, 8:21-22

Istorisirea potopului zis „al lui Noe”, din Geneza 7-8, arată multe detalii despre felul în care Dumnezeu a hotărât și administrat această pedeapsă extremă pentru răutatea extremă a oamenilor din acel timp. De asemenea, vedem și în ce fel Dumnezeu a acordat omenirii o nouă șansă.

Aflăm iarăși că Noe era un om neprihănit, ni se dau detalii despre intrarea în corabie, despre închiderea ușii, despre durata ploii, despre retragerea apelor și a uscarea pământului, despre salvarea animalelor și a oamenilor, despre primele jertfe și despre noul legământ între Dumnezeu și oameni.

Noi trăim tot timpul lângă binecuvântarea lui Dumnezeu și toate elementele naturii pot deveni și mijloace de judecată. Apa controlată dată viață, apa dezlănțuită devine potop fatal. Focul controlat aduce confort, bucurie, bucurie, dar căldura necontrolată aduce secetă, pârjor, și focul necontrolat aduce distrugere totală.

Potopul a durat exact 365 de zile (un an solar), prezentate în forma a 354 zile (an lunar) plus 11 zile. A fost un an al pribegiei pe ape, un an de exil în pustiul apelor, un fel Exod, dintr-o lume a păcatului într-o lume nouă, a unei noi oportunități. Descrierea potopului este urmărită cu atenție, după o schemă „în oglindă”:

7 zile anunțate până la potop (7:4)

7 zile așteptate (7:10)

40 zile de ploaie și inundații (7:17a)

150 zile de domnie a apelor (7:24)

150 zile de retragere a apelor (8:3)

40 zile de așteptare pe Ararat (8:6)

7 zile după trimiterea corbului și porumbelului (8:10)

7 zile după trimiterea porumbelului (8:12)

Au fost salvate toate animalele, dar mai multe din cele considerate curate: anume șapte perechi de fiecare, în vreme ce din cele necurate, doar câte o pereche. Salvarea bogăției lor genetice s-a făcut prin asigurarea supraviețuirii fiecărui soi de animale. Animalele de uscat și păsările – mari și mici au fost salvate în corabie, în vreme ce peștii și reptilele marine, evident au supraviețuit în oceane. Se pare că Noe și fii au stat separat, iar soția lui și nurerile au stat separat. La ieșirea din corabie, însă ei au ieșit din nou ca perechi, ca familii separate. Domnul a închis ușa corăbiei ca apa și furtuna să nu intre, și nici Noe și ai lui să nu vadă dezastrul de afară.

Schimbarea sortii începe cu îndurarea Domnului care „își aduce aminte” de Noe. Peste apele potopului, ca la creație, bate un vânt adus de Dumnezeu, în Gen 8:1-5, asemenea Duhului Sfânt din Gen 1:1-2.

Priceperea lui Noe, dar și relația lui bună de cooperare cu animalele s-a văzut în felul în care Noe a fost ajutat de un corb și de un porumbel, o pasăre neagră și o pasăre albă (posibil), o pasăre din categoria improprie mâncatului sau jertfei („necurată”) și o pasăre curată. Corbul zboară departe, dar se hrănește cu cadavre, pe când porumbelul zboară și el departe, dar știe să se întoarcă înapoi. Columbofilii știu bine lucrul acesta. Vestea bună a porumbelului (*hayonah*) care s-a întors cu o ramură de măslin, indică o anume asemănare cu salvarea dată de Dumnezeu prin Noe (*Noah*). Aici Moise face un joc de cuvinte, între Noe și yona (porumbel), care apare și în altă carte din Biblie, între profetul Iona, ca aducător de vești în Ninive, și yonah, porumbelul.

Din animalele curate Noe aduce o jertfă complexă, care este și de ispășire și de mulțumire. Biblia spune că Dumnezeu apreciază această închinare în mod deosebit și promite să nu mai adauge alt potop la blestemul din Geneza 3. Acceptarea jertfei lui Noe ne aduce aminte de acceptarea jertfei lui Abel, deci cu Noe omenirea era pe un drum bun. Noe, noul Adam, știa cum trebuie să fie închinarea adevărată.

În ce privește legământul Domnului, El arată că omul a rămas rău în pornirile sale, dar nu mai spune că este extrem de rău, așa cum a zis mai înainte, în Geneza 6. El spune că nu va mai urma altă catastrofă, ci anotimpurile și ciclurile zi-noapte, precum și activitățile de sozon ale oamenilor (semănat, seceriș, etc.), vor continua neîncetat „câte zile va avea pământul”. Expresia este aceeași cu cea folosită și pentru oameni. Aceasta înseamnă că, totuși, pământul va avea un sfârșit, cândva, că zilele lui sunt numărate.

APLICAȚII:

De unde au venit apele la potop, 7:11-12? Unde s-au retras ele?

Cât de sus s-au înălțat apele? Cât de înalți erau munții atunci, 7:18-22?

Conform experienței lui Noe, care sunt caracteristicile unui bun început? Ce calități arată Noe în timpul acestei restaurări? De ce trebuie să țină seama închinarea adevărată?

În corabie animalele au urcat în perechi, dar oamenii s-au suit în două grupuri: Noe și fiii săi, soția lui Noe și nurerile ei (7:13, 8:18). Cum

credeți au folosit timpul în corabie? Ne spune ceva despre unitatea familiei și comunicare?

De ce a închis Dumnezeu ușa corăbiei, 7:16?

De ce i-a plăcut lui Dumnezeu jertfa lui Noe, ce importanță are pentru noi, 8:18-22?

31, Gen 9-10, Reafirmarea planului divin: oameni drepti și sfinți, 9:5-7

Capitolele 9-10 par o ilustrație a adevărului din Ps. 37:29, „Cei neprihăniți vor stăpîni țara și vor locui în ea pe vecie”. Mântuitorul Isus are și o altă formulă când spune în Matei 5:5 că „acei blânzi vor moșteni pămîntul”. La a doua venire a lui Isus, când va crea un pămînt nou și ceruri noi, cei credincioși vor primi în dar noul univers din partea lui Dumnezeu.

Astfel, după potop, Domnul re-așează omenirea pe pămînt, prin Noe și familia lui, și o binecuvîntează într-un mod foarte asemănător cu binecuvîntările date în Geneza 1. Mandatul omenirii rămîne același, dar apar câteva modificări, datorită situației noi, de cădere în neascultare. Citiți și comparați binecuvîntările din 9:1-3 și 1:28-30. Ce asemănări și ce deosebiri se pot observa? Ce semnificație au ele?

Geneza 1:28-30	Geneza 9:1-3
28. Dumnezeu i-a binecuvîntat și Dumnezeu le-a zis: "Creșteți, înmulțiți-vă, umpleți pămîntul și supuneți-l; și stăpîniți peste peștii mării, peste păsările cerului și peste orice viețuitoare care se mișcă pe pămînt." 29. Și Dumnezeu a zis: "Iată că v-am dat orice iarbă care face sămânță și care este pe fața întregului pămînt și orice pom care are în el rod cu sămânță: aceasta să fie hrana voastră." 30. Iar tuturor fiarelor pămîntului, tuturor păsărilor cerului și tuturor vietăților care se mișcă pe pămînt, care au în ele o suflare de viață, le-am dat ca hrană toată iarba verde." Și așa a fost.	1. Dumnezeu a binecuvîntat pe Noe și pe fiii săi și le-a zis: "Creșteți, înmulțiți-vă și umpleți pămîntul." 2. S-apuce groaza și frica de voi pe orice dobitoc de pe pămînt, pe orice pasăre a cerului, pe tot ce se mișcă pe pămînt și pe toți peștii mării: vi le-am dat în mâinile voastre! 3. Tot ce se mișcă și are viață să vă slujească de hrană: toate acestea vi le dau, ca și iarba verde. 4. Numai carne cu viața ei, adică sângele ei, să nu mâncați. 5. Căci voi cere înapoi sângele vieților voastre; îl voi cere înapoi de la orice dobitoc; și voi cere înapoi viața omului din mîna omului, din mîna oricărui om, care este fratele lui. 6. Dacă varsă cineva sângele omului, și sângele lui să fie vărsat de om; căci Dumnezeu a făcut pe om după chipul Lui.

Este important să remarcăm că, indiferent de care început este vorba, despre Adam sau despre Noe, este esențială binecuvântarea lui Dumnezeu. Fără binecuvântarea Domnului nu este posibil nici un progres, nici un fel de nou început de succes.

Apoi remarcăm că hrana s-a modificat. Acum oamenii au primit drept hrană nu doar plantele, ca la început, dar și animalele (încă nu se face aici vreo restricție de hrană, între animale curate și necurate; diferența între animale curate și necurate din Geneza 7-8, pare să aibă drept primă referință aducerea de jertfe, nu hrana). O singură restricție apare aici: să se respecte viața și să nu se mănânce cu sânge, sau câtă vreme sângele mai curge prin corp. Aceasta este o regulă igienică, dar și una de respect etic față de viața creată de Dumnezeu.

A apărut între timp, între ființele de pe pământ, posibilitatea să se distrugă unele pe altele, să se ucidă. De aceea, este posibilă și schimbarea tipului de hrană. Dumnezeu însă nu lasă nepedepsită uciderea de oameni, pentru că ei îl reprezintă pe Dumnezeu și sunt creați după chipul și asemănarea Lui. De aceea, animalele care ucid oameni, vor fi trase la răspundere (Legea de pe Sinai, poruncește sacrificarea lor). Oamenii nu au voie nici ei să ucidă alți oameni. Dumnezeu își păzește investiția din om și trage la răspundere pe oricine nu ascultă de aceste restricții. Cât de mult respectă civilizațiile pământului astăzi acest respect față de ființele vii și, mai cu seamă, față de viața omului?

În al treilea rând, se observă că primejdia pentru viața umană este atât de mare, încât Dumnezeu ia măsuri speciale. El pune o anumită teamă instinctivă în animale față de om. Psihologii și biologii recunosc această tendință în animalele de pe pământ. Fără acest model comportamental ar fi mult mai greu pentru oameni să exercite stăpânire asupra vieții de pe pământ. Desigur, asta ridică o întrebare profundă, cât de mult și de ce atât de mult are de a face păcatul cu moartea și, în special, cu moartea omului?

Reluarea binecuvântărilor divine se încheie cu porunca din 9:7, „Iar voi, creșteți și înmulțiți-vă; răspândiți-vă pe pământ și înmulțiți-vă pe el!” Mandatul, deci, rămâne același. Binecuvântările sunt însă urmate de un Legământ universal. Dumnezeu promite să nu mai adauge blestemului din Geneza 1 o distrugere globală, prin apă și oferă refracția luminii în picăturile de ploaie din nori, ca semn: adică, oferă curcubeul. Apar câteva întrebări: a creat Dumnezeu doar atunci legile refracției? Sau de abia de atunci au existat picături de ploaie în atmosferă, așa încât să fie posibil curcubeul? Ori, de abia de după potop încolo razele soarelui au putut ajunge direct la picăturile de apă (ploaie) din atmosferă (aceasta ar însemna că lumina soarelui era difuză în atmosferă înainte de potop și nu apărea refracția)? Oricum,

curcubeul a rămas un semn al îndurării divine. Mișcarea minorității homosexuale a adoptat simbolul curcubeului ca emblemă a diversității pe care și-o doresc. Totuși, el rămâne un semn divin al judecății și îndurării divine față de păcatele omenirii (Gen 9:12-18).

Episodul 9:18-29 este foarte important pentru înțelegerea decăderii țării Canaan. Oamenii de aici, urmași ai lui Canaan și ai lui Ham, tatăl lui, au arătat în timp aceeași înclinație spre neseriozitate ca strămoșii lor. Conform Bibliei, a fost greșit că la o sărbătoare a recoltei Noe nu și-a dat seama de tăria vinului, dar și mai greșit a fost că acest Canaan, iar apoi Ham, s-au distrat cu lucrul acesta și l-au făcut public, în loc să încerce să repare ceva, cu discreție și respect față de părintele lor, care le dăduse viață și i-a scăpat din potop. Sem și Iafet, în schimb, au dovedit acest respect pentru părintele lor în vârstă, care construisese cu credincioșie arca. Ce au făcut ei, acoperindu-l pe Noe, trebuia să facă și Ham și Canaan. Caracterul omului și respectul reciproc, și dragostea în familie, sunt adesea calități mai importante decât ne dăm seama.

Se pare că Sem a fost primul care a avut ideea, iar Iafet l-a urmat imediat. De aceea sunt amintiți în ordinea aceasta, Sem și Iafet. De asemenea, se vede în binecuvântarea dată că Noe îl binecuvintează pe Dumnezeu lui Set, nu direct pe Set. Deci, îi mulțumește Domnului că a vegheat și l-a inspirat pe Set să facă un lucru frumos. Cine nu își respectă părinții greșește înaintea Domnului și înaintea oamenilor. Noe binecuvintează ca Iafet să crească și urmașii lui să se dezvolte și să beneficieze de binecuvântările speciale ale Domnului către Set (să locuiască în corturile lui Set). Se poate ca aici să fie o referire la mântuirea care vine prin Hristos, din neamul lui Set, și de care beneficiază și restul popoarelor pământului, care vin din Iafet.

Este prima dată în istorie când un om rostește o binecuvântare și un blestem cu efecte peste veacuri (9:25-27). Oamenii se aseamănă aici, iarăși, cu Dumnezeu, pentru că ei pot să binecuvinteze și să judece prin blestem. De aceea, Romani 12:14 ne învață cu intenție clară „Binecuvințați pe cei ce vă prigonesc: binecuvințați și nu blestemați.” Practic, Noe se referă la Canaan și spre el direcționează blestemul său (25, 26, 27), nu spre tot neamul lui Ham. De exemplu, din Ham se trag și Egiptenii (Mișraim) și Etiopienii (Cuș), în Geneza 10:5. Asupra acestora nu este nici un blestem specific. Atunci când aceste țări au fost judecate în istorie, au fost judecate ca orice altă țară sau neam Iafet sau din Sem, la fel ca Israel. Nici popoarele hamite din Africa nu sunt blestemate, ca urmașe ale lui Ham. Totuși aceste versete au fost folosite în secolele 18 și 19 în Anglia și Statele Unite ca să se justifice sclavia populațiilor de culoare. Noi trebuie să luăm aminte să nu răstălmăcim cuvântul lui Dumnezeu.

Sensul biblic al capitolului 10 este că toate popoarele lumii (în număr de 70, în lista din Geneza 10) au plecat dintr-un om singură familie, de la Noe și soția sa, și din cei trei fii ai săi, Sem, Ham și Iafet, și soțiile lor, după potop. Numărul 70 apare și în a doua trimitere a ucenicilor în misiune în Luca. Sensul din evanghelia lui Luca este preluat din cartea Geneza. Acea trimitere misionară a 70 de ucenici este un fel de anunțare a misiunii care va duce evanghelia și la Israel, dar și la toate Neamurile din lume.

APLICAȚII:

De ce legământul cu Dumnezeu este important pentru toți oamenii? Ce anume s-a păstrat și azi din legământul lui Noe și ce nu, pentru noi?

Ce simbolizează curcubeul? Poate el fi o încurajare și pentru noi astăzi? Cum?

De ce caracterul unui om este foarte important, și pentru el și pentru urmașii săi?

De ce creștinul trebuie să binecuvinteze, nu să blesteme?

Au fost blestemați toți urmașii lui Ham? Care a fost greșeala lui Canaan și a lui Ham? Cum trebuiau să procedeze ei?

Cum trebuie înțeles faptul că și înainte și după potop animalele sunt împărțite în curate sau necurate? De ce Domnul permite să se mănânce din toate animalele? De ce acum li se permite oamenilor să mănânce nu doar plante, dar și hrană animală?

În ce fel destinul omenirii a rămas același și în ce fel s-a schimbat după potop?

Februarie: Începutul poporului credincios și chemarea divină
7, Gen 11-12, Începutul diversității și chemarea divină, 11:8, 12:1

Până în Geneza 11 avem istoria generală a omenirii, iar capitolul 11 se încheie cu lista descendenților lui Sem. În linia lui Sem apar și Avraam, și tatăl său, Terah, iar cu Avraam începe poporul evreu, unul din proiectele cele mai de seamă ale lui Dumnezeu (11:10-32). De fapt, în Geneza 11-12 se încheie perioada istoriei străvechi a omenirii (1-11) și începe istoria lui Israel (12-50). Aici avem de a face cu două proiecte mari. Primul este proiectul Babilon, un proiect al neascultării de Dumnezeu și al mândriei omenești (11), iar al doilea este proiectul Avraam, un proiect divin al mântuirii omenirii (12), în care, în timp, vor fi cuprinse și Israel și Biserica, adică toate popoarele care primesc mântuirea prin Hristos. Desigur, că se impune întrebarea dacă noi suntem prinși în proiectul (proiectele) lui Dumnezeu sau în proiecte neascultării de Dumnezeu (ale societății, pe ansamblul ei, sau personale).

În Geneza 11:1-9 este descris incidentul semnificativ de la Babel (Babilon). Nimrod, nepotul lui Ham, un rege puternic, construisese Babelul, ca semn al puterii oamenilor, și a pus și temeliiile cetății mari Ninive. Ambele sunt cetăți uriașe, puternice, vestite, bazate însă pe un stil de viață violent și cotropitor. Tot fiu al lui Ham a fost și Mițraim, care este numele biblic al Egiptului și al egiptenilor. Mițraim s-a așezat în zona Nilului, iar Cuș și Put în zona în zona Sudanului și Etiopiei. Toți fiii lui Ham au fost: Cuș, Mițraim, Put și Canaan (10:6-19).

Toți urmașii lui Sem, Ham și Iafet, vorbeau aceeași limbă și aveau aceeași cultură. Se pare că, toți au ascultat de un același conducător foarte influent, poate chiar Nimrod, și s-au hotărât să nu se răspândească pe tot pământul, așa cum a poruncit Dumnezeu lui Noe și fiilor săi (9:1, 7), ci să zidească un turn uriaș, foarte înalt, o civilizație unitară.

În acest scop și-au pregătit materiale mixte, cărămizi și bitum (ca la arcă) și au început să construiască turnul uriaș. Este posibil să fi încercat și să se păzească de vreun nou potop, așa încât Dumnezeu să nu mai poată nimici omenirea.

Poate că încă nu credeau în legământul curcubeului. În același timp, se pare că presiunea socială în Babilon era foarte mare. Chiar și urmașii lui Sem erau forțați să participe la construcție și să asculte de hotărârile generale ale societății de atunci. De fapt, nu este ușor să trăiești în ascultare de Dumnezeu, nici azi, când există presiuni enorme, contrare sfințeniei și credinței, din partea societății. O viziune bună de viață are nevoie însă de principii corecte.

Încurcarea limbilor i-a împiedicat pe oamenii de atunci să se mai înțeleagă, deși psihologia și educația lor era comună. Biblic vorbind, toate limbile au o origine comună, limba lui Noe la potop, și tendințe psihologice comune (referințele la trupul omenesc, ideea de a exprima acțiunea prin verbe și lucrurile prin substantive, metafore din natură, onomatopee, etc.). Multe limbile din prezent au apărut și s-au dezvoltat însă mult mai târziu, prin derivație din limbile străvechi. Din cauza limbilor diferite, care i-au luat prin surprindere, oamenii nu și-au mai putut coordona eforturile de construcție în acesta mega-proiect al Babilonului și au încetat construcția. În același timp, și nu întâmplător, doar după încetarea proiectului Babel s-a putut forma și dezvolta poporul Israel.

La Babel, Dumnezeu încurcă limbile, ca oamenii să nu se unească în neascultarea lor, dar în ziua Cincizecimii (rusaliile), El unifică limbile ca să fie vestită evanghelia și oamenii să fie aduși împreună în Biserică, în jurul lui Hristos. Proiectul unirii omenirii era bun, dar nu era bun decât atunci când îl poruncește și îl decide Dumnezeu. Conform Bibliei, de două ori încearcă omenirea o unire înainte de vreme și fără Hristos: la Babel și în timpul lui Antihrist. De asemenea, reflexe ale nevoiei de unire se mai văd și în diversele imperii uriașe sau sisteme de alianțe economice și militare ale lumii, în istorie.

Din genealogia lui Sem – până la Terah și Avraam (Terah a avut trei fii, Avraam, Nahor și Haran), se poate evalua că Sem era în viață atunci când Avraam a fost chemat în Canaan. Sem a trăit în total 602 de ani, iar la moartea lui, Avraam avea 140 de ani. Relatările despre potop au putut fi, deci, asigurate, până aproape Avraam, Isaac și Iacov. Primul care pleacă din Ur în Haran, la nord de Canaan, este Terah, care îl ia pe Avraam și pe Lot, fiul lui Haran, căci Haran murise relativ tânăr (11:31; a avut, totuși și copii, anume pe Lot, pe Bilha și pe Iscah – sau Sarah). Terah a plecat din Ur, o cetate măreață, străveche, un fel de moștenitoare a Babilonului, aflată în apropierea Babilonului vechi, și s-a decis să meargă în altă parte, într-o țară în nordul Siriei, pe care a numit-o Haran, după numele fiului său. Este posibil ca Terah să fi dorit să împlinească planul lui Dumnezeu și de aceea să fi încercat plecarea din zona Babilon ca să ajungă în altă parte, pe pământ.

Pe când avea 75 de ani, Avraam este chemat de Dumnezeu să plece din Haran, și să ajungă în Canaan, ca acolo să formeze un nou popor, în locul canaaniților foarte imorali. Vedem, deci, că Dumnezeu se implică foarte practic, chiar direct în istoria popoarelor și, desigur, în istoria mântuirii. Chemarea lui Avraam are elemente de binecuvântare și blestem, foarte asemănătoare cu binecuvântarea oamenilor de la creație și de după potop, pe vremea lui Noe. Într-un fel, și acesta este

un nou început, un început major al proiectului Mântuirii omenirii prin Messiah - Hristos.

Printre greutățile naturale în calea acestui început erau faptul că Avraam și Sara nu aveau copii, că Avraam ca întâi născut și ca unchi a trebuit să aibă grijă și de Lot, nepotul său orfan, precum și că Avraam era singur și lipsit de influență în țara Canaan. Oamenii începuseră să fie din ce în ce mai violenți, și Avram se temea că odată, cineva îl va ucide să îi ia soția, pe Sara, și posesiunile (el încearcă să evite această amenințare și spune că Sara era sora lui, de fapt, nepoata, ceea ce îl scapă de necazuri, dar Faraon va fi pedepsit de Dumnezeu când o ia pe Sara, 12:11-20). Faraon sau Faraon – însemna Casă sau Curte, ca în limba turcă unde palatul domnesc și sultanul erau numiți Înalta Curte sau Înalta Poartă.

Aici apare o interesantă temă biblică, a intrării și ieșirii (exod) din Egipt. În Egipt, Israelul scapă de foamete și primește daruri – ca aici Avraam, 12:16, dar ajunge și în primejdie de moarte și este alungat și trebuie să plece (12:20). Ceva asemănător s-a întâmplat și pe timpul lui Iacov și Moise, și chiar și cu mântuitorul Isus, cu Maria și Iosif, care pleacă în Egipt să scape de persecuția lui Irod, și se întorc mai târziu.

Dumnezeu îi promite țara lui Avraam în 12:1 și 12:7. Este remarcabil că Avraam ascultă cu mult curaj, strânge tot ce are și pleacă în această aventură. El face mai multe altare, din loc în loc, sfințind țara cu aducerea aminte a chemării Domnului și închinarea sa, și se îndreaptă hotărât spre răsărit, venind din nord-vestul Canaanului (12:8-9).

APLICAȚII:

Observă paralelismul între acțiunile și vorbele lui Dumnezeu și ale oamenilor, în Geneza 11:1-9. De ce a fost greșit proiectul Babel?

Ce beneficii și ce primejdii vedeți astăzi din cauza unificării culturale, politice și economice, a lumii? Viața de sfințenie devine mai ușoară? Persecuția devine mai ușoară?

Care este chemarea dată lui Avraam în Geneza 12 și care sunt binecuvântările și profețiile despre el? Mai există chemări personale de la Dumnezeu pentru oameni și astăzi?

Ce decizii bune de viață și închinare a pus Avraam la vieții sale de ascultare de porunca Domnului? Ce credeți, s-a maturizat Avraam în credință de-a lungul vieții sale în Canaan?

14, Gen 13-14, Începutul bun: principialitate și credință, 13:8-9, 14:22-23

Proiectul înființării lui Israel, care se poate numi „proiectul unui popor pentru Dumnezeu”, se află în plină desfășurare începând cu Geneza 12. Trei principii importante se văd în viața lui Avraam, în cadrul acestui proiect. Primul ar fi „resursele contează, dar binecuvântarea Domnului le surclasează”. Al doilea principiu este „Cu prevedere și organizare, treci de greua încercare”. Al treilea principiu este „După orice biruință, trebuie să îi mulțumești lui Dumnezeu cu credință”.

Cine ajunge să aibă resurse și oportunități în viață are nevoie de principii să se orienteze în muncă și în folosirea câștigului. Altfel, dorința de câștig permanent și prin orice mijloace poate pune stăpânire cei credincioși, aduce o mărturie nepotrivită și te poate lipsi de binecuvântarea Domnului. Avraam ajunsese bogat, și pe lângă el, și Lot, iar slujitorii lor au început să se certe pentru pășuni și fântâni. Adică, pentru resurse. Când resursele sunt limitate, conflictele apar cu siguranță. Ce alternative sunt? Avraam este generos și îl lasă pe Lot să aleagă zona dorită: câmpia sau muntele. Separarea activităților este un principiu bun, în caz de conflict (13:9). Generozitatea este și ea un semn de caracter puternic și de credință. Nu trebuie să te lupți cu toate puterile pentru ceea ce nu este esențial.

Se putea crede că Avraam a ales prost, dar el a ales bine, de fapt. Mai întâi, prin separare, a scăpat de certuri. Apoi, prin încredere în Dumnezeu și generozitate, a creat premiza unor relații bune. El și-a așezat proiectele pe promisiunile Domnului, care erau foarte clare (vezi și 13:15-17). Prin comparație, Lot a greșit. El nu și-a dat seama că sursa binecuvântării lui este binecuvântarea lui Dumnezeu pentru Avraam. Dacă stătea în planul lui Dumnezeu cu Avraam, ar fi dus-o bine în continuare. A doua greșală, a fost că a ales să se stabilească în zona mănoasă din câmpie și în orașele prospere, dar foarte decăzute, ale Sodomei și Gomorei. Geneza 13:13 afirmă foarte serios că locuitorii acestor cetăți erau „răi și din cale afară de păcătoși împotriva Domnului”. Poate că Psalmul 1:1 ar trebui să ne vină în minte: „Ferice de omul care nu se duce la sfatul celor răi, nu se oprește pe calea celor păcătoși și nu se așează pe scaunul celor batjocoritori!”. Lot nu ar fi putut să recite acest psalm cu convingere. Avraam știa că resursele contează, dar binecuvântarea Domnului le surclasează.

În a doua secțiune, Lot ajunge prizonier, el și ai lui, și toate posesiunile sale sunt jefuite, atunci când o coaliție de conducători locali atacă și învinge Sodoma, Gomora, Adma, Ţeboim și Ţoar (14:1-16). Avraam a aflat despre Lot și a strâns imediat 318 viteji dintre slujitorii săi și împreună cu aliații săi, liderii amoriți locali Mamre,

Aner și Eșcol, au atacat coaliția agresivă și au recuperat totul, pe Lot și pe toți ceilalți din orașele atacate.

Acțiunea lui Avraam arată prevedere militară și o foarte bună organizare (forță de intervenție rapidă, alianțe locale eficiente). El nu și-a uitat ruda, pe fratele Lot, ci l-a ajutat la nevoie. Indiferent de greșelile lor, trebuie să ajutăm pe cei în nevoie, mai ales dacă sunt frați. Domnul i-a dat o mare victorie lui Avraam, dar Avraam aplicase bine și principiul „Cu prevedere și organizare, treci de greaua încercare”. Încrederea în Domnul nu trebuie să încurajeze pe nimeni la lipsă de prevedere și organizare. Eeseni 6:13 spune „De aceea, luați toată armura lui Dumnezeu, ca să vă puteți împotrivi în ziua cea rea și să rămâneți în picioare, după ce veți fi biruit totul”.

Al treilea principiu se vede în 14:17-24. Avraam era un om al închinării. A construit un altar și lângă stejarii lui Mamre, după despărțirea de Lot, 13:18. După victoria împotriva regilor din coaliție, el s-a închinat iarăși lui Dumnezeu, la întâlnirea cu Melchisedec, preotul Dumnezeului celui prea înalt. Avraam se închină și îi dă zeciuială, iar Melchisedec îl binecuvintează. Este posibil ca Melchisedec să fi fost Sem însuși, fiul lui Noe. Melchisedec are o preoție unică și îl vestește pe Hristos. El vine înaintea lui Avraam cu pâine și vin, ca un fel de Cină a Domnului profetică. Preoția lui Hristos va fi universală și fără egal, netransmisibilă, la fel ca cea a lui Melchisedec (110:4, vezi și Evrei 7:10). Avraam și Melchisedec se salută și folosesc cuvinte pline de reverență când vorbesc despre Dumnezeu. În contrast cu ei, regele Sodomei nu se referă deloc la Dumnezeu și nu caută binecuvântarea Lui. Avram însă știa că „După orice biruință, trebuie să îi mulțumești lui Dumnezeu cu credință”.

APLICAȚII:

Care sunt cele trei principii pe care le aplică Avraam aici? Sunt ele relevante și pentru noi?

Pot avea moralitatea și credința un loc aparte în profesia noastră și în alegerile sau proiectele noastre? Cum?

De ce trebuie recunoscut ajutorul Domnului în succesele obținute?

Ce spune Scriptura despre Melchisedec?

Cum se vede grija lui Avraam pentru o viață de închinare adevărată? De ce credeți că el construia altare în Canaan, precum și în orice loc unde își avea reședința?

21, Gen 15-16-17, Începutul bun și detaliile revelației, 15:2-6, 17:15-20

În aceste trei capitole se vede nevoia de repetare a promisiunilor lui Dumnezeu, ca să putem continua cu perseverență în viața de credință. Poate un proiect nou și bun, început cu Dumnezeu, să fie afectat dacă nu înțelegem toate detaliile lui? Experiența lui Avraam arată că trebuie să mergem înainte prin credință. Domnul va clarifica detaliile cuvântului Său și ale voiei sale, pentru noi, în timp.

Întâlnim aici trei subiecte principale: o promisiune divină reînnoită (prin noi revelații) – în Geneza 15, o promisiune divină pusă în primejdii de soluțiile omenești – în Geneza 16, și o promisiune divină reîntărită prin iertare și reconfirmare – în Geneza 17.

Astfel, în Geneza 15 Domnul îl reasigură pe Avraam, în două viziuni, una înainte și alta după jerfa specială de seară pe care a adus-o, că va moșteni țara Canaan și va avea parte de un moștenitor aparte, special. Din acest moștenitor vor apărea foarte mulți urmași ce vor umple pământul. Dumnezeu face un legământ special cu Avraam.

Observăm în acest capitol temerile lui Avraam, precum și asigurările Domnului. După 10 ani de așteptare, de când era în Canaan, Avraam întreabă „Doamne, ce-mi vei da?” și „prin ce voi cunoaște?” (15:2, 8). Domnul îl asigură de pază, de moștenire și de răsplătire. Cuvintele lui încep cu porunca „nu te teme” (15:1), la fel ca în mesajele din evanghelii. Cuvintele „nu te teme”, sunt un fel de salut evreiesc, dar aici are semnificații mai generale, de asigurare din partea Domnului.

Aici apare unul din versetele cele mai celebre din întreaga Biblie: „Avram a crezut pe Domnul, și Domnul i-a socotit lucrul acesta ca neprihănire” (15:6). Toți ar trebui să îl luăm ca motto pentru viață și să ne încredem în Domnul. Desigur că el se leagă și de alt verset, cel din 15:1 „Eu sunt scutul tău și răsplata ta cea foarte mare”. Și pe acesta trebuie să ni-l amintim și să îl punem la temelie vieții, chiar dacă nu suntem Avraam. Și regele David știa acest adevăr și îl numea pe Dumnezeu „partea mea de moștenire”.

Domnul îi dă lămuriri speciale în timpul jertfei de seară, în care face un legământ cu Avraam, lăsând ca focul prezenței divine să treacă printre jumătățile de animale aduse și să le ardă. Domnul arată aici prima dată granițele generale ale moștenirii lui Avraam: de la Nil, în Egipt, până la Eufrat, în Siria (15:18-21). Israel încă nu a atins aceste hotare vreodată, dar este posibil să apară o alianță specială în viitor (Isaia 19:20-23). De fapt, la nesiguranța lui Avraam, Domnul răspunde cu reconfirmarea promisiunii, și cu două revelații. Îi spune că din fiul său se va naște o mulțime ca stelele (15:5), că moștenirea țării va avea hotare largi (18-21) și îi dă detaliile robiei din Egipt și ale Exodului, înainte cu 400 de ani să se întâmple (13-16). Încurajările și confirmările

sunt foarte bune, dar câți oameni ar avea tăria să asculte ce se va întâmpla cu urmașii lor în următorii 400 de ani, cu bune și cu rele? Avraam era un om deosebit.

După acest capitol vine Geneza 16 ca o paranteză despre nesiguranța lui Avraam și despre capacitatea lui Dumnezeu de a menține controlul în orice situație. Avraam ar fi trebuit să aștepte cu credință nașterea unui fiu. Totuși, în temerile lui, care continuă, el acceptă propunerea Sarei că fiul moștenirii ar putea veni din altă parte, prin adopție. Sara îi propune o soluție legală pentru timpul acela, folosită destul de des. Un stăpân putea avea un copil cu roaba soției sale, iar copilul era adoptat, de la naștere, de soția sa legitimă. Ea în așeza pe genunchii ei, ca și cum l-ar fi născut, și de-atunci încolo, conta ca un moștenitor adevărat al stăpânului. Era un fel de metodă de mamă surrogat.

Astfel, Avraam și Sara adoptă copilul lui Agar, dar Ismael totuși nu este copilul promis de Dumnezeu. Viața lui Avraam se complică foarte mult. Când a ajuns însărcinată, Agar s-a simțit superioară Sarei, iar Sara a reacționat și i-a făcut viața foarte grea.

Fugind în pustiu, Agar descoperă că nu este părăsită de tot, ci Domnul o cunoaște și o ocrotește. Chiar și în mijlocul greșelilor și nenorocirilor, Domnul vine în ajutor. El ajută pe mulți, în harul său, chiar dacă nu au avut parte de o misiune specială. Agar nu este Avraam, nici Sara, dar Domnul o ajută.

Domnul îi binecuvintează copilul, și îi dă un nume frumos, Ișmael – „Domnul vede” și îi profețește un viitor bun, dar un caracter dificil. Acesta este destinul popoarelor arabe în lume, căci arabii se trag din Ismael. Ei nu sunt nici mai buni, nici mai răi decât restul oamenilor, dar au stilul lor specific. Iar Domnul îi menține „în fața fraților lor”, și astăzi. În mod interesant, îngerul Domnului îi spune lui Agar să se întoarcă la stăpâna sa (16:9). Uneori, soluția propusă de Dumnezeu nu este fuga, ci rămânerea și rezistența organizată, pe care o binecuvintează. Ți s-a întâmplat vreodată să aplici acest tip de soluție la necazurile din viața ta?

Trecuseră 10 ani de stat în Canaan, Avraam avea 86 de ani, și nu vedea nici un fiu. Uneori, așteptarea ne dezorientează. Sara nu putea avea copii și devenea tot mai în vârstă, la fel ca Avraam, dincolo de limitele biologice ale fertilității. Totuși, Domnului îi place să acționeze la limită, atunci când omenește nimic nu mai este posibil, ca să se știe că El însuși a intervenit acolo.

În sfârșit, capitolul 17, reia viziunile și promisiunile Domnului, pe când Avraam avea 99 de ani. Deja Avraam locuia deja de 24 de ani în Canaan și începea să creadă că Ismael, la 13 ani, era moștenitorul promis. Domnul i s-a arătat fizic (17:1, 22) și a înnoit legământul cu

Avraam, spunându-i că din el și Sara se va naște Isaac, după un an de zile. A detaliat că vor ieși multe neamuri din Avraam (include și pe Isaac și pe Ismael, 17:4, 6, 20), i-a cerut să fie neprihănit și să trăiască credincios înaintea Domnului (17:1) și a dat tăierea împrejur ca semn al legământului acesta (17:10-14). Tăierea împrejur nu este doar pentru Israel, ci și pentru Ismael, și nu reflectă doar Legea de pe Sinai, ci pornește de aici, de la legământul cu Avraam. Totuși și creștinii vor fi incluși în legământul credinței lui Avraam și în legământul despre Isaac, copilul promisiunii (17:21), deci al credinței, iar Agar va deveni un simbol al Legii și al robiei (Galateni 3:6-4:31; Romani 4:1-25, 9:6-13). Creștinii însă nu au nevoie de semnul tăierii împrejur, ca semn al legământului sau al mântuirii (Gal. 5:6, 6:15; 1Cor. 7:19).

APLICAȚII:

Ce credeți, s-a schimbat ceva cu privire la modul în care avem acces la mântuire, prin credință, de atunci și până acum (15:6)?

Experimentăm și noi temeri și dezorientări ca ale lui Avraam (15:2, 8)? De ce? Ce este de făcut în aceste situații?

A atins vreodată Israel granițele menționate în 15:18-21? Ce înseamnă lucrul acesta?

Ni se aplică și nouă cerința de a fi neprihăniți și de a trăi credincioși înaintea Domnului (17:1)? Cum și de ce?

28, Gen 18-19, Judecarea imoralității și mărturia contra-culturii, 18:32-33

Geneza 18-19 prezintă confirmarea finală a nașterii lui Isaac, pe cand Avraam avea 99 de ani, și judecata Sodomei și Gomorei. Domnul vestește ultima oară nașterea lui Isaac, cu un an înainte de eveniment – și confruntă necredința Sarei, căreia nu-i venea să creadă că este posibil și începuse să râdă (de fapt, și Avraam a râs în 17:17, iar Dumnezeu i-a zis atunci, și ca mustrare, dar și ca poruncă, în 17:19 „vei pune fiului tău numele Isaac (adică, râs)”).

În cadrul aceleiași vizite, în care Dumnezeu a luat chip uman în forma a trei călători, Domnul îl anunță pe Avraam că va distruge Sodoma și Gomora. Acceptă mijlocirea lui Avraam, într-o discuție minunată, dar, din păcate în aceste cetăți nu au fost nici 10 oameni credincioși, ca să fie iertate de distrugere (18:32-33).

În capitolul 19, Dumnezeu îl salvează pe Lot, prin doi îngeri și distruge cetățile păcătoase. Lot este salvat, dar familia lui se destramă. Cele două capitole arată cum Dumnezeu îi binecuvintează familia lui Avraam care a rămas credincios, și o scapă și pe cea a lui Lot – dar cu pierderi, din cauza necredincioșiei care începuse să îi afecteze și pe ei, în vreme ce locuiau în Sodoma. Și din Avraam și din Lot vor ieși popoare numeroase, dar din Avraam vor ieși mulți oameni credincioși, Israelul și Biserica, iar din Lot, două popoare cu probleme, moabiții și amoniții.

În consecință, rămânem cu aceste două mari discuții: judecarea imoralității și eficiența unei mărturii bune contra culturii păgâne. Domnul judecă imoralitatea Sodomei și Gomorei, și binecuvintează mărturia lui Avraam. Lot este numit în 2Petru 2:7-8 „neprihănitul Lot,... cel foarte întristat de viața destrăbălată a acestor stricați”, dar mărturia lui nu a fost puternică. A întârziat la ieșire din Sodoma și l-au forțat îngerii să plece, soția lui a privit înapoi la flăcările distrugătoare și a murit, fetele lui au avut idei stranii despre cum trebuie să supraviețuiască rasa umană după cataclismul focului. Au folosit vinul ca pe un mijloc al păcatului, dovedind că educația primită în Sodoma era plină de influențe rele.

În aceste două capitole vedem și trei proiecte (sau începuturi noi) cu trei destine diferite. Pe deoparte, se vede continuarea proiectului lui Dumnezeu de construire a unui popor deosebit, al Său, și de venire a lui Mesia – Hristos, pentru care l-a chemat pe Avraam să vină în Canaan și i-a vestit acum nașterea unui fiu, a lui Isaac. Acest proiect merge cu putere înainte, chiar dacă Sara și Avraam nu știu ce să mai creadă și obosesc din cauza așteptării îndelungi. Dumnezeu îl vizitează pe Avraam, îl asigură de binecuvântarea sa și nașterea lui Isaac, și acceptă o discuție foarte frumoasă cu Avraam, despre o posibilă

iertarea Sodomei și a Gomorei. Această discuție ne aduce aminte de intervenția lui Moise din Exod 32:11-13.

Al doilea proiect este proiectul lui Lot, care a plecat cu Avraam, s-a despărțit de acesta și alesese să locuiască acum în Sodoma și Gomora, pentru că acolo era abundență de resurse, hrană, de civilizație. Nu întotdeauna abundența este o casă bună pentru credință. Agur se roagă în Proverbe 30:8-9, „nu-mi da nici sărăcie, nici bogăție, dă-mi pâinea care-mi trebuie. Ca nu cumva, în belșug, să mă lepăd de Tine și să zic: "Cine este Domnul?" Sau ca nu cumva, în sărăcie, să fur și să iau în deșert Numele Dumnezeului meu.” Dar care este costul unei mărturii bune? Este posibil un compromis? Cât de departe poate merge? Cum vedem binecuvântarea lui Dumnezeu prin comparație cu favorurile bunăstării?

Al treilea proiect era chiar proiectul de civilizație a acestor două cetăți: el se va încheia sub pedeapsa lui Dumnezeu. Acești canaaniti au arătat că, deși trăiau ca într-un fel de nou Eden, o grădină a lui Dumnezeu, ei au stricat-o prin imoralitate, pofte și nedreptate. Au vrut să își bată joc de îngeri, iar pe Lot l-au respins violent, deși era concetățeanul lor de multă vreme, și deși Avraam îi salvase pe toți de la jaf și prizonierat, câțiva ani mai înainte. Viața de păcat este agresivă, intolerantă, disprețuitoare, nerecunoscătoare, și cu oamenii și cu Dumnezeu. Dumnezeu a distrus această păcătoșenie extremă prin foc – nu a mai adus potopul. Deci, și-a ținut legământul. Dar focul s-a dovedit extrem de puternic și nimicitor, deși a fost aplicat local. Chiar și soția lui Lot a fost afectată, numai când s-a uitat.

APLICAȚII:

Cum pot fi afectate proiectele noastre de către civilizația lipsită de credință din jurul nostru? De ce Lot a încercat să îi liniștească pe păcătoșii din Sodoma oferindu-și fetele? De ce au intervenit îngerii și i-au luat pe toți în casă? Păgânismul ne poate influența considerabil în timp dacă nu suntem atenți. Pe vremea judecătorilor (Jud.19:15-28) astfel de obiceiuri păgâne, canaanite, aveau să apară din nou. Chiar și Iefta, judecătorul, a avut influențe să jertfească oameni (Jud. 11:30-40). Ei ar fi trebuit să spună ca Iosua, noi și casa noastră îl slujim pe Domnul, nu să ofere jertfe sau compromisuri.

Cum a fost mărturia lui Avraam și cum a fost mărturia lui Lot? Ce puncte tari și slabe au avut ele?

Cum trebuie să ne încredințăm proiectele în grija Domnului și să cerem binecuvântarea lui? Cum trebuie planurile noastre, munca, afacerile să indice valorile Dumnezeu?

Ce valori de credință și etică se văd în munca ta, în afacerile tale, în proiectele tale?

Cum de a știut Moise toate aceste detalii despre Lot și despre Avraam? Foarte probabil, prin istorisirile transmise de la Avraam încolo, prin poporul evreu. În Orient a fost și este obiceiul să se învețe pe de rost multe istorisiri și să se transmită din generație în generație. Noi mai avem acest obicei?

Martie: Temelia proiectelor**7, Gen 20-21, Promisiunile Domnului, darul Lui și paza divină, 21:10-13**

În Geneza 20-21 avem un început vestit, o împlinire a profeției (nașterea lui Isaac) și două evenimente reluate: a doua răpire a Sarei (20) și a doua fugă a Agarei (21). După 12:10-20, aventura de la curtea lui Faraon, în Egipt, în Geneza 20 întâlnim o întâmplare foarte asemănătoare, de data aceasta la curtea regelui principal din Canaan, Abimelec. Asemănările și deosebirile dintre ele arată grija continuă a lui Dumnezeu, precum și creșterea în maturitate a lui Avraam.

- a. În ambele, Avraam se află într-un teritoriu străin și are probleme cu împăratul locului. În ambele, lui Avraam îi este frică pe bună dreptate că regii locali vor să îi ia soția și averile, iar pe el să îl ucidă. Aceasta arată cât de mult decăzuse omenirea la numai 300-400 de ani după potop.
- b. În ambele, Avraam spune că Sara este sora lui (ceea ce era adevărat, pentru că era sora sau nepoata sa, soră cu Lot). La curtea lui Faraon, Avraam o roagă și pe Sara să spună la fel, dar la curtea lui Abimelec, nu o mai roagă să zică nimic. Este amintită doar înțelegerea lor la plecarea din Haran. La curtea lui Abimelec, doar Avraam își asumă responsabilitatea acestei prezentări a soției sale.
- c. În ambele situații, Dumnezeu îi avertizează pe regi, și începe o pedepsire a familiilor lor, dacă nu o eliberează pe Sara. Pe Faraon îl pedepsește cu urgii mari (12:17). Pe Abimelec îl avertizează că va muri și că suferințe femeilor însărcinate, care nu mai pot naște.
- d. Faraon i-a dat daruri și bogății lui Avraam, înainte să îi ia nevasta (sora), apoi l-a izgonit după ce i-a eliberat soția. Abimelec îi eliberează soția și apoi îi dă daruri 1000 de arginți.
- e. Faraon și-a dat seama singur că nu este bine ce a făcut, lui Abimelec i s-a arătat Dumnezeu în vis. Dumnezeu nu i-a zis nimic lui Faraon, dar lui Abimelec, care era din Canaan, i-a spus că Avraam este profet și se va ruga pentru el (se aseamănă puțin cu situația din Iov 42:7-9, când Iov se roagă pentru prietenii săi). Într-un fel, Dumnezeu îi face publicitate bună lui Avraam în Canaan.
- f. Ambii regi și-au reparat greșeala, ceea ce arată că omenirea încă se temea de Domnul. Faraonul de mai târziu, din timpul lui Moise, peste 450 de ani, nu s-a mai temut de Dumnezeu și de pedepsele cerești.

- g. Întâmplările sunt asemănătoare, dar sunt la distanță de 25 de ani. Probabil Sara era încă frumoasă, dar mai există o explicație. Popoarele atunci erau aspre față de străini și le luau averile și nevasta, dacă treceau prin teritoriul lor, iar pe bărbați îi ucideau. Acest obicei era destul de larg răspândit în antichitate. El arată decăderea omenirii și că Avraam avea de ce să se teamă. De aceea, spune Legea să arăți îndurare față de străini și orfani (Deut. 10:17-20).

Într-un fel, în ambele situații, în perioade diferite ale vieții, Dumnezeu îi arată că El îl păzește de răutatea oamenilor din jur. De asemenea, observăm o anumită maturizare a lui Avraam. Dumnezeu urmărește adeseori aceleași rezultate și în viața noastră, când lasă să se întâmple situații asemănătoare.

În capitolul 21 apar trei evenimente semnificative: nașterea memorabilă a lui Isaac, a doua izgonire a Agarei împreună cu Ișmael, și legământul final între Avraam și Abimelec, regele principal din Canaan (Abimelec este un titlu, ca Faraon, nu un nume și însemna „tatăl rege”, adică regele principal din zonă).

Nașterea lui Isaac vine ca o încununare a tuturor promisiunilor. Avraam are 100 de ani, iar Sara 90 și copilul primește numele Isaac (râs), dar cu toții râd cu bucurie. Dumnezeu aduce mari împliniri celor care așteaptă cu răbdare. Se vede clar puterea lui de a-și împlini toate promisiunile, chiar în situații dificile.

Cu ocazia circumciziei lui Isaac, la 8 zile după naștere, apare și al doilea conflict cu Agar și Ismael. Prima dată, în Geneza 16, Agar a fugit în pustie înainte să se nască Ismael, pentru că fusese disprețuitoare față de Sara, iar Sara a luat măsuri aspre. Acum după 14 ani, Ismael râde și el de Isaac, cu dispreț, iar Sara propune să plece amândoi. Aici se vede că Agar și fiul ei, Ismael, aveau un defect comun: atunci când se simțeau siguri pe ei, îi disprețuiau pe cei din jur. Acesta este un defect de care este bine să ne ferim.

În Geneza 16 Avraam a lăsat-o pe Sara să facă așa cum crede și n-a intervenit, dar aici în Geneza 21, a vrut să intervină și să îl păstreze pe Ismael acasă, pentru că era fiul său și avea deja 14 ani. Dumnezeu intervine însă să îi spună că Sara avea dreptate. Cuvintele Sarei sunt profetice: „Izgonește pe roaba aceasta și pe fiul ei; căci fiul roabei acesteia nu va moșteni împreună cu fiul meu, cu Isaac” (21:10). Totuși, Dumnezeu se îndură în continuare de Agar, iar îngerul Domnului stă din nou de vorbă cu ea și o îndrumă în viață. Bunătatea lui Dumnezeu este mare și față de cei disprețuitori sau care ar părea că nu sunt în planul său special. Dumnezeu are un plan special cu fiecare.

La sfârșitul capitolului 21, Abimelec, regele din Canaan, face legământ cu Avraam, prin conducătorul lor militar, Picol, pentru că și-au dat seama că Dumnezeu îl binecuvintează. Înainte de pecetluirea legământului prin jertfe, ei lămuresc lucrurile neclare, o dispută despre o fântână săpată de slujitorii lui Avraam. Obiceiul este foarte bun. De atunci și de acolo vine numele Beer-Șeba.

APLICAȚII:

În ce fel s-a arătat grija lui Dumnezeu față de Agar, în cele două situații de alungare și fugă de la casa lui Avraam și a Sarei?

De ce era totuși, important, ca fiul soției roabe să nu aibă moștenirea lângă fiul soției libere? Cum discută Galateni 4 acest detaliu?

Cum a transformat Dumnezeu o greșeală din viața lui Avraam și a Sarei, într-un simbol al mântuirii evreilor și neamurilor?

De câte ori am căzut și noi în capcana disprețului față de alții, așa cum s-a întâmplat cu Agar și cu Ismael? Ce este de făcut?

Ce facem atunci când Dumnezeu repetă lecțiile și experiențele vieții în existența noastră? Arătăm că ne-am maturizat în ascultare, în calități morale, în sfințenie? Cum?

14, Gen 22, Însemnele Legământului: jertfa și credința, 22:8, 15-18

Geneza 22 este unul din capitolele centrale ale Scripturii. Prin discuția legată de jertfirea lui Isaac este anunțată jertfa lui Hristos, pentru că nu noi am jertfit ceva, ci Dumnezeu l-a jertfit pe Fiul său pentru noi. Acest capitol de istorie stă alături de Isaia 53, scris în stil poetic, și amândouă vorbesc profetic despre suferința lui Hristos și despre legământul credinței.

În același timp, Geneza 22 implică și alte întrebări și adevăruri importante pentru viața noastră. De exemplu, cât de mare este credința noastră în Dumnezeu? Se aseamănă cu credința în Avraam? Sau, cât de mare este ascultarea noastră de Dumnezeu? Am trecut vreodată prin experiența renunțării la un proiect prețios pentru noi, de dragul unei porunci sau chemări lui Dumnezeu? Înțelegem noi cât de mare au fost credințioșia și ascultarea lui Avraam? Cât de mult credem în puterea lui Dumnezeu de a aduce învierea și viața veșnică? Ce fel de relații există între noi, în familie? În ce fel îl ascultăm pe Dumnezeu împreună cu familia? În ce feluri am simțit în viață grija providențială a lui Dumnezeu? Epistola către Evrei are câteva versete importante prin care ne explică credința lui Avraam și nădejdea lui în învierea morților (Evrei 11:17-19).

Mai întâi, Domnul îl pune la încercare pe Avraam și îi cere să își aducă fiul, cel singur, cel iubit, într-o altă țară, pe un munte, ca jertfă (22:1). Enumerarea atentă, gradată, creează o tensiune uriașă, care arată prețul jertfei cerute de Dumnezeu. Noi știm că Dumnezeu nu ispitește pe nimeni la rău (Iacov 1:13). Încercările aduse de Dumnezeu au drept scop arătarea calităților noastre în situații dificile, nu prăbușirea noastră. El l-a testat pe Avraam ca să pună în evidență caracterul său drept și sfânt, și să lase o mărturie bună.

Moise are o sarcină foarte dificilă, în acest capitol din Geneza, dorind să ne comunice în puține cuvinte, o povestire extraordinar de dificilă, care ne pune pe gânduri. Dumnezeu nu este un Dumnezeu crud și El nu cere jertfe umane. El este cel care și-a dat pe singurul Său Fiu, cel preaiubit, pentru noi, iar nu noi. Dacă îl prețuim pe Dumnezeu cel mai mult, tot ce jertfim pentru El vom primi înapoi, însutit – și viața veșnică, dar dacă Dumnezeu nu este pe primul loc, pe toate le vom pierde de tot, cu adevărat (Luca 9:25, Matei 16:26).

Plecarea lui Avraam și a lui Isaac este pregătită atent. Avraam îl ia pe Isaac, două slugi și pregătește lemnele. După trei zile care au trecut poate ca trei ani lungi, ei au ajuns la munte, iar Avraam vorbește cu slugile ca și cum știe sigur că vor merge pe munte, el și băiatul, și se vor întoarce împreună (22:5).

Descrierea drumului spre vârful dealului (al muntelui) este dramatică: copilul poartă lemnele, tatăl are în mână cuțitul și vasul cu tăciuni aprinși și merg amândoi în tăcere (6). Liniștea este ruptă de întrebarea atentă și înțeleaptă a fiului Isaac: „tată, unde este mielul pentru arderea de tot?” (7). Isaac a gândit profund și foarte atent. Răspunsul scurt al lui Avraam trădează o tensiune enormă, o credință mare, dar și o frământare uriașă: „Dumnezeu însuși va purta de grijă de mielul pentru arderea de tot” (8). Drumul acesta al tăcerii continuă până pe culme.

Ultimile două imagini din istorisire sunt memorabile. După ce a zidit altarul din pietre, după obiceiul timpului (și amintește de Noe), Avraam îl leagă pe Isaac și ia cuțitul pentru jertfă. De abia în ultima clipă, Dumnezeu intervine prin Îngerul Domnului și îl oprește să facă vreun rău copilului. Testul ascultării s-a încheiat în ultima clipă, iar Domnul arată scopul testului „Să nu pui mâna pe băiat și să nu-i faci nimic; căci știu acum că te temi de Dumnezeu, întrucât n-ai cruțat pe fiul tău, pe singurul tău fiu, pentru Mine” (12). Cuvintele repetă versetul 1, până la un punct. Atunci Avraam vede berbecul încurcat cu coarnele într-un tufiș. Capitolul acesta arată că adevărata religie nu are nevoie de jertfe umane, doar Dumnezeu se jertfește pe sine pentru noi. Mayașii, dacii, diverse alte populații în istorie obișnuiau să aducă jertfe umane. Închinătorii la Baal sau Moloch, în Canaan, își aduceau copiii ca jertfă ca țara să prospere. Geneza 22 spune că niciodată, cu nici un chip, Dumnezeu nu va accepta așa ceva în legământul său cu noi.

În concluzie, Avraam dă muntelui un nume „Domnul va purta de grijă”. Ca un fel de Adam, care a pus nume animalelor, Avraam pune și el un nume muntelui. Dumnezeu îl cheamă a doua oară (de fapt, a treia oară) pe Avraam și îi reînnoiește binecuvântarea, precum și răsplata pentru el și urmașii săi (17). În plus, este dată și o binecuvântare pentru toate popoarele lumii: „Toate neamurile pământului vor fi binecuvântate în sămânța ta, pentru că ai ascultat de porunca Mea!” (18).

Versetele 19-24 arată neamul lui Nahor, fratele lui Terah, tatăl lui Avraam, în care se va naște și Rebeca, viitoarea soție a lui Isaac. În felul acesta, Moise arată cum viața trece de la marile dileme existențiale și teologice, iarăși la detaliile existenței de zi cu zi. Așa este și viața noastră, adesea.

APLICAȚII:

Cum răspunde Avraam atunci când îl strigă Dumnezeu? Ce putem învăța de aici?

Probabil că fiecare om are în viața sa, un test al credincioșiei față de Dumnezeu. Ai trecut până acum printr-un moment de maximă importanță pentru mărturia ta creștină?

Observăm că momentele mari ale vieții sunt momente în care Dumnezeu i-a vorbit direct lui Avraam. În ce fel ne vorbește nouă? Cât de des i-a vorbit direct lui Avraam? Cum explicăm acest lucru?

Dumnezeu a intervenit după o lungă așteptare, în cazul nașterii lui Isaac (Avraam a așteptat 25 de ani în Canaan), iar în cazul jertfei a intervenit în ultima clipă. De ce este important să așteptăm cu încredere acțiunea Domnului?

Viața lui Iov, viața lui Avraam, sunt vieți în care Dumnezeu se mândrește cu caracterul oamenilor. Despre Isus, mărturia a fost: „Acesta este fiul meu cel preaiubit, în care îmi găsesc toată plăcerea. De el să ascultați”. La ce fel de mărturii sau declarații ne putem aștepta noi, conform Bibliei?

Are nevoie Dumnezeu de jertfe de ardere de tot umane? De ce?

21, Gen 23-24, Începutul căsătoriei: pregătirea și călăuzirea, 24:7, 12-14, 67

Geneza 23-24 descriu două evenimente inevitabile în viața oricui: moartea unui partener (soț sau soție), moartea Sarei (Gen. 23), și dobândirea unui soț ori soție, căsătoria lui Isaac cu Rebeca (Gen. 24). Acestu studiu în Geneza se referă la noi începuturi binecuvântate și, astfel, avem ocazia să privim la familia lui Avraam și la felul în care ei au căutat voia Domnului în aceste două situații.

Sara, soția lui Avraam și mama lui Isaac, a trecut din viața aceasta la vârsta de 127 de ani. Ea îl născuse pe Isaac la 90 de ani, deci îl crescuse și îl îngrijise vreme de aproape 37 de ani. În capitolul 24, al căsătoriei lui Isaac, pe când avea 40 de ani, istorisirea se încheie cu un comentariu interesant: căsătoria cu Rebeca l-a mângâiat pe Isaac pentru moartea mamei sale, Sara. Astfel, cele două capitole au o unitate aparte.

Avraam și familia sa au plâns-o pe Sara și au căutat să cumpere un loc de îngropare în Canaan. Au găsit peștera Macpela (peșteră dublă), pentru care au plătit o sumă destul de mare (400 șekeli de argint: un calcul bazat pe faptul că 1 shekel însemna 4 dinari, deci patru zile de muncă, ar duce la 1600 de zile de muncă, adică 4.36 ani, aprox. 100.000 ron). Destul de interesant că primul titlu de proprietate în Canaan, a lui Avraam, a fost actul de cumpărare a unui mormânt. Peștera din Macpela este cinstită astăzi și de musulmani, și de evrei, și de creștini. Prețul destul de ridicat arată, desigur, și prețuirea deosebită pe care Avraam a avut-o față de Sara, precum și planificările lor de viitor.

Negocierile pentru cumpărarea mormântului arată cum era privit Avraam în Canaan, de diversele popoare, precum și câteva din strategiile diplomatice ale vremii. Avraam era un străin fără proprietăți și a avut nevoie să cumpere un loc de înmormântare. Fiii lui Het l-au prețuit „ca pe un domnitor al lui Dumnezeu” (avea puterea unui rege local, dar fără țară) și l-au invitat să folosească orice teren dorea (dar fără drept de proprietate). Avraam fost realist și a cerut o mediere către un domnitor local, Efron, fiul lui Țohar. Acesta a susținut că îi va da în dar terenul dorit, dar cu multă sensibilitate diplomatică Avraam i-a cerut un preț. Efron, i-a indicat diplomatic un preț, iar Avraam l-a plătit. Este bine ca orice credincios să dea dovadă de pricepere și sensibilitate culturală în diversele acțiuni întreprinse în societate. O mărturie bună este de mare preț, și o diplomație de bun simț și de caracter, este întotdeauna binevenită. Așa cum spune 23:16, „Avraam a înțeles pe Efron”. Orice afaceri ale credincioșilor trebuie să fie transparente, bine încheiate legislativ și semnate cu martori.

În Geneza 24, ne întâlnim cu un subiect major în Geneza: cum să cauți și să găsești o soție credincioasă. Avraam insistă ca slujitorul său

principal, trimis ca pețitor, să găsească o fată credincioasă între rudele lui Avraam, în Haran, ca soție pentru Isaac. Cu nici un chip Avraam nu dorește două lucruri:

1. Nu vrea ca Isaac să se întoarcă și să plece din Canaan, unde l-a chemat Dumnezeu și

2. Nu vrea ca Isaac să se căsătorească cu o soție păgână din Canaan. Aceste două principii sunt o bună temelie și pentru credinciosul modern: creștinii trebuie să se însoțească în viață cu soții sau soți credincioși, și să continue să se implice în creșterea Împărăției lui Dumnezeu, a Bisericii, fără să se întoarcă la obiceiuri sau obiective păgâne.

Avraam este încrezător că Îngerul Domnului îl va ajuta pe slujitor să își îndeplinească bine misiunea. Și chiar așa se întâmplă. Slujitorul lui Avraam, se roagă și pune un semn, ca să știe dacă s-a întâlnit cu persoana potrivită pentru Isaac. Domnul îi răspunde pe deplin. Avraam a reușit să transmită și slujitorilor săi credința în Dumnezeu, și copiiiilor săi. Cuvântul pe care Iosua îl zice în Iosua 1:8, Eu cât și casa mea îi vom sluji Domnului, se vede împlinit și aici în viața lui Avraam.

Întâlnirea slujitorului cu Rebeca, fiica lui Nahor și a Milcăi, și caracterul ei voluntar, gata de slujire sinceră, este un răspuns uimitor la rugăciunea de călăuzire. Domnul răspunde celor care îi cer intervenția, cu semn sau fără semn. El onorează rugăciunea și cererea cu credință, atunci când dorim călăuzire ca să facem voia lui. Când i-ai cerut călăuzire ca să faci voia lui? Ce ți-a răspuns El?

Slujitorul lui Avraam a primit o călăuzire uimitoare încât a ajuns la Rebeca, nepoata lui Avraam, iar ea s-a dovedit exact fata credincioasă pe care el o căuta pentru Isaac. Părinții Rebecăi se arată plini de credință și respect față de fata lor și nu decid ei nimic pentru ea, ci îi zic: să o întrebăm pe fată și ea să aleagă (24:57-59). Un asemenea respect este datorat de orice părinte copiiiilor săi. Noi putem să îi sfătuim, dar nu trebuie să luăm decizii pentru ei, peste ei, sau în care să îi forțăm. Copiii pe care ni i-a dat Domnul merită tot respectul și ajutorul nostru.

Răspunsul Rebecăi este foarte curajos, „Da, vreau” (24:58). Rebeca era și credincioasă, și săritoare la treabă, și gata de slujire, și era și curajoasă. Toate sunt calități de foarte mare preț într-o casă creștină.

Isaac, aștepta întoarcerea robului, și era afară pe câmp să aibă un timp de cugetare și părtășie cu Dumnezeu. Probabil că slujitorul lui Avraam trimisese deja soli cu vestea bună, ca toți să fie pregătiți să o întâmpine. Întâlnirea arată și politețe și pudoare și gentilețe și dragoste. Avem din nou un Adam și Evă, pe care Domnul o aduce în fața omului său ca să nu fie singur, ci să aibă un ajutor iubit și potrivit. Cu siguranță merită ca fetele și băieții să se păstreze curați până la

căsătorie și să aducă drept dar partenerului lor, o viață sfântă, curată, credință și voieșie, așa cum trebuie începută o familie.

APLICAȚII:

Adaptarea și sensibilitatea culturală sunt importante în mărturia și lucrarea creștină, în viața de toate zilele. Observați caracteristicile acțiunii lui Avraam în capitolul 23:

- A căutat independență și proprietate, nu împrumut sau dar prelungit la infinit (care se putea opri oricând)
- A făcut cereri clare
- A căutat medierea fiilor lui Het ca să ajungă la liderul Efron.
- A înțeles aluziile politicoase ale lui Efron și i-a dat prețul cerut.
- A făcut plata către Efron, în prezența martorilor, adică în prezența fiilor lui Het.

Observați atenția lui Avraam în procedurile de plată – răsplată și în cazul discuției cu regele Sodomei, în Geneza 14:21-23. Ce principii pot fi aplicate și astăzi? Ați avut ocazia să folosiți sensibilitate culturală și atenție în negocieri?

Viețile patriarhilor sunt o continuă lecție despre călăuzirea lui Dumnezeu și despre calitatea relațiilor în familie, în căsătorie, în viața personală.

Ce principii de alegere a partenerului ar trebui să stea la baza căsătoriei creștinilor? Ce implicare pot avea părinții?

Putem să cerem călăuzire lui Dumnezeu? Ne va răspunde El? Ce bază biblică avem?

Este bine să punem un semn ca să înțelegem voia lui Dumnezeu? Sau să cerem un semn? Discutați.

Cine trebuie să ia deciziile pentru căsătoria cuiva? De ce? Cum își pot arăta părinții respectul față de copii? Cum îi pot ajuta să decidă bine?

Ce calități a avut Rebeca? Faceți o listă.

Ce calități se vede că avea Isaac? Cum putem încuraja pe tineri să aibă aceste calități?

28, Gen 25, Predestinarea biblică: confirmare și responsabilitate, 25:21-23, 32-33, Romani 9:9-14, Evrei 12:16-17

În Geneza 25 vedem o trecere de la biografia lui Avraam, la istoria vieții lui Isaac, Esau și Iacov. Mai întâi, se arată cum a continuat viața lui Avraam, după moartea Sarei, și ce copii a mai avut. Apoi, urmașii lui Ismael sunt prezentați în 25:12-18. Ni se atrage atenția că s-au împlinit întocmai cuvintele Domnului din 16:12 și 17:20, adică aceștia vor fi în număr de 12, conform celor 12 lideri sau regi pe care Dumnezeu i-a dat în familia lui Ismael. Ei vor fi rebeli și vor locui în fața fraților lor, așa cum a promis îngerul Domnului.

După moartea Sarei, aflăm că Avraam s-a recăsătorit cu Chetura, și fiii lor sunt prezentați în 25:1-4 (unii teologi evrei talmudiști susțin că Hagar s-a reîntors și că ea este Chetura, „tămâie”, „parfum”, vezi și 1 Cronici 1:32-33). Dintre acești urmași, nepoții Seba și Dedan au fost națiuni de comercianți, iar din Madian s-a născut o națiune puternică, uneori prietenă, alteori vrășmașă lui Israel. Dintre toți însă, urmașii lui Isaac – evreii, și ai lui Ismael – arabii sunt cei care sunt foarte numeroși și trăiesc până în ziua de azi. Practic, din Avram au ieșit foarte multe popoare, ca să nu mai punem la socoteală că toți cei credincioși în Dumnezeu sunt numiți „fiii lui Avraam”.

Avraam a murit la 175 de ani și a fost îngropat tot în peștera Macpela, la fel ca Sara, soția sa. Cele mai importante realizări ale sale în viață au fost ascultarea de Dumnezeu, când a plecat în Canaan prin credință, și căsătoria frumoasă și fidelă cu Sara, în care l-au avut ca fiu pe Isaac, cel promis de Domnul ca moștenitor și continuator al lucrării. Desigur, întrebarea este dacă ne dăm seama și noi că realizările cele mai importante ale vieții noastre sunt cele legate de ascultarea de Dumnezeu și de promisiunile sale, de relațiile cu soțul sau soția și de felul în care ne creștem copiii în ascultarea credinței.

Călăuzirea Domnului în formarea poporului Israel a continuat prin binecuvântarea și călăuzirea lui Isaac, prin nașterea lui Esau și Iacov. Istoria nașterii lor ridică întrebări importante: câte lucruri se știu despre noi, chiar de la naștere (Psa. 139)? Ce rol au deciziile noastre în schimbarea condițiilor și cursului vieții noastre? Geneza 24 este des citat atunci când este vorba de predestinare (vezi Romani 9).

Isaac și Rebeca au așteptat și ei vreme de 20 de ani până au avut copii, pentru că erau probleme medicale. Isaac s-a rugat Domnului și Domnul l-a ascultat. Rugăciunea cu credință și sfințenie este ascultată de Dumnezeu în astfel de cazuri, foarte des. Noi ar trebui să ne rugăm și pentru astfel de încercări, pentru familiile care își doresc copii.

Revenind, la cererea lui Isaac și a Rebecăi, Domnul le-a răspuns, dar a apărut o problemă. Rebeca era nelămurită și nu știa ce înseamnă

confruntarea pruncilor ei, în timpul sarcinii. Când Isaac și Rebeca îl întreabă pe Domnul despre nașterea copiilor lor, ei află că unul din fii va fi mai tare decât celălalt, și anume cel mai mare va sluji pe cel mai mic (25:23).

Dumnezeu ne cunoaște toate zilele și tot caracterul, toate faptele, așa cum se vede din Psalmul 139. Dumnezeu ne oferă un cadru general (familie, țară, naționalitate, temperament), dar caracterul nostru și deciziile specifice depind de noi. El i-a decizii importante pentru viața noastră, și la fel și părinții noștri. Pe timpul lui Isus, un om s-a născut orb, pentru ca Isus să îl vindece și să își arate puterea și gloria. Pe Moise, Dumnezeu l-a făcut să se nască foarte frumos și inteligent, să fie adoptat și crescut în casa lui Faraon, dar l-a lăsat să aibă un defect de vorbire. Totuși, Dumnezeu l-a folosit cu mare putere și în ciuda defectului. De fapt, și pe Pavel, în Noul Testament, Dumnezeu l-a lăsat să cunoască o suferință („țepușă” din trup), ca să îi modereze energia și inteligența și să nu se umfle de mândrie. Suferința în general este o urmare a păcatului din Eden, dar uneori Dumnezeu alege să lucreze prin ea, acum înainte de învierea noastră la venirea lui Hristos. În această parte a istoriei, adică înainte de înviere, când vom avea trupuri perfecte și un duh ascultător de Dumnezeu.

Așa cum scrie în Romani 9:10-16 și Maleahi 1:2-3, Dumnezeu știe tipul de persoană și îl aprobă sau îl dezaproabă. Aceasta nu înseamnă că nu poate exista pocăință și schimbare, sau că nu poate exista un plan divin pe care unii oameni să îl respingă (Luca 7:29-30). În astfel de cazuri există mereu planuri alternative ale lui Dumnezeu, așa că, în final, toți intră în planul lui Dumnezeu într-un fel. Așadar, există o anumită cooperare între Dumnezeu și noi, între lucruri pe care El le lasă sau le decide pentru noi, și lucruri în care noi îi răspundem, cu ascultare sau neascultare.

Esau a crescut și a ajuns un om practic, foarte bun vânător și bucătar. El era activ, sportiv, aventuros, și nu foarte ascultător de Dumnezeu. În același timp, și Iacov a crescut și a ajuns un bun gospodar și administrator, un om liniștit, care organiza bine casa și era și el un bun bucătar. El se interesa mai mult de lucrurile credinței. El a prețuit dreptul de întâi născut, și l-a dorit, l-a urmărit, și a vrut să primească binecuvântarea de întâi născut de la Isaac.

Prin firea lui, Esau nu prețuia lucrurile spirituale. Dreptul de întâi născut era prețios pentru că el asigura conducerea poporului lui Dumnezeu în Canaan, și asigura linia din care se va naște Mesia. Esau și-a nesocotit dreptul de întâi născut și l-a vândut, când era obosit, pentru o farfurie de supă. La început, totul a părut un fel de glumă. Se pare că Esau se joacă cu cuvintele, tu ai o supă roșie de linte, eu sunt roșu și păros, tocmai potrivit pentru supă ta! El își vinde dreptul de

întâi născut și spune că nu îi folosește la nimic, față de nevoia de a-și astâmpăra foamea. În viață însă sunt lucruri mai importante decât apetitul. Esau și-a vândut poziția de întâi născut, în momentul în care a jurat. Probabil că nu a luat nici jurământul acesta foarte serios, pentru că, și el și Isaac, vor fi gata să îl ignore, mai târziu. Dar, Dumnezeu l-a luat în serios.

Când, în final, Esau și-a pierdut binecuvântarea părintească, a fost foarte trist. El a avut posibilitatea să se pocăiască, și a plâns, dar nu a putut schimba nimic. De aceea, Evrei 12:16-17 spune așa: „Vegheați să nu fie între voi nimeni curvar sau lumesc ca Esau, care pentru o mâncare și-a vândut dreptul de întâi născut. Știți că mai pe urmă, când a vrut să capete binecuvântarea, n-a fost primit; pentru că, măcar că o cerea cu lacrimi, n-a putut s-o schimbe”.

APLICAȚII:

Ce soluții sunt, atunci când o familie dorește copii și nu îi poate avea? Ce roluri pot avea rugăciunea și tratamentul medical? Cum și când putem lua în considerație adopția?

Ce trăsături aveau temperamentele lui Esau și Iacov, din naștere?

Ce trăsături aveau Esau și Iacov în comun? Ce deosebiri aveau?

Ce trăsături comune aveau Iacov și Isaac? Ce trăsături în contrast aveau Isaac și Esau? De ce credeți că lui Isaac îi plăcea de Esau?

Unde a fost, de fapt, greșeala lui Esau? A fost o greșeală hotărâtă din naștere sau nu?

A fost Iacov un tânăr fără greșeli? Credeți că Dumnezeu l-a disciplinat pentru că avea un caracter care voia să câștige cu orice preț, chiar și cu prețul vicleniei sau înșelării?

Aprilie: Principiile familiei (I)

4, Gen 26-27, Principiile familiei: fidelitate și binecuvântare, 27:5-10, 26-29

Aceste capitole ne aduc adânc în interiorul vieții lui Isaac. Primul, Geneza 26 îl arată pe pe fiul lui Avraam continuând opera de așezare a unui noi popor în Canaan, la care Dumnezeu îl chemase pe Avraam. Acum este rândul lui Isaac. Cel de al doilea, Geneza 27, ne invită înăuntrul familiei lui Isaac, unde găsim și bucurii și tristețe, și experiențe frumoase și dezamăgiri, și calități și defecte și unde vedem care din cei doi fii, Esau și Iacov, sunt oameni spirituali sau nu, și cum își arată ei aceste înclinații. De asemenea, vedem care este atmosfera în familie și ce loc ocupă călăuzirea lui Dumnezeu. Dumnezeu binecuvintează credincioșia și ascultarea de el și respinge imoralitatea și necredincioșia.

GENEZA 26, CHEMĂRILE LUI ISAAC

Dumnezeu îi înnoiește promisiunile și chemarea lui Isaac, la fel ca lui Avraam. Chiar și unele din experiențele vieții sunt la fel: ȧara trece prin foamete, iar Isaac se simte amenințat, și el și soția lui, de obiceiurile păgâne ale oamenilor din jur, la fel cum s-a întâmplat altădată cu Avraam. Mai mult, conflictele cu Canaanii încep să vină la suprafață la fel ca pe timpul lui Avraam. Apare, deci, un conflict cu Abimelec („cancelarul”, noul rege conducător al coaliției de cetăți filistene), și cu Picol, ministrul forțelor armate – noul coordonator militar; acestea erau nume de funcții, nu doar nume de oameni). Domnul îl sprijinește însă pe omul ales de El. În mijlocul diplomației din mileniul 2 înainte de Hristos vedem și progresul și bogăția crescândă a lui Isaac, împreună cu nevoia lui de curaj, de călăuzire și de îndreptare sufletească.

Întărirea sufletească și călăuzirea spirituală vin doar de la Domnul (26:1-6 și 26:24). Pot veni peste noi aceleași necazuri cum au venit și peste strămoși, dar soluția nu este aceeași, întotdeauna. Avraam a fugit în Egipt pe timp de foamete, pentru că egiptenii aveau belșug și supraviețuiau din cauza apelor Nilului. În același timp, localnicii din Canaan erau zgârciți și violenți, aveau o mentalitate de grup și se fereau de străini, îi ucideau și le luau averile.

Avertizările Domnului, soluțiile omului. Dumnezeu îl avertizează, așadar, pe Isaac, să nu fugă în Egipt. Isaac era un om care ar fi vrut să evite conflictele. Când a apărut foametea și potențialul de conflict a crescut, a dorit și să scape la fel ca Avraam, altădată, și să plece în Egipt. Dumnezeu știa însă că Isaac este mai temător și ar fi putut

rămâne în Egipt, unde viața era mai ușoară, iar oamenii mai primitivi. De aceea, i-a poruncit să nu plece și l-a binecuvântat, arătându-i ce planuri avea pentru Avraam și, de asemenea, pentru el, în continuare.

În mijlocul acestor probleme, Isaac se teme și încearcă să folosească soluțiile tatălui său, Avraam. Avram fusese văr primar cu Sara, iar Isaac era văr de rangul doi cu Rebeca. Atunci când este luat la cercetări de localnici, Isaac decide să exagereze și spune că Rebeca este sora lui, ca să nu fie omorât. Ceea ce era aproape un adevăr la Avraam, ajunge la Isaac o minciună, de care trebuie să dea socoteală. Situația ajunge periculoasă atunci când, văzându-i în parcul cetății Gherar, Abimelec înțelege că erau soț și soție. Era totuși rău că lui Isaac îi plăcea să locuiască în cetatea capitală, în Gherar.

Binecuvântările Domnului. Dumnezeu îi crește averea și puterea lui Isaac în Canaan, în ciuda opoziției filistenilor. În cele din urmă, Isaac este forțat să plece din Gherar, din capitala lui Abimelec. Dar și aceasta venea de la Domnul. Isaac va căuta să refolească fântânile lui Avraam, astupate de filistenii, și să sape altele noi. Va întări numele lor vechi și va da noi nume pentru fântânile sale. Pentru ele chiar va ajunge la noi conflicte cu canaanii. Cine caută apă pentru turme, înseamnă că vrea să se stabilească în zonă. Isaac face două lucruri, la fel ca Avraam: el zidește altare și sapă fântâni. Închinarea și munca sunt ambele prețioase (25). Atât timp cât Dumnezeu ne lasă într-o țară și noi trebuie să ne îngrijim de închinarea adevărată și să fim activi economic.

Filistenii au observat prosperitatea lui Isaac și au dorit pacea. Isaac arată că știe să încheie pace și să fie generos, atunci când filistenii își doresc lucrul acesta (27-31). Cum știm să acceptăm inițiativele bune ale oamenilor din jurul nostru?

GENEZA 27, PROFETIILE DOMNULUI ȘI PLANURILE OMULUI

Primele probleme au apărut în familia lui Isaac, în capitolul 26:34-35. La vârsta de 40 de ani, Esau s-a căsătorit (peste șapte ani și Iacov se va căsători, la 47 de ani). Deși avea părinți credincioși, la maturitate Esau nu a căutat o soție credincioasă, ca Avraam, bunicul, sau ca Isaac, tatăl său. Mai mult, el și-a luat două soții și amândouă erau din fetele idolatre ale heților din Canaan. Biblia spune clar că ele au adus multă amărăciune lui Isaac și Rebecăi. Este foarte probabil că aceste fete duceau o viață foarte păgână, cu petreceri și, poate, imoralitate, cu închinare la idoli, în care l-au atras și pe Esau.

În 28:6-9, Esau înțelege în final că a greșit, când privește la sfaturile de căsătorie date lui Iacov. De aceea, el va încerca să își îmbunătățească situația, luând o a treia soție, din neamul mai credincios al lui Ismael, unchiul său, anume pe Mahalat. Credeți că a

fost o soluție bună? Unde a greșit Esau în căsătorie? Ce legătura avea lucrul acesta cu alte decizii nespirtuale pe care le-a luat în viață? Ce avem noi de învățat din aceste decizii greșite?

Criza vinderii dreptului de întâi născut de către Esau lui Iacov, avusese loc și acum, venise și criza căsătoriei nepotrivite a lui Esau. Îi uimise pe părinți și îi îngrijorase. Esau pierduse dreptul de moștenire și dreptul ca Mesia cel promis în Eden, să se mai nască din neamul său. Nepăsarea și disprețul lui față de lucrurile spirituale îl îndepărtau tot mai mult de Dumnezeu. Dar cea mai mare criză din Geneza 27 este a treia criză, cea a pierderii binecuvântării părintești.

În timpul ei se văd și alte crize, cum ar fi lupta preferințelor pentru copii, înșelăciunea între soți și necredincioșia față de Dumnezeu. Câte din acestea influențează și familiile noastre, vreodată? În ce fel?

Apariția preferințelor are un efect distructiv într-o familie. Educația trebuie să fie echilibrată, iar dragostea egal arătată către toți copiii. Părinții trebuie să ia decizii comune și să aibă o comunicare bună, să ofere în mod egal o educație bună, tuturor copiilor, cu dragoste.

Înșelăciunea dintre soți este, de asemenea, foarte distructivă. Isaac știa că Rebeca era supărată pe alegerile greșite ale lui Esau și că îl iubea pe Iacov, dar alege să acționeze fără știrea ei. Rebeca ascultă pe furiș discuția dintre Isaac și Esau și i-o spune lui Iacov. Apoi, ea însăși, face un plan îndrăzneț de a-l înșela pe soțul ei, în favoarea fiului preferat.

La îndemnul mamei sale, Iacov se prezintă drept Esau și gătește un miel tatălui său Isaac, iar blana mielului o pune pe brațe, ca să semene cu Esau. Isaac, care nu putea să vadă bine, îl binecuvintează foarte generos. Criza nelămuririi sale este arătată însă de cuvintele faimoase „Glasul este glasul lui Iacov, dar mâinile sunt mâinile lui Esau” (27:22).

Multe din aceste crize ar fi fost evitate, dacă Isaac ar fi ascultat de profeția Domnului din Geneza 25:23, de la nașterea copiilor săi. Ar fi fost corect, să îi invite pe amândoi, să îi binecuvinteze pe amândoi, într-un fel, și să le spună că binecuvântarea de a avea un viitor mai puternic este, conform profeției Domnului, a lui Iacov. Era mult mai onest și mai frumos așa.

Totuși, Isaac a intenționat să îl pună pe Iacov sub stăpânirea lui Esau (29, 37). Este clar că Domnul a permis această inversare de situație, altfel, un neam neascultător de Dumnezeu, neamul lui Esau, ar fi ajuns să fie binecuvântat în mod total nepotrivit și să stăpânească peste Iacov. Probabil că Mesia, care oricum trebuia să vină din urmașii lui Iacov, ar fi putut fi împiedicat să își facă lucrarea pe deplin.

Merită să ne amintim că Irod cel Mare era edomit, un urmaș al lui Esau, și el nu a avut nici o rețineră să ucidă pe cine dorea să îi ia tronul. El i-a ucis fără regrete pe pruncii băieți, la nașterea lui Isus, și dorea să

îl ucidă, de fapt, pe Isus Mesia (Matei 2:16-18). Dacă neamul lui Esau ar fi avut controlul, poate că Iacov și ai lui mureau, de mult, în Canaan.

Isaac îl binecuvintează pe Esau, acum, ca să se elibereze, cândva, de sub dominarea lui Iacov (40). Oare ar fi făcut lucrul acesta și pentru Iacov? Credem că nu.

A doua problemă serioasă este că Esau s-a mâniat foarte tare pe Iacov, așa încât planifică să îl omoare (41). Rebeca se simte atunci obligată să îl trimită pe Iacov la Laban, fratele ei din Haran, ca să îi scape viața (42-45).

Tot șirul de înșelăciuni apare la sfârșit, când vine Esau, iar Isaac, surprins, nu mai are binecuvântări deosebite și pentru el. Esau plânge, dar plânsul nu poate schimba nimic (citește Evrei 12:16-17). Există două feluri de pocăință: pocăință la timp și pocăință venită prea târziu, când nu se mai poate schimba nimic.

APLICAȚII

În ce privințe seamănă binecuvântarea și chemarea lui Isaac cu cele date lui Avraam?

În ce privințe Avraam este lăudat de Dumnezeu? Ce valori spirituale trebuie să punem în familiile noastre, ca să luăm exemplul lui Avraam?

Teama de vrăjmași te poate paraliza și te poate face să minți. Ce este de făcut în asemenea împrejurări?

Ce forță au greșelile și calitățile părinților, pot fi ele luate ca model de copii? Ce a copiat Isaac de la Avraam?

Care este primejdia când cineva se căsătorește cu o persoană lipsită de credință în Dumnezeu? Care sunt greșelile lui Esau în căsătorie? Cum le putem evita?

Este trist că Rebeca și Isaac acceptaseră să împartă familia în două și să favorizeze fiecare câte un copil. Credeți că asemenea probleme pot apărea și astăzi? Ce este de făcut?

Evrei 12:16-17 ne atrage atenția că pocăința lui Esau, venită prea târziu, nu a mai putut schimba nimic. Când este vremea potrivită pentru schimbarea vieții și pentru întoarcerea la Dumnezeu?

Oare cum a putut Isaac să meargă împotriva profeției Domnului, de la nașterea copiilor? Este oare posibil ca în familie, ambițiile personale să meargă împotriva ascultării de Domnul?

11, Gen 28-29, Principiile familiei: dragoste și onestitate, 29:13-27

Așa cum s-a sfârșit capitolul 26, cu o remarcă despre căsătoria greșită a lui Esau, așa se sfârșește și capitolul 27, cu remarcă Rebecăi că soțiile lui Esau o fac să „se scârbească de viață” (27:46). Exemplul lui Esau trebuie evitat neapărat, în orice familie credincioasă, altfel costurile sunt mari, iar neînțelegerile vor fi maxime. Atmosfera de dragoste și curăție în familie este foarte importantă. Esau introdusese multe din păcatele Canaanului în familia sa, prin soțiile sale, iar acest lucru a însemnat un necaz continuu.

GENEZA 28. EXILUL ȘI ASCULTAREA DE DUMNEZEU.

La plecarea lui Iacov în Haran, Isaac îi dă o binecuvântare suplimentară (28:1-4) și îl sfătuiește să își ia soție doar din fetele credincioase care erau rude cu ei (fetele lui Laban, fratele Rebecăi, mama sa). În sfârșit, Isaac a recunoscut că Iacov, conform profeției, trebuie să ajungă un neam mare, care moștenește chemarea bunicului Avraam.

Domnul înnoiește chemarea către Iacov, chemare dată lui Avraam și Isaac (10-22). Adormit pe o piatră, pe drum, la Betel, Iacov are visul scărilor cu îngeri care coboară și suie pe scara lui Dumnezeu. Se pare că acest vis este o profeție despre întruparea lui Hristos, cel prin care cerul vine la noi și prin care noi ne suim la cer (Ioan 1:50-51). Iacov intră într-un fel de legământ cu Domnul: cere binecuvântarea Lui și promite să îl urmeze toată viața și să onoreze închinarea cu zeciuiala sa (20-22). El numește locul Betel, „casa lui Dumnezeu” și „poarta cerurilor”. Poarta cerurilor ne aduce aminte de felul în care sumerienii din Ur, cetatea lui Avraam, își numeau templele. Iacov cunoștea multe din civilizația din Ur, a bunicului său Avraam.

GENEZA 29. DRAGOSTE ȘI DEDICARE

Capitolul 29 ne arată întâlnirea lui Iacov cu Laban, în Haran, și cu Rahela, și istoria căsătoriei sale. Într-un fel, se aseamănă cu istoria căsătoriei lui Isaac, pentru că Iacov se întâlnește cu Rahela tot la fântână, așa cum s-a întâlnit și robul lui Avraam cu Rebeca. Apoi intervine angajarea la Laban, pe 7 ani, și planificarea căsătoriei cu Rahela. Dacă lucrurile s-au întâmplat unele după altele, strict, atunci Iacov s-a căsătorit la 47 de ani, după ce slujise 7 ani în fermele lui Laban.

Iacov plănuise să aibă o singură soție, pe Rahela, acesta era modelul patriarhal. Înaintea lui, Esau părăsise acest model și a luat trei soții. Se vede însă că obiceiurile lumii au ajuns și în familia lui Laban, nepotul lui Avraam. El nu vede nici o problemă să îl forțeze pe Iacov să se

căsătorească și cu Lea și cu Rahela, două surori, fiicele sale, în același timp. Domnul a binecuvântat însă întreaga familie a lui Iacov, în cele din urmă, cu tot Bilha, slujitoarea Rahelei, și Zilpa, slujitoarea Leei. Este posibil ca uneori să greșim fără să ne dăm seama, trăind într-o societate coruptă. Dumnezeu a arătat de multe ori că poate să ne facă parte de har și bunăvoință, dar trebuie să fim smeriți și să ne recunoaștem limitele.

Înșelătoria lui Laban la nuntă (29:18-28), când i-o aduce ca mireasă pe Lea, în loc de Rahela, arată că Iacov, respectiv Rebeca, aveau din familie gena aceasta a vicleniei. Așa cum Iacov l-a înșelat pe Isaac, la sfatul mamei sale, Rebeca, așa și el este înșelat acum de Laban, fratele Rebecăi, unchiul său. De fapt, și Rahela, soția sa, mai târziu, va fura idolii vetrei focului și nu îi va spune nici lui Laban, nici lui Iacov – arătând că în familie își făcuse loc o anume obișnuință dăunătoare, obișnuința de a ascunde lucruri, de a da impresii false, de a înșela. Laban îl înșeală pe Iacov, în mod asemănător cum Iacov îl înșelase pe Isaac, și îi prezintă pe cineva drept altcineva. Nu degeaba, atunci când Iacov i-a povestit lui Laban ce s-a întâmplat, la venirea sa în Haran, acesta îi zisese „tu ești os din oasele mele și carne din carnea mea” (29:13-14). Uneori, trebuie să ne pocăim pe față de defectele care s-au împământenit în familiile noastre și de care nu ne mai dăm seama, pentru că au devenit evenimente obișnuite.

Problemele de familie continuă însă și în casa lui Iacov. Lea și Rahela devin rivale în dragoste și se luptă pentru iubirea soțului lor, Iacov. Aceasta ne arată că, indiferent ce s-a întâmplat în istoria patriarhală sau a regilor lui Israel, modelul binecuvântat al căsătoriei, așa cum l-a creat Dumnezeu în Eden, cu Adam și Eva, este de un soț și o soție, și doar atât, un bărbat și o femeie. Iacov o iubea mai mult pe Rahela, dar Domnul a binecuvântat-o atunci pe Lea. Lea i-a născut pe Ruben (iată, un fiu), pe Simeon (Dumnezeu ascultă), pe Levi (alipire, unire) și pe Iuda (laudă Domnului), pe când Rahela nu putea avea copii.

APLICAȚII

Ce calități și ce defecte au avut Rebeca, mama lui Iacov, și Rahela și Lea, soțiile lui Iacov, ca soții și mame? Ce calități și ce defecte a avut Sara, ca soție și mamă? Dar Agar? Ce pot învăța de aici femeile credincioase?

Ce defecte comune se pot vedea la Isaac și Avraam? Dar la Iacov și Laban? Pot fi ele contracarate prin educație? Ce putem face când se observă că defectele părinților sau bunicilor, apar la copii?

Iacov i-a cerut lui Dumnezeu mai multe lucruri în 28:18-22, anume hrană, îmbrăcăminte, pază în călătorie, pace în familie. Care sunt cerințele din rugăciunile tale? Te rogi în mod practic lui Dumnezeu? Ce a promis Iacov, în schimb? Este corect?

Ce fel de mărturie de credincios aduci, atunci când ești gata să îi înșeli pe alții? Ce s-a întâmplat cu Iacov la căsătorie? Credeți că se aplică aici proverbul „bine faci, bine găsești” și „ce ție nu-ți place, altuia nu-i face”?

În ce feluri se pot strecura și la noi modelele vieții din lumea păgână?

18, Gen 30-31, Principiile familiei: răspundere și comunicare, 31:2-9, 19-22

Geneza 30-31 sunt ultimile capitole ale șederii lui Iacov la socrul său, Laban. Ele ne arată cum a crescut familia lui Iacov, într-o continuă criză și competiție a geloziei între soțiile Lea și Rahela, și cum a plecat el în condiții dificile de la Laban. După o plecare precipitată, complicată cu o urmărire mânioasă, Laban și Iacov s-au despărțit în final și au mers fiecare la locuința lui (31:55). Domnul le-a vorbit amândurora să se despartă în pace (31:3, 24). Iacov a arătat responsabilitate matură, a știut să comunice cu familia sa, a știut să asculte de Domnul și să se pregătească pentru întoarcerea în Canaan, a știut cum să caute împăcarea cu Esau. În toate acestea, a știut să comunice cu cei din jur și să ceară binecuvântarea Domnului, fără de care nici un plan și nici un curs al vieții nu propășește.

În ce privește Biserica și învățătura despre începuturi binecuvântate, vedem importanța hotărârilor ferme în viață, de ascultare a Domnului, precum și efectele ezitărilor. Vedem importanța rugăciunii perseverente înaintea Domnului și a comunicării bune între oameni. Comunicare incompletă și, mai rău, dorința de înșelare, aduc rezultate dezastruoase. Munca dedicată este importantă, dar binecuvântarea Domnului este esențială.

GENEZA 30. LUPTA CREȘTERII FAMILIEI ȘI INTERVENȚIA DOMNULUI.

În capitolul 30 observăm un amestec uimitor de credință în Domnul și de influențe păgâne. Aceasta era încercarea vremurilor de atunci și, poate, și de acum. Lea și Rahela doresc să se remarce prin cât mai mulți copii dăruți lui Iacov, și intră în competiția aceasta cu tot cu roabele lor, Zilpa și Bilha, așa cum făcuse odată și Sara, cu roaba sa Agar (Laban, le-a dat fiicelor sale la căsătorie, drept roabe pe aceste fete care știau, probabil, care va fi rolul lor în viitor). Practica aceasta era acceptată în lumea de atunci, deoarece sclavii nu aveau statut juridic și aparțineau în întregime stăpânului (sau stăpânei). Femeile slave erau privite ca o simplă proprietate și o unealtă a stăpânelor lor. Ele putea fi oferite ca partenere, soților stăpânilor, iar copiii erau adoptați simplu, fără alte proceduri complicate. La naștere, copiii erau luați și puși pe genunchii stăpânei, și așa era anunțată adopția (30:3). O asemenea practică însă nu are girul moral al creației din Eden, iar Noul Testament o înlătură total, căci Hristos afirmă modelul familiei din Eden.

Observăm că fetele din familia lui Terah, tatăl lui Avraam, erau foarte frumoase, dar aveau o anumită problemă în comun, rămâneau greu însărcinate, și doar după mult timp. Aceasta a fost situația cu Sara, Rebeca, și Rahela (doar Lea a făcut excepție). Este interesant că

au avut toate nevoie de o intervenție specială a Domnului, dar până atunci, ele au fost gata să apeleze la alt fel de soluții. Posibilitățile morale, biblice, pentru familiile creștine de astăzi care se confruntă cu greutăți sau imposibilitate de a avea copii, sunt altele. Aceste familii pot cere de la Domnul binecuvântarea de a avea copii, pot urma anumite tratamente medicale speciale, și în final, pot lua în considerare și adopția.

Istoria copiilor lui Iacov, a început în Geneza 29, cu nașterea copiilor Leei: Ruben (iată, un fiu), Simeon (Dumnezeu ascultă), Levi (alipire, unire) și Iuda (laudă Domnului). Rahela, care nu putea avea copii, a dăruit-o pe Bilha, roaba sa, de nevastă lui Iacov și a avut de la ea pe Dan (dananni – El a judecat) și pe Neftali (lupta mea). Numele lor le-a pus Rahela, deci ea îi adoptase. Lea, atunci, a luat pe roaba sa Zilpa și i-a dăruit-o ca soție lui Iacov, de la care a avut pe Gad (noroc) și pe Așer (fericit). Și aici, tot Lea a pus numele acestor copii. Apoi, Lea însăși a născut pe Isahar (recompensă, răsplată; Lea a crezut că Dumnezeu i-a răsplătit faptul că a dat-o pe Zilpa de soție lui Iacov), pe Zabulon (locuitor, administrator) și o fată, pe Dina (judecată, răzbunare). Rahela, în cele din urmă, a născut și ea însăși și i-a dat lui Iacov pe Iosif (creștere, adăugare) și pe Beniamin (fiul durerii mele, ben-oni). Cele doisprezece triburi care au format poporul Israel au fost însă Ruben, Simeon, Levi, Iuda, Dan, Neftali, Gad, Așer, Isahar, Zabulon, Beniamin, iar în loc de Iosif, au fost aleși cei doi fii ai săi, născuți în Egipt, Efraim și Manase.

Observăm că în această familie cu mai multe soții a fost multă invidie și multă gelozie, multă luptă și multe certuri. De aceea, modelul biblic este doar de un soț și o soție. Am fost creați să dorim unicitatea și să aparținem cuiva. Lea și Rahela s-au certat mereu despre cine și cum ar putea să fie mai aproape de Iacov. De aceea, ca temelie pentru familiile noastre rămâne credințioșia (fidelitatea) și dăruirea reciprocă, siguranța apartenenței și a unirii.

Numele copiilor reflectă bine lupta aceasta între mamele lor. Mai reflectă însă ceva. Faptul că ele îl chemau pe Dumnezeu în ajutor și se bazau pe El. Le-a răspuns Dumnezeu rugăciunilor lor? Din Scriptură știm că Dumnezeu a intervenit (29:31). Dumnezeu intervine pentru Lea, când se naște Ruben; Dumnezeu o ascultă pe Lea și în 30:17, când se naște Isahar, al cincilea fiu; Dumnezeu își aduce aminte de Rahela și ea îl naște pe Iosif, al unsprezecelea fiu, al lui Iacov (30:22-23). El ascultă rugăciunile mamelor iubitoare de soți și de copii.

Lupta muncii și a răsplătirii și binecuvântarea Domnului. În Geneza 30:25-31:13, și apoi în 31:38-41, se vede munca lui Iacov și relațiile la muncă dintre Iacov, ca angajat, și Laban, ca angajator. Aceste relații au mai ieșit la vedere și în 29:15-19 și în 29:25-28. Laban a

plătit mereu munca lui Iacov, căci a observat că este muncitor și inteligent, dar i-a schimbat mereu plata, înșelându-l (de 10 ori i-a schimbat tipul de plată). Se poate zice că Laban a încercat să nu îl lase pe Iacov să își facă un sistem prin care să îl fure și să își crească averea doar pentru el, păgubindu-l pe Laban. Era ca o competiție între doi oameni inteligenți, capabili și șireți. Dar Domnul l-a binecuvântat pe Iacov în mod special, pentru că era un om credincios și a muncit serios, și pentru că avea planuri mari cu el, în Canaan. Indiferent de schimbarea contractului, în timpul derulării lui (ceva ce nu se întâlnește în bussiness-ul corect), averea lui Iacov creștea din cauza binecuvântării lui Dumnezeu.

De asemenea, se vede că Iacov, în munca sa la fermă, era un atent observator al psihologiei animalelor și al regulilor genetice. El a încercat prin anumite căi să influențeze nașterea oilor și a tipurilor de miei. Biblia nu comentează că soluțiile lui Iacov au fost eficiente, dar le descrie și, probabil, și Laban ajunsese, prin oamenii săi, să le cunoască. Explorările de tip pre-științific ale lui Iacov erau importante, observațiile lui și testele lui. Mai importantă însă este binecuvântarea Domnului, care se așează peste munca lui. Ar fi bine să ne întrebăm în ce fel folosim inteligența în profesia noastră și în ce fel cerem și ne bazăm pe binecuvântarea Domnului.

Munca susținută și binecuvântarea Domnului pot însă duce la creșterea invidiei oamenilor. În 31:1-2 se vede nemulțumirea familiei lui Laban și invidia că Dumnezeu îl binecuvântase atât de mult. De aceea, Dumnezeu intervine și îi poruncește lui Iacov să se întoarcă acasă în Canaan.

GENEZA 31. LUPTLE ÎNTOARCERII ACASĂ ȘI CĂLĂUZIREA DOMNULUI.

Prin încercările vieții este important să trecem împreună cu Dumnezeu. Întoarcerea lui Iacov începe cu porunca Domnului din Geneza 31:3, 11-13. Importanța comunicării în familie, se vede apoi în 31:4-16. Marile hotărâri se iau prin consultarea întregii familii. Acolo unde soții știu doar să bată cu pumnul în masă, sau soțiile acționează pe ascuns, nu este binecuvântare. Iacov vrea să asculte porunca Domnului și le cheamă pe soții să discute cu ele această decizie. Familia care se consultă și urmează cuvântul Domnului va putea ieși cu bine din crizele vieții.

În 31:42, Iacov arată că imediat după această poruncă a Domnului, a stat de vorbă cu familia și într-o zi a și plecat. Ascultarea promptă de Dumnezeu este de mare valoare.

Laban și fiii săi pornesc într-o urmărire extrem de serioasă care dorea să îl ajungă pe Iacov și să îl atace, să îi ia toată averea, acuzându-

l de înșelăciune (31:23, 27-28) și să îl lase să plece doar cu nevestele și copiii, sau poate i-ar fi luat și pe ei (31:24, 29, 42).

Lucrurile se lămuresc, în final, iar Laban și Iacov fac un legământ și zidesc o movilă de aducere aminte (Mițpa, 31:43-55). El îi cere credincioșie (fidelitate) față de Lea și Rahela, fiicele sale, acum soțiile lui Iacov. Până la urmă, deși era încă un om cu înclinații spre înșelăciune și spre idolatrie, Laban își iubea fetele și le dorea binele. Poate de aceea a dorit să fie amândouă cu Iacov, căci știa că Dumnezeuul lui Avraam îl va binecuvânta pe Iacov din belșug (31:50-55). În legământul său de despărțire, Laban are cuvinte frumoase, chiar poetice (49, 51-53, 55). Ca preot, Iacov aduce o jertfă și îi poartă pe toți la masă, apoi se despart.

Un incident rămâne, totuși, nelămurit. Rahela luase micile statuete de idoli care se presupunea că pazesc căminul (vatra focului) și le-a ascuns. Laban le cere de la Iacov, le caută toți, dar nu le găsește (31:19-20, 30, 32-35). Iacov nu știe nimic, altfel ar fi putut să o sfătuiască să nu ia așa ceva cu ei, pentru că ei sunt în grija lui Dumnezeu. Comunicarea dintre ei avea multe de îndreptat. Într-un fel, întâmplarea arată că și sub cea mai desăvârșită frumusețe, se poate ascunde idolatria și înșelăciunea firii omenești. Chiar un caracter nobil, poate avea fisuri și crevase. Doar Dumnezeu ne poate schimba cu adevărat viața.

APLICAȚII

Există mai multe practici acceptabile pentru familiile creștine de astăzi care nu au copii. Ele pot cere Domnului binecuvântarea nașterii unui copil, și în același timp pot urma anumite tratamente medicale, unele destul de sofisticate. În final, o soluție este și considerarea adopției. Ce părere aveți, o familie creștină poate fi fericită și binecuvântată doar dacă are copii? De ce?

Numele copiilor lui Iacov reflectă lupta mamele lor pentru a câștiga aprecierea și dragostea lui Iacov, precum și cauzele competiției lor (gelozie, invidie). Numele lor reflectă și faptul că mamele îl chemau pe Dumnezeu în ajutor. Cât de mult a intervenit Dumnezeu în lupta aceasta? Le-a ascultat El rugăciunile? De ce?

Iacov a muncit din greu și era un atent observator al psihologiei și geneticii animalelor. În ce fel folosim inteligența în profesia noastră și în ce fel cerem binecuvântarea Domnului? Dați exemple concrete din munca dumneavoastră.

Cât de prompti suntem în ascultarea de Domnul? În două zile, Iacov a stat de vorbă cu familia și a împachetat totul.

Credeți că Iacov l-a înșelat pe Laban, când a plecat fără să îi spună? Care erau riscurile? De ce se temea Iacov? De ce ar fi fost mai bine? L-ar fi binecuvântat Dumnezeu și atunci? De ce este recomandabil să comunicăm acțiunile noastre mari, cât mai clar?

25, Gen 32-33, *Principiile familiei: rugăciune și împăcare, 32:9-12, 33:8-11*

Ascultarea de Dumnezeu va avea mereu un loc central în viața lui Iacov, așa cum trebuie să aibă și în viața noastră. Toate momentele cheie ale vieții ar trebui marcate de dorința de a cunoaște și de a face voia lui Dumnezeu. Capitolele 32-33 arată drumul greu al întoarcerii în Canaan și emoțiile mari ale re-întâlnirii lui Iacov cu Esau. Împăcarea fraților certați este o realizare deosebită și este atât de greu de făcut! Secțiunea aceasta s-ar putea numi, într-un fel, și întâlnirea „după 20 de ani” (ca în romanul lui Alexandru Dumas, despre cei trei mușchetari). Trecuseră 20 de ani de când Iacov fugise din Canaan în Haran ca să scape de mânia lui Esau care dorea să-l ucidă.

GENEZA 32. EXPERIENȚELE CU DUMNEZEU ȘI RUGĂCIUNEA

Experiințele cu Dumnezeu. Drumurile lui Iacov, și la dus și la întors, sunt împletite cu noi experiențe și ocazii de a-l cunoaște pe Dumnezeu și de a înnoi legământul cu El. Pe drumul din Canaan în Haran, Iacov visase scara îngerilor, între cer și pământ, care îl profetea pe Hristos. Acum se întâlnește cu îngerii lui Dumnezeu (Moise nu spune cum, 32:1). Iacov numește locul acela Mahanaim (tabăra lui Dumnezeu). Desigur că era important să știe dacă Domnul își face tabăra lângă el, ori nu. Și mai important este că faptul că are loc o luptă, în timpul nopții, între Iacov și Îngerul Domnului care îl întâlnise sub chipul unui om (32:24-32). Lupta este centrală pentru viața lui Iacov, deoarece acum i se schimbă numele, rămâne șchiop pentru toată viața, și primește o binecuvântare pentru toată viața.

Primejdiile și rugăciunea. Contextul acestei lupte este primejdia întâlnirii cu răzbunarea lui Esau. Iacov este plin de frică la vestea că Esau îi vine în întâmpinare cu 400 de oameni înarmați. Iacov își împarte strategic tabăra în două tabere, una după alta, ca măcar una din ele să scape la nevoie, în cazul unui atac. Apoi, Iacov a trimis în față o a treia grupare, un dar considerabil de mare pentru Esau ca să îl îmbuneze, sute de capre, țapi, oi, zeci de cămile cu mânjii lor, și măgari de povară și transport (14-15). Darul acesta l-a trimis separat, turmă cu turmă, ca să îl întâmpine treptat pe Esau, și să îi câștige iertarea.

Adesea, oamenii lui Dumnezeu se tem. Este bine să acționezi înțelept și încă și mai bine este să ceri ajutorul Domnului. Extrem de important pentru pregătirea întâlnirii cu Esau este rugăciunea foarte intensă a lui Iacov (32:9-12). Poate și noi am trecut prin asemenea momente cruciale în viață. Să nu uităm legămintele și promisiunile pe care le facem în momente cruciale lui Dumnezeu.

GENEZA 32. LUPTLE BINECUVÂNTĂRII ȘI ALE POCĂINȚEI

Lupta cu îngerul și schimbarea numelui. Întâlnirea cu Dumnezeu îți schimbă numele și destinul. Rămas singur, după ce a trimis la drum și darul de întâmpinare, și taberele cu familia și restul agoniseli, Iacov se întâlnește un personaj divin. Numele său rămâne un mister. Toți comentatorii cred că este Dumnezeu coborât pe pământ, așa cum a venit altădată să îl întâlnească pe Avraam, înainte de nașterea lui Isaac și de distrugerea Sodomei. De fapt, toți creștinii înțeleg că este însuși Domnul Hristos, înainte de întrupare.

De ce a avut loc această luptă? Iacov cel luptător se înfruntă cu îngerul lui Dumnezeu, cu Dumnezeu. Înainte de naștere, Iacov s-a luptat cu Esau în pântecul mamei lor, Rebeca. Apoi, tot cu Esau, s-a luptat la naștere și toată viața. Ce fel de viață este acesta, a lui Iacov, o viață a luptei? De aceea, oare, l-a ales Dumnezeu? Lupta de la pârau, cu îngerul Domnului, este o luptă pentru confirmarea binecuvântării în viață. Dacă toți am dori binecuvântarea lui Dumnezeu cu ardoare, așa cum și-a dorit-o Iacov, poate că lumea ar fi mai bună. După o noapte de luptă, în zori, îngerul l-a lovit pe Iacov la încheietura coapsei și Iacov a fost învins. Totuși, Dumnezeu i-a dat binecuvântarea și i-a schimbat și numele: Israel, „omul care luptă cu Dumnezeu”. Cine luptă cu Dumnezeu, va primi binecuvântarea, dar va cunoaște și smerirea. Va fi înfrânt, și totuși, va fi biruitor. Nu noi îi dăm nume lui Dumnezeu, ci El ne schimbă nouă numele și ne dă un nume nou (Apoc. 2:17). Noi putem sfinți prin nume locurile și copiii noștri, dar numele ceresc al Domnului Hristos rămâne un mister (Apoc. 19:12, 13, 16). Este omul o ființă luptătoare, care se mobilizează pentru binecuvântările și planul lui Dumnezeu și îl ascultă? Această întâmplare rămâne o taină, în continuare, și cu privire natura lui Dumnezeu și cu privire la natura omului.

Împăcarea lui Iacov cu Esau. Întâlnirea cu Esau, din Geneza 33 este emoționantă. Binecuvântarea lui Dumnezeu se vede în faptul că totul decurge liniștit, și dorința de răzbunare a dispărut. Iacov aduce daruri și caută împăcarea. Esau primește darul lui Iacov, se împacă cu el, și se întoarce în Seir. Iacov ajunge în Canaan, își stabilește tabăra la Sucot (corturi), lângă Sihem, și, la fel ca Avraam, ridică acolo un altar Domnului și aduce o jertfă. Altarul de acolo l-a numit cu numele lui Dumnezeu și cu numele său cel nou, Israel. I-a pus numele El-Elohe-Israel, adică Domnul Dumnezeu lui Israel. Țara primea pentru prima dată acest nume nou, printr-un altar nou, în cuprinsul ei. Cu numele îndurării lui Dumnezeu față de noi, ar trebui să numim multe lucruri pe care le-am primit în viață.

APLICAȚII

Cât de important este să ținem cont de întâlnirea cu Dumnezeu, de experiențele cu El, de căutarea voiei lui în viață?

Răspunsul potrivit față de temerile noastre, este rugăciunea și acțiunea. Cum s-a văzut lucrul acesta în viața lui Iacov? Cum se poate vedea în viața noastră?

Pentru realizarea împăcării între frați trebuie smerenie și înțelepciune. Cum au dat dovadă Esau și Iacov de aceste calități? A fost implicată și intervenția lui Dumnezeu aici? În ce fel?

Ce înseamnă să primim un nume nou? Cine are autoritate mai mare dă un nume celui ce are autoritate mai mică. Dumnezeu dă un nume omului. Omul a dat nume animalelor. Mamele dau nume copiilor – iar soții le dau nume mamelor (Adam și-a numit soția Eva, cea ce dă viață). Ce fel de nume noi dă Dumnezeu celor credincioși? De ce în Biblie apare adeseori expresia „te cunosc pe nume”?

Mai: Principiile familiei (II)

2, Gen 34-36, Principiile familiei: curăție și perseverență, 35:1-20

Aventurile și crizele familiei lui Iacov sunt în plină desfășurare în capitolele 34-36. Viața omului credincios nu este scutită de greutăți și încercări. După ce Iacov și familia sa au plecat de la Laban, cu 11 copii (Beniamin încă nu se născuse), de vârste între 1 și 12 ani, aproximativ, ei au ajuns cu toții în Canaan și s-a stabilit acolo. Influența mediului păgân era însă mare, iar primejdiile, pe măsură.

GENEZA 34. CRIZA LIPSEI DE ÎNCHINARE ȘI A INFLUENȚELOR PĂGÂNE.

Trecuseră aproape 10 ani de când s-au întors în Canaan. Toți copiii crescuseră și erau de-acum fie adolescenți, fie tineri în toată puterea cuvântului. Dina avea 15-16 ani, iar Ruben și ceilalți aveau 22-24 de ani.

De când se întorsese în Canaan însă, Iacov făcuse o greșală majoră. El s-a stabilit în fața cetății Sihem și a cumpărat acolo un teren pentru corturile sale (33:18-20), de la Hamor, tatăl lui Sihem, prințul cetății. S-a purtat în mod asemănător cu Lot, pentru că s-a așezat în câmpie, lângă cetatea păgână. Dorea, poate, să trăiască la oraș, după atâta de timp petrecut la țară, în Haran, cu oile socrului său. Apoi, este adevărat că se stabilise de curând și a zidit un altar Domnului, la Sihem, numit El-Elohe-Israel. Problema este că probabil nu s-a închinat suficient acolo, iar influența păgână a fost prea mare. Nu la întâmplare este că, în următorul capitol, Geneza 35:1, Dumnezeu îl cheamă să își schimbe locuința și să plece din Sihem la Betel și să ridice acolo un altar Domnului. Felul în care Iacov va zidi un altar aici, va fi absolut exemplar.

Iată unde ajunge familia, atunci când copiii nu văd o închinare adevărată adusă lui Dumnezeu, când trăiesc prea aproape de modelele lumești de viață, când nu văd la părinți ascultare de Domnul și preocupare pentru sfințenie. Geneza 34 nu menționează deloc numele lui Dumnezeu – iar lucrul acesta nu este o întâmplare. În capitol se văd două sau trei consecințe clare ale lipsei de spiritualitate: o viață mai lumească a Dinei, o viclenie și răzbunare neîngădite din partea fraților ei, băieții lui Iacov, și o anume neimplicare a lui Iacov în aceste probleme, care nici nu învață, nici nu mediază, nici nu sfătuiește, doar îi acuză pe ceilalți că îi fac dificultăți în relațiile cu locuitorii țării.

Astfel, Dina își face program de vizită în oraș cu fetele țării și probabil, vizita a inclus și împrejurimile casei regale. Aici este văzută de Sihem, prințul moștenitor, care, după obiceiurile păgâne ale locului, crede că este proprietar peste toți oamenii din regatul lui, și o ia cu forța pe Dina, să se culce cu el. Vedem că Avraam și Isaac care s-au

temut mereu de violența locuitorilor țării, avuseseră dreptate. Sihem se îndrăgostește de Dina și vrea să o ia de soție. De aceea, face o ofertă foarte bună, ca zestre și plată pentru mirească, pe care o transmite lui Iacov prin Hamor, tatăl său, regele țării. Vedem mai multe defecte la tânărul Sihem: mândria, lipsa de considerație față de alții, duritatea în dragoste, vorbirea insolentă cu tatăl său, încrederea că averea poate rezolva totul. De asemenea, vedem că în toată această întâmplare tragică, vocea Dinei nu se aude de loc. Nimeni nu o întrebă ce s-a întâmplat, ce părere are, ce dorește, nimeni nu se roagă și nu cere ajutor de la Dumnezeu.

Defecte mare se văd și la frații Dinei. Fiii lui Iacov nu iartă nimic, nu negociază nimic, sunt vicleni atunci când pretind că fac pace dacă toți bărbații din Sihem se circumcid. Ei devin violenți și îiucid pe toți bărbații din Sihem, ca răzbunare pentru necinstirea Dinei. Este o răzbunare prea mare. Este prima dată când evreii atacă și ucid oameni vinovați, dar și nevinovați. Este în mod clar un abuz. Ei nu admit muștrările lui Iacov și rămân implacabili în mânia lor. Se vede, astfel, că și ei sunt influențați de modul violent de viață al oamenilor din Sihem. Familia credincioasă care nu dă importanța cuvenită închinării și rugăciunii și care stă prea aproape de orașul păgân, ajunge la crize însemnate în viața ei.

GENEZA 35. REVENIREA ÎNCHINĂRII ȘI BINECUVÂNTĂRILE LEGĂMÂNTULUI

În cele din urmă, după acest episod dureros, Iacov își revine. Domnul îl cheamă clar să zidească un altar și să se mute la Betel cu toată familia (1). El face așa, iar Domnul îl binecuvintează și reînnoiește legământul cu Iacov – Israel (7-15). Domnul i-a umplut de teamă pe canaaniți și aceștia nu i-au mai urmărit pe Iacov și fiii săi (5). Iacov poruncește o curățire deplină a casei de idoli, o sfințenie declarată și integritate (2, 4). Toți idoli și toate podoabele cu conotații idolatre sunt scoși și îngropați sub stejarul din Sihem (4). De aceea și Domnul l-a binecuvântat. Dumnezeu iubește pe oamenii care se pocăiesc radical și își aduc aminte de închinarea adevărată.

Anii care urmează aduc și bucurii și încercări. Rahela mai naște un fiu, Beniamin (Ben-oni, fiul durerii mele). Bucuria aceasta este însă umbrată de moartea Rahelei (16-21). Ruben, primul născut al Leei, face o greșeală majoră, ceea ce arată că exemplul păgânilor din Canaan, era încă puternic (22-26). El arată dispreț față de Iacov și de aceea își va pierde dreptul de întâi-născut (49:3-4). În cele din urmă, Iacov îl vizitează pe Isaac, tatăl său, care va muri însă curând, în vârstă de 180 de ani (27-29). Iacov și Esau au venit și au organizat înmormântarea.

Geneza 36. Binecuvântările neamului lui Esau (Edom)

Geneza 36 este dedicat descrierii neamului lui Esau (Edom). Vedem că Domnul a binecuvântat și acest neam, din cauza lui Avraam, iar copiii săi de la cele trei soții (Ada, Oholibama și Basmat) vor avea nepoți mulți, lideri și împărați printre ei. Esau și-a luat toată familia și a plecat din Canaan pentru că bogățiile lui și ale lui Iacov erau prea mari ca să stea împreună (6-7). El a înțeles că istoria sfântă din Canaan era dată lui Iacov și de aceea a plecat. Din Esau se trage Edomul, care a fost o împărăție mare înainte ca Israel să existe ca țară (8, 19, 43). Ei au înlocuit populația din muntele Seir, locul unde s-au așezat (20-30). Din nefericire, ei au ajuns dușmani ai lui Israel, în timp, așa încât în profeții biblice există numeroase profeții împotriva Edomului și a Oholibamei, simbolul națiunii lor. La un moment dat ei s-au luptat și cu Madianul, popor mare ieșit din Ismael, și i-au învins. Socrul lui Moise era preot în Madian. Domnul a dat daruri acestor popoare, dar le-a și judecat atunci când s-au transformat în dușmani ai lui Israel.

APLICAȚII:

Ce ar fi trebuit să facă Iacov, când s-a întors în Canaan?

Care sunt primejdiile într-o familie unde închinarea față de Domnul nu este prioritate?

Ce defecte ale lumii din jur se pot reflecta și asupra familiilor noastre, dacă nu veghem?

Cum își revine Iacov, în Geneza 35? Cum își arată Dumnezeu binecuvântările sale?

De ce, în final, și Esau a devenit un neam mare? Cum s-a văzut binecuvântarea Domnului și peste el?

9, Gen 37-38, Principiile familiei: dragoste, respect și credință, 37:21-27, 38:27-30, Matei 1:3-6.

Capitolele 37 și 38 se concentrează pe viața familiei lui Iacov în Canaan. Geneza 37:1 începe cu aceste cuvinte: „Iacov a locuit în țara Canaan, unde locuise ca străin tatăl său.” Experiențele vieții lui au fost dramatice, a trăit ca un străin într-o țară cu oameni păcătoși și neascultători de Dumnezeu. Uneori, și creștinii de azi se pot găsi în situații asemănătoare. În Geneza 37-38 se vede nevoia de dragoste nepărtinitoare față de copii, nevoia de respect între frați și de rezolvare pașnică a nemulțumirilor, nevoia de credință și de respect între soți și soții. Viața de familie a celui credincios trebuie să îi facă cinste lui Hristos, iar Biblia ne ajută să vedem că Mesia era și scopul familiei lui Iacov și a lui Iuda (vezi Matei 1:2-3).

GENEZA 37. VINDEREA LUI IOSIF, SAU PĂCATUL CARE ÎNVĂRĂJBEȘTE FRAȚII.

Istoria lui vieții lui Iosif începe aici, după ce nașterea lui a fost pomenită în cap. 30:22-25. Într-un fel, aceasta este istoria necazurilor unui adolescent talentat, dar înfumurat. În alt fel, ea este începutul izbăvirii lui Israel și a formării sale ca popor. Aici se vede suveranitatea lui Dumnezeu în istorie. Dumnezeu știe totul și poate conduce (controla) totul așa încât Romani 8:28 să fie adevărat: „De altă parte, știm că toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu, și anume spre binele celor ce sunt chemați după planul Său”.

Din nou, familia este la centru. Au părinții cumva preferințe pentru unii din copiii lor? Lui Iacov îi plăcea de Iosif și i-a făcut o haină deosebită, multicoloră. Este clar că și Iacov a fost preferatul Rebecăi, iar Esau a fost preferatul lui Isaac. Este acest dezechilibru prezent și în familia ta? În familia lui Iacov, preferințele față de copii au dus la gelozie între frați și chiar la ură.

Aici apare și a doua problemă, a educației copiilor foarte talentați. Iosif era un tanar de 17 ani foarte inteligent, care se descurca în multe situații dificile, și care se bucura de încrederea tatălui său. Poate că Iacov vedea în el multe din calitățile Rahelei. Toate aceste supercalități, alături de prețuirea părintească, au dus, foarte probabil, la un orgoliu precoce. Este adevărat că visurile interesante despre viitor ale lui Iosif veneau de la Dumnezeu (37:11, Iacov le păstra în inima sa, așa cum mai târziu, Maria păstra diverse lucruri despre Isus în inima ei), dar Iosif ajunsese să le povestească pe față și să facă mult caz că Dumnezeu îi vorbește direct și îi pregătește un mare viitor. Chiar și Iacov îl mustră pe Iosif, pentru că felul în care își povestea visurile era

destul de provocator (37:10). Ce visuri primise Iosif de la Dumnezeu și la ce credeți că se referă ele?

Apar aici câteva întrebări și pentru noi. Cum ne purtăm cu copiii care au multe calități, cu copiii dotați? Le reprimăm curajul? Le recunoaștem calitățile, dar le încurajăm mândria sau orgoliul? Le cerem performanțe mari, care îi obosesc? Îi încercăm cu prea multe teme și sarcini acasă și la școală? Îi ajutăm să se integreze în familie sau să vadă cât sunt de deosebiți?

Păcatul s-a arătat de la început, din prima familie, ca un izvor de certuri între frați și o sursă de ură între rude. Așa se întâmplă și cu Iosif și frații săi. Păcatul se ascunde de ceilalți și ia o formă premeditată, de complot. Din păcate, și astăzi se poate întâmpla în vreo familie ceva asemănător, și chiar în Biserici.

Din gelozie, frații lui au hotărât să îl ucidă pe Iosif (îl porecliseră „făuritorul de vise”) și numai doi au intervenit în favoarea lui. Primul este Ruben, l-a scăpat de la moarte și a propus aruncarea într-o groapă, ca bătaie de joc, și se gândea să îl scape de acolo (dar nu a mai avut ocazia). Iuda este al doilea și el a propus să nu fie omorât Iosif, ci să fie vândut ca sclav pentru 20 de sicli de argint unor urmași de ai lui Ismael, unchiul lor (ismaeliți, madianiți; prețul pentru un sclav era de 30 de sicli, în Geneza 37). Acțiunea lui Iuda rămâne emblematică, pentru că și Isus va fi vândut de un Iuda, peste 1800 de ani, pentru 30 de arginți). A fost această vindere o încercare de salvare a lui Iosif, sau o încercare de a câștiga bani din nefericirea cuiva?

Probabil că vânzarea era o umilire forțată, ca să nu se mai gândească la măreția visurilor sale. Adevărul este că Dumnezeu, folosește chiar și răutatea oamenilor și nedreptatea lor, ca să își îndeplinească cu glorie planurile sale. Iosif ajunge în Egipt, vândut ca rob șefului străjerilor lui Faron, numit Potifar („darul lui Horus”; Horus era zeul egiptean al cerului, fiu al lui Isis și Osiris). Și acolo era chiar locul unde aveau să se îndeplinească visurile sale.

Capitolul însă se încheie cu lacrimile și jeluirea lui Iacov, care era sigur că și-a pierdut fiul, ucis de fiarele sălbatice, pe câmp. A trăit într-o minciună, în minciuna fraților lui Iosif care au omorâseră un țap și rupseseră haina lui Iosif, înmuind-o în sângele acelui țap. Gravitatea minciunii lor este îngrozitoare. Frații lui Iosif s-au prefăcut că îl mângâie pe tatăl lor, în durerea sa (37:35). Ironia situației este incredibilă. Odată, Iacov s-a prefăcut că este Esau, și a ucis un miel, ca să își învelească mâinile cu pielea mielului. Acum, fiii săi ucid un țap ca să mânjească hainele rupte ale lui Iosif cu sângele țapului și să spună că Iosif a murit. Este cumva acest țap o formă de jertfă? Este cumva acest episod o pedeapsă pentru înșelăciunea lui Iacov? Iacov va trăi

mulți ani plângând după Iosif. Copiii săi s-au purtat cu multă duritate față de tatăl lor, nespunându-i adevărul.

GENEZA 38. PLATA PĂCATULUI ESTE MOARTEA, DAR CREDINCIOȘIA E RĂSPĂLĂTITĂ DE DUMNEZEU.

Întâmplarea aceasta dramatică este una din cele mai ciudate întâmplări din Biblie, dar totuși, una din cele mai importante. Iuda, Tamar și fiii lor, Fares și Zara, fac parte din genealogia mântuitorului Isus (Matei 1:3).

Practic, faptele sunt acestea. Iuda a încercat să își facă o familie a sa, căsătorindu-se cu fata unui canaanit și plecând din corturile lui Iacov, undeva, în apropiere. El a avut trei fii, pe Er, Onan și Șela. Lui Er, i-a găsit Iuda o soție, la maturitate, pe Tamar, o femeie credincioasă care a înțeles misiunea lui Israel în Canaan. Avea și ea însă, o educație canaanită, din păcate, însă în ciuda acesteia ea l-a căutat pe Dumnezeu din toată inima, de aceea este amintită în Matei 1:3.

Geneza 38:7 spune însă, fără multe detalii, că soțul ei, Er, a fost un om „rău înaintea Domnului și Domnul l-a omorât”. Astfel, Tamar a rămas văduvă. După obiceiul de atunci, pe care și Moise l-a trecut în Lege (Deut. 25:5-10), fratele următor trebuia să se căsătorească cu văduva celui decedat ca să aibă copii în numele fratelui și să nu i se piardă moștenirea (Moise spune că, în caz că nu dorea să facă așa, el trebuia să refuze cu martori, iar cumnata trebuia să îi ia o sanda, iar casa lui era numită „casa celui descălțat”).

Onan, deci, sfătuit de Iuda, tatăl său, ajunge să se căsătorească cu Tamar, dar nu a dorit, de fapt, să o ajute să aibă un copil. Era, din păcate, un om profitor și laș, și a făcut multe lucruri împotriva Tamarei. De aceea, Geneza 38:10 spune „Ce făcea el n-a plăcut Domnului, care l-a omorât și pe el.” În această situație, Iuda ar fi trebuit să propună căsătoria Tamarei cu al treilea fiu, Șela, dar s-a temut că și el va face ceva rău și îl va supăra grav pe Dumnezeu (38:11,26). Au trecut multe zile, zice Biblia (38:11) și, la un moment dat și soția lui Iuda a murit, iar Iuda se gândea că, într-adevăr, nu mulți au rămas în viață în familia lui.

Într-un fel, însă, Tamar știa, că din Iuda, care era totuși un conducător drept și un bun sfătuitor, se va naște Hristos, Mesia. De aceea, ea, ca soție a primului fiu al lui Iuda, nu a vrut să rămână fără copii. Lipsită de prevederile Legii de pe Sinai, ea s-a gândit o stratagemă ciudată, care după toate normele etice de azi, ar fi cu totul greșită. Totuși Dumnezeu poate da har, chiar și în situații dificile, atunci când privește la intenția și credința omului. Așa s-a întâmplat și în cazul Tamarei. Ea a avut doi gemeni, Pereț (separat) și Zerah (ruptură), numiți și Fares și Zara, iar din Pereț s-a născut Hristos.

APLICAȚII:

De ce nu este bine să ai preferințe față de un copil, în detrimentul altuia? Ce atitudine trebuie să aibă părinții credincioși față de copiii lor? De ce? Credeți că se pot extinde aceste sfaturi și pentru nepoți?

Cum trebuie ne purtăm cu copiii care au multe calități, cu copiii dotați? Cum putem să le încurajăm calitățile, fără să le încurajăm și orgoliul și mândria?

Există motive pentru care Iosif putea fi considerat un copil foarte talentat? A fost bună educația pe care i-a dat-o Iacov acasă?

Care au fost deciziile bune pe care le-au luat Ruben și Iuda, față de Iosif și ceilalți? Ce calități au dovedit ei? Ce principii bune de urmat, au avut? Au existat și aspecte negative în sfaturile lor? De ce?

Este Iosif un precursor sau o imagine a lui Hristos, deoarece Dumnezeu îl folosește ca să îi izbăvească pe israeliți?

Cum comentați decizia lui Iuda de a se căsători cu o fată din Canaan? Ce fel de oameni erau prietenii lui Iuda din Canaan?

De ce se poate spune că Iuda era un conducător drept și un judecător drept, integru? Explicați.

Care sunt influențele rele pe care o societate imorală le poate exercita asupra familiei credincioase? Ce se poate spune aici despre educația copiilor, despre modelul relațiilor soț – soție, despre certurile între frați, despre calitatea relațiilor părinți – copii?

16, Gen 39-40, Principiile familiei: infruntarea ispitelor adolescenței, 30:6-21, 40:20-23

Geneza 39-40 sunt capitolele examenelor de tinerețe ale vieții lui Iosif. Ce faci atunci când Dumnezeu te pune în situația de a lua decizii pentru viața ta, în profesie, în curăție morală, în sfințenie? Ce faci atunci când ești solicitat să lupți cu dezamăgirea, cu exilul, cu ispita, cu nedreptățile și să dovedești credință, perseverență, ascultare de Domnul, încredere în grija lui Dumnezeu?

GENEZA 39. TREI ADEVĂRURI PENTRU VREMURILE DIFICILE

Când ești ispitit, fugi de ispită.

Unul din cele mai bune sfaturi pentru a ieși biruitor în ispite este fuga hotărâtă, așa cum găsim în 2 Timotei 2:22, „Fugi de poftele tinereții și urmărește neprihănirea, credința, dragostea, pacea, împreună cu cei ce cheamă pe Domnul dintr-o inimă curată”, sau în 1 Timotei 6:11, „Iar tu, om al lui Dumnezeu, fugi de aceste lucruri, și caută neprihănirea, evlavia, credința, dragostea, răbdarea, blândețea.” Iosif a fost foarte muncitor și bun organizator în casa lui Potifar, dar a venit și timpul examenelor de viață. Deși nu era scris Noul Testament pe atunci (ne aflăm în aproximativ 1800 îH), el a știut să fugă din fața ispitei. Soția lui Potifar a dorit să profite de frumusețea lui și de situația de sclav a lui Iosif, care trebuia să asculte de stăpâni. Ea a fost insistentă – a încercat de multe ori să îl atragă pe Iosif. A fost și perversă, pentru că pregătise și un mijloc de scăpare dacă o refuză: să îl acuze pe nedrept și să îl arunce în temniță. Iosif a fost și el perseverent în sfințenie și curăție. De fiecare dată a refuzat-o. El a avut trei mari metode de a face față ispitei: 1. a fost perseverent în refuz, 2. s-a bazat pe ascultarea de Domnul și a fost credincios lui Dumnezeu și, la nevoie, 3. a fugit hotărât din fața ispitei, fără să mai discute. Ai aplicat vreodată vreuna din aceste metode? Cum a fost? Domnul ne binecuvintează în viață, dar nu ne scutește de încercări. În mijlocul încercărilor, trebuie să rămânem credincioși.

Dumnezeu ne binecuvintează în încercări.

Adesea ne întrebăm de ce ne lasă Dumnezeu să ajungem în vremuri dificile. Unde este El, dacă lasă asemenea vremuri peste noi? Experiența vieții lui Iosif, aici, în Geneza 39, ne arată că Dumnezeu este cu noi chiar și în încercări.

El ne susține să nu ne prăbușim, ci să facem față, El ne dă binecuvântările sale chiar și în vremuri dificile. Geneza 39:2 zice clar „Domnul a fost cu Iosif, așa că toate îi mergeau bine; el locuia în casa stăpânului său, egipteanul.” Iar 39:5b spune „Domnul a binecuvântat

casa egipteanului, din pricina lui Iosif; și binecuvântarea Domnului a fost peste tot ce avea el, fie acasă, fie la câmp”. Prezența lui Dumnezeu în viața lui Iosif este confirmată și în 30:21-23, deși ajunsese în închisoare: „... Domnul era cu el. Și Domnul îi dădea izbândă în tot ce făcea”. Nu existența problemelor este importantă, nici mărimea lor atunci când ești în vremuri dificile, ci alt adevăr: dacă Dumnezeu este cu tine. Dacă ești credincios și Dumnezeu este cu tine, atunci, chiar și dificultățile sunt o modalitate de a avea succes, iar greutățile un timp în care să prosperi, în ciuda lipsurilor și nedreptăților. Să ne gândim în ce feluri și astăzi cineva se poate afla în mijlocul dificultăților și totuși Dumnezeu să fie cu noi. Poate există probleme de sănătate și tratamente de urmat. Important este să fie Domnul cu noi. Poate există persecuție la serviciu și niște șefi dificili. În ciuda lor, Dumnezeu poate fi cu tine și te poate menține pe poziție. Poate există probleme în familie, între soți, sau între părinți și copii. Și acolo, Dumnezeu poate fi cu noi, și să țină lucrurile în echilibru. Întrebarea este alta, dacă noi stăm credincioși și curați și dacă apelăm la ajutorul lui Dumnezeu.

Binecuvântarea Domnului nu te scutește de încercări în plus.

Iosif s-a trezit deodată în școala dură a vieții. Cearta cu frații săi l-a făcut să ajungă prins și vândut ca sclav. Uneori experiențele vieții sunt amestecate, foarte diverse. Dumnezeu l-a scăpat pe Iosif de la moarte, dar ajuns vândut ca sclav. A devenit sclav, dar a ajuns slujitor șef în casa șefului poliției din Egipt. Aici lucrurile au fost bune, dar soția șefului nu s-a purtat cum trebuie. Deși Iosif a fost credincios și a rezistat ispitei, chiar a fugit, dar a ajuns, totuși, să fie acuzat pe nedrept. Potifar, șeful poliției, nici nu a stat la discuție, și l-a aruncat în închisoare. Totuși, și în închisoare Dumnezeu l-a binecuvântat și a făcut să ajungă ajutor șef al directorului închisorii (21-23). Într-un fel, Iosif este urmărit de încercări, dar mai important este că la fel de mult, el este urmărit și de binecuvântarea lui Dumnezeu.

GENEZA 40. SLUJEȘTE CU RESPONSABILITATE, CHIAR ÎN DIFICULTĂȚI.

Iosif a fost un bun slujitor în toate treburile, chiar din adolescență. Să nu uităm că Iacov, tatăl său, avea încredere să îl trimită cu merinde la frații săi și îl aștepta să îi aducă vești înapoi. În casa lui Potifar, șeful poliției, el s-a purtat cu multă pricepere și a trăit în sfințenie, deși era doar de 17-18 ani. Observăm că și mai târziu, pe la 20 de ani, când ajunge la închisoare, Dumnezeu l-a binecuvântat și a devenit ajutorul șef al directorului închisorii. În slujirea sa credincioasă, Iosif a ascultat de Dumnezeu și a fost gata să cunoască și să asculte voia Domnului în viața sa.

A dovedit că este plin de compasiune și i-a interesat soarta celorlalți. Astfel, i-a întrebat pe colegii de temniță ce probleme au, ce frământări, de ce sunt abătuți (7). A fost gata și să le comunice și altora voia Domnului, așa le era descoperită în visuri. El le-a comunicat voia lui Dumnezeu fără să caute favoruri. Le-a dat spus corect cum stau lucrurile, fie că veștile erau bune sau mai puțin bune. Evanghelia trebuie comunicată și cu nădejdea izbăvirii, dar și cu asprimea judecății lui Dumnezeu. În toate, Iosif i-a dat cinste lui Dumnezeu (8): „interpretările sunt toate ale lui Dumnezeu”.

În închisoare însă Iosif mai are parte de o lecție, cea a nerecunoștinței și a uitării omeniești. Deși le-a făcut bine multora, ei l-au uitat și nu au mai pus o vorbă bună ca să fie scos din închisoare (23). O singură persoană nu l-a uitat și tocmai pregătea eliberarea lui: acesta era Dumnezeu. Dumnezeu știe să intervină la momentul potrivit. Lui Ahașveroș i-a dat o noapte cu insomnie, ca să își aducă aminte de Mardoheu și să îl răsplătească (Eстера 6:1-10).

Trebuie observat că în societățile lipsite de revelația scrisă, de Lege, de Scriptură, Dumnezeu comunică mult prin vise. Atât Iosif, cât și Daniel, au fost remarcabili prin puterea lor de a interpreta visele, prin Duhul lui Dumnezeu. Pe ansamblu, în societățile unde trăim, oamenii au nevoie de creștini care să le explice planurile lui Dumnezeu, planurile de mers înainte ale istoriei, voia lui. Aceasta este o chemare înaltă.

APLICAȚII

Care sunt metodele folosite de Iosif ca să iasă victorios din ispitire?

De ce în încercări, în loc de dezamăgire, te poți încrede în Dumnezeu, în continuare? Ce condiție trebuie să îndeplinești în viața ta, ca să nu te tulburi în încercări, ca să rezisti?

Pe ce miza stăpâna lui Iosif, ca să îl ispitească? De ce a crezut ea că Iosif va ceda? Ce mijloace a folosit (insistența, momentul propice, tinerețea, situația de sclav, singurătatea, dezamăgirea, oportunități de avansare, etc.)?

Ce asemănări credeți că există între ispitirea de atunci, a lui Iosif, și isпитirile noastre din viața prezentă? Ne ferește Dumnezeu de ispită? De ce da și de ce nu? Ce trebuie făcut?

Cum trebuie comunicată societății din jurul nostru evanghelia lui Dumnezeu?

Ce principii de viață ar trebui să știe adolescenții când se gândesc la ascultarea de Dumnezeu, la certurile între frați, la ispitele vieții și la metodele de a construi o carieră?

23, Gen 41-42, Principiile familiei: carieră și credincioșie, 41:14-16, 55-57, 42:18-24

Istoria vieții lui Iacov, o cuprinde, în continuare pe cea a vieții lui Iosif. Prin ambele se clarifică rolul Egiptului în nașterea, dar și în izbăvirea lui Israel, ca popor, în istorie. Este un rol interesant, care merită studiat mai departe, pentru că însuși Mântuitorul Hristos a fost cu Iosif și cu mama sa, Maria, în Egipt, ca să fugă de mânia lui Irod cel Mare. Prima dată, Avraam a plecat din Canaan în Egipt, ca să scape de foamete, în Geneza 12-13. Mai târziu, într-o situație similară, Isaac a dorit să plece, de asemenea, în Egipt, dar Dumnezeu l-a oprit și i-a poruncit să rămână în Canaan (Gen. 26). Acum, Iosif este în Egipt vândut ca rob, pe nedrept. Când Dumnezeu intervine, și robia ori închisoarea pot fi o rampă de lansare pentru carieră și slujire credincioasă.

GENEZA 41. BINECUVÂNTĂRILE DOMNULUI CONSTRUIESC O CARIERĂ.

Vorbind despre începuturi bune, Domnul este acela care binecuvintează o carieră. Exemplul lui Iosif este grăitor, în privința aceasta. La fel ca în cazul profetului Daniel și a împăratului Nebcadnețar (care au trăit la distanță de aproape 1200 de ani, după Iosif), Dumnezeu i-a dat lui Faraon două visuri. Primul era despre șapte vaci slabe care au înghițit șapte vaci grase, și al doilea despre șapte spice uscate care au înghițit șapte spice pline. Nimeni însă nu le putea interpreta. De abia atunci, șeful paharnicilor și-a adus aminte de Iosif și de interpretarea viselor lor din închisoare (9-14). El l-a recomandat pe Iosif împăratului Faraon, iar acesta l-a chemat la curte. Simțim tensiunea și entuziasmul lui Iosif din 41:14 „Faraon a trimis să cheme pe Iosif. L-au scos în grabă din temniță. Iosif s-a ras, și-a schimbat hainele și s-a dus la faraon”. Nu și-a pierdut respectul de sine, s-a dus la interviu bine pregătit și aranjat. Nu-i venea să creadă că a sosit ora eliberării.

Iosif a făcut atunci două lucruri importante. În primul rând, el a interpretat bine visurile, și conținutul, dar și intensitatea lor (faptul că Domnul a dat două visuri cu aceeași temă însemna că împlinirea lor e urgentă, 25-32). Conform interpretării lui urmau două perioade de câte șapte ani, prima de belșug incredibil, a doua de secetă pustiitoare, așa încât nu se va mai cunoște belșugul dinainte.

Apoi, Iosif le-a dat și o aplicație practică, sfătuindu-i (deși nimeni nu-i ceruse aceasta) și arătându-le cum trebuie acționat, ca să se facă bine față anilor de belșug și de secetă care vor veni (33-37). De aceea, și Faraon i-a propus să fie el administratorul providențial și l-a ridicat să

fie al doilea în rang, în toată împărăția, i-a dat autoritate economică și juridică deplină, și i-a dat în căsătorie pe una din fetele marelui preot egiptean Potifera (Darul lui Ra, 38-52). Un credincios matur trebuie să înțeleagă bine cuvântul Domnului și să își dea seama și cum trebuie să îl aplice în viața sa.

Iosif avea aproape 30 de ani când s-au întâmplat toate acestea. De 13 ani era în Egipt, de la vârsta de 17 ani. Școala vieții a durat destul de mult, dar Iosif a fost credincios în toate. Mai sunt două personaje în Biblie care au strălucit în jurul vârstei de 30 de ani, împăratul David și Mântuitorul Hristos. După examenele curăției și credincioșiei, Domnul îi face parte lui Iosif, de un început nou, binecuvântat, chiar în țara robiei și exilului său.

GENEZA 42. BINECUVÂNTAREA LUI IOSIF DEVINE BINECUVÂNTAREA LUI ISRAEL

Binecuvântarea lui Iosif devine binecuvântarea lui Israel. Într-un fel, Iosif este prototipul lui Hristos. Prin stăpânirea lui scapă din foamete tot poporul Israel, pe cale de formare. Istorisirea acestei izbăviri ține din 42-45, iar revederea 46-49.

Istoria revederii este plină de emoții și crește treptat în intensitate. Iacov este, în mod surprinzător, omul de acțiune care îi trimite pe fii în Egipt, să cumpere hrană. Atunci când ajung, doar Iosif îi recunoaște, și îi întreabă cine sunt și care este povestea lor. El îi acuză de spionaj, și le spune că nu i se par oameni de treabă – așa cum se jurau ei că sunt. Le spune că îi va închide până când unul dintre ei îl va aduce și pe fratele lor mai tânăr, ca dovadă că n-au mințit. Și i-a închis pe toți în temniță, timp de trei zile (43:8-17).

Îi cheamă apoi și le propune alt târg, spunându-le că el crede în Dumnezeu și se teme de el. Târgul era să rămână în temniță doar unul din ei, iar restul să plece și să se întoarcă cu fratele lor mai tânăr. Frații săi își dau seama că opoziția aceasta este stranie și recunosc o muștrărea Domnului, chiar își aduc aminte cum l-au vândut pe Iosif și se acuză între ei (42:18-23). Iosif înțelegea totul, dar nu le-a spus. De fapt, Iosif dorea mai multe lucruri, în același timp. Să îi vadă pe toți laolaltă, împreună cu Iacov. Apoi, dorea să îi mustre pe frații săi, să le dea ocazia de a le părea rău despre ce au făcut. Încet-încet, acest lucru se întâmpla.

Iosif îl oprește pe Simeon drept zălog și l-a pus în lanțuri în fața lor. Celorlalți le-a dat drumul și le-a dat grâul, și le-a returnat apoi, în taină, și toți banii dați pe grâu, toți arginții.

În mijlocul emoției reîntâlnirii, Iosif își aduce deodată aminte de visurile, de altădată, în care apăreau frații și părinții săi care veneau și se închinau înaintea lui (42:9). Uneori este important ca Dumnezeu să trimită astfel de vise, pentru că ele te ajută să treci prin încercări, în

viață. Este important că aflat sus de tot în cariera sa, Iosif nu se răzbună pe frații săi. Deși, probabil că a fost tentat să se răzbune, el rămâne credincios și generos. Oare ce am fi făcut noi, în locul lui Iosif? Care ar set de măsuri ar fi fost mai bun? De ce este bine ca frații să se împace și să nu răspundă cu răzbunare dacă au fost tratați nedrept?

Frații lui s-au speriat, au ajuns acasă, și i-au spus lui Iacov ce s-a întâmplat. Iar Iacov i-a certat că, indiferent ce fac, din cauza lor el rămâne treptat fără fiii săi. Acum nu îi mai avea cu sine nici pe Iosif, nici pe Simeon. Ruben încearcă o mediere și insistă să îl lase pe Benjamin cu ei, ca să poată aduce iarăși grâu acasă. Aici Ruben, deși pare bine intenționat, face o propunere foarte nepotrivită: el se oferă ca să-și lase cei doi fii ai săi uciși de Iacov, dacă nu se va întoarce cu Benjamin (42:37). Iacov îl refuză, probabil, îngrozit de imaginea cu care venise Ruben. Nu mai era nevoie de jertfe umane, tot ce voia el era ca să îi vadă pe toți în viață.

Se simte cum tensiunea crește în relațiile de familie ale lui Iacov. De fapt, este prima dată când cineva, în familia lui, îi păcălește pe ceilalți, dar nu cu gând rău, ci cu intenții bune, și pline de generozitate. Prin Iosif, harul Domnului se arată pe deplin peste familia lui Iacov. Istorisirea continuă însă, și ne va conduce prin momente și mai pline de emoție, în următoarele capitole. Este una din cele mai impresionante istorisiri din Biblie.

APLICAȚII

Câți ani a stat în robie Iosif? Cum s-a pregătit el să meargă în fața lui Faraon?

Un credincios matur trebuie să înțeleagă bine cuvântul Domnului și să își dea seama și cum trebuie să îl aplice în viața sa. Dă un exemplu din viața ta sau a celor apropiați când ai înțeles bine Cuvântul Scripturii și ai fost hotărât și să îl aplici cu perseverență și practic în viață. Cum te-ai simțit și ce efecte a avut decizia?

Câți ani avea Iosif, aproximativ, atunci când l-au vizitat frații săi prima oară?

Cum evaluați faptul că Iosif nu s-a făcut cunoscut fraților săi (42:8-9)?

Cum înțelegeți faptul că Iosif mai întâi i-a aruncat pe toți în temniță, vreme de trei zile, iar apoi i-a scos și le-a propus o înțelegere mai ușoară? Oare a fost încercat Iosif de dorința răzbunării? Cum a biruit-o? De ce a spus el că este „un om care se teme de Domnul”?

Cum evaluezi faptul că le-a pus înapoi, la toți frații, prețul de argint pentru grâul cumpărat?

Cum v-ați fi purtat dacă erați în locul lui Iosif?

De ce a poruncit Iosif să fie Simeon pus în lanțuri în fața lor? Cum credeți că s-a purtat Iosif cu Simeon, cât timp acesta a fost în închisoare?

Simeon și Levi, erau doi frați mândri, violenți, care adesea s-au unit la rău. Ce decizii greșite au mai luat ei înainte?

Cum a planificat Dumnezeu eliberarea lui Iosif? Ce mesaje a dat, cum s-a folosit de puterea lui Faraon, cum s-a folosit de memoria paharnicului șef? De când începuse procesul de eliberare a lui Iosif?

Când treci prin încercări, te uită Dumnezeu sau te cunoaște și te menține în planul Său? Cum te încurajează istoria lui Iosif? Ce exemplu poți lua din purtarea sa, până aici?

30, Gen 43-45, Principiile familiei: unitate și reîmpăcare, 43:26-34, 45:1-15

Familia lui Iacov începe să se adune. În Geneza 43-45 Iosif și frații săi se întâlnesc și se împacă. Aici vedem curajul și răspunderea lui Iuda și bunătatea și sensibilitatea lui Iosif. După o serie întreagă de încercări prin care Iosif a încercat să îi adune pe toți, precum să și îi mustre, toți se bucură de reîntâlnire. Împăcarea nu exclude mustrarea. De fapt, ne ajută să fim principali. Împăcarea după voia Domnului este un scop bun, demn de dorit, care duce la responsabilitate și unitate.

GENEZA 43. VINDECAREA RELAȚIILOR PRESUPUNE SINCERITATE ȘI PĂRTĂȘIE LA MASĂ

Geneza 43 descrie reîntâlnirea fiilor lui Iacov în număr complet, cu tot cu Benjamin. Dumnezeu se folosește de criza foametei ca să vindece o familie întreagă, atât relațiile dintre frați, cât și relația dintre Iacov și fiii săi rămași acasă. Se vede în aceste capitole că exista o tensiune acută între Iacov și copiii săi, din cauza înșelăciunii nemărturisite. Iacov nu știa că fusese mințit, dar pierderea lui Iosif și nesiguranța despre soarta lui, faptul că frații nu au putut să aibă grijă unii de alții, îl îndurerau cumplit. Când nu există transparență și sinceritate, își fac loc bănuielile, acuzațiile, neconcordanțele, imposibilitatea cooperării. Duhul lui Dumnezeu nu poate facilita comunicare între oameni acolo unde există minciună.

Relațiile tensionate dintre Iacov și fiii săi rămași acasă se văd bine în 43:1-13. Trecuseră 13 ani de când Iosif dispăruse și îi rămăsese doar haina însângerată. La 30 de ani Iosif ajunsese administrator regal principal în Egipt. Vizita fraților săi apare pe când trecuseră cei 7 ani de belșug și începuseră cei șapte ani de secetă. Se pare, deci, că Iosif avea 38-39 de ani, iar Benjamin avea 25-30 de ani. Iacov nu ar fi dorit să îl piardă acum și pe Benjamin. Oricum, el ținea, cum se vede, la fel de mult și la Simeon și la Benjamin. De amândoi îi păsa și nu voia să-i piardă.

Caracterul drept și jertfitor al lui Iuda este clar în evidență, în acest context. El se oferă pe sine drept garanție, că Benjamin va fi adus înapoi sănătos (43:8-10). El nu face ca Ruben, 42:37, care îi oferise cei doi fii ai săi să fie uciși dacă nu reușește să se întoarcă. Iuda era mai drept. Și tot drept va fi și în 44:18-37. Iuda era un adevărat lider. De aceea, Iacov acceptă să vină cu ei și se încrede în Dumnezeu cel Atotputernic (43:14). De asemenea, le dă sfaturi înțelepte cu privire, la bani, să returneze tot prețul și să fie cinstiți, gata să plătească cum trebuie și noile merinde.

Întâlnirea cu Iosif decurge bine, dar frații sunt plini de suspiciune. Iosif vorbește cu administratorul său credincios, care îi invită la masă. Ei se tem de vreun atac și încearcă, înainte de a intra în casa lui Iosif, să

explice cum stau lucrurile cu arginții de data trecută, și cum i-au găsit, fiecare, în sacii săi. Administratorul i-a liniștit cum a putut mai bine, iar ei au intrat și și-au pregătit darurile pentru Iosif (43:21-26).

Iosif a dat o masă mare. Iar masa este, aproape peste tot în Biblie, o ocazie de împăcare, de consolidare a relațiilor. La fel este și cu Cina Domnului. Cititorul rămâne impresionat de emoțiile lui Iosif, îi întreabă despre tatăl lor, despre Beniamin, după care se duce într-o cameră separată să plângă, și cu greu reușea să își controleze emoția (43:27-30). Pentru prima dată în aceste capitole Iosif a folosit cuvântul „frate”, în 43:29, când vorbea despre Beniamin.

Masa prietenească rămâne un simbol uriaș, în această împrejurare. Egiptenii mâncau separat, pentru că nu mâncau cu străinii, mai ales dacă se ocupau de păstoritul oilor. Iosif le-a dat de mâncare fraților săi separat (43:31-34). Ei s-au așezat după rangul nașterii, primul fiind Ruben, cel întâi născut (în Geneza 49, Iacov le va spune că el și-a pierdut acest drept, și că Iuda este cel care îl va lua, dar nimeni nu știa încă acest lucru). Lucrul uimitor pentru ei a fost că Iosif s-a așezat în fața lor, să mănânce împreună cu ei (ei credeau că este un egiptean care îi disprețuiește). Într-un fel, Iosif se aseamănă cu Hristos. Își invită cei 12 frați la o masă deosebită, este cu ei, gata să slujească, și va reînnoia la un moment dat, o prietenie frumoasă cu ei, prin legământ. Masa aceasta ne face să ne gândim puțin și la cina din Emaus, unde ucenicii l-au cunoscut pe Isus la frângerea pâinii.

GENEZA 44. MOTIVELE ASCUNSE SUNT DATE LA IVEALĂ PRIN POCĂINȚĂ

Geneza 44 arată următorul pas în procesul de recunoaștere și de împăcare. Iosif a dorit să le dea pe față motivele ascunse. El a înțeles că la început s-au speriat și și-au dat seama că Dumnezeu îi ceartă (42:21-23). Acum, Iosif vrea să verifice dacă sunt gata să îl sacrifice pe Beniamin, ca să scape, sau dacă, în sfârșit, au învățat țină unul la altul și să fie gata de jertfă, unul pentru toți și toți pentru unul. Iosif este, într-adevăr, un om înțelept, un strateg desăvârșit și un psiholog profund.

Capitolul 44 reprezintă o cheie majoră în desfacerea firelor complicate din istoria lui Iosif și familiei lui Iacov. Iosif le dă drumul să plece, dar numai după ce, în secret, din nou, le-a pus tuturor banii înapoi în saci, și în plus, a pus o cupă a sa, specială, în sacul lui Beniamin. Când tocmai ieșiseră din cetate, Iosif și-a trimis administratorul să îi controleze și să îi acuze pentru furtul cupei prețioase pe care stăpânul o folosea la cunoașterea secretelor și a viitorului (Iosif însă nu folosea nici un fel de cupă, ci era plin de Duhul lui Dumnezeu; povestea ar fi ținut foarte bine la egipteni însă, și poate chiar și în vremea noastră). Cupa aceasta este găsită la Beniamin. Toți

frații își rup hainele când află și nu sunt de acord să îl lase pe Beniamin rob la egipteni, iar ei să plece acasă. Întoarcerea la Iosif, a tuturor, este tristă. Toți aveau hainele rupte, toți se închină până la pământ (12-34). Iosif le atrage atenția că el este un om care știe secrete ascunse, și că rău au făcut furând ce nu-i al lor. Aici merită făcute două comentarii. Mai întâi, se pare că Iosif, le atrage atenția că și ei au furat ceva, odată, ce nu era al lor, copilăria sa frumoasă de adolescent. Apoi, îi confruntă cu ceva ce părea să facă parte din trecutul lor, ca fii ai lui Iacov: Iacov îl înșelase pe Esau și i-a furat dreptul de întâi născut și binecuvântarea; Rahela mama lui Iosif și a lui Beniamin îl înșelase pe Laban, tatăl ei, și i-a furat idolii casei; iar acum, nimic nou, Beniamin era acuzat că a furat o cupă prețioasă, de ghicit viitorul. Iosif îi confruntă pe toți cu gena înșelăciunii care era prezentă în toți – chiar și în el. Iosif își dăduse examenele vieții, cu succes, la Potifar acasă și în temniță, și decisese să îl asculte pe Dumnezeu. Acum era rândul fraților săi să facă acest lucru. Au ocazia unui început nou binecuvântat.

Ceea ce se și întâmplă. Iuda, care luase deja conducerea între frații săi (44:14), dă dovadă de un suflet nobil și responsabil, și ține una din cele mai respectuoase, mai emoționante și mai profunde pledoarii din Biblie (44:18-34). O adevărată predică, plină de suflet. Nu sunt mulți cei cărora li se consemnează cuvintele, într-un discurs lung, în Scriptură. Iuda însă este unul din ei. Cuvintele lui dovedesc maturitatea atinsă, pocăința de care toți dau dovadă, dragostea de frați adevărată și dragostea de tată, și îl determină pe Iosif să facă ceea ce dorea de mult: să îi dea pe toți străinii afară, să le spună fraților cine este, și să plângă pe față de dor (45:1-2).

GENEZA 45. RECUNOAȘTEREA ȘI MISIUNEA REÎNTREGIRII FAMILIEI

Descoperirea lui Iosif către frații săi și misiunea reîntregirii familiei este tema majoră a capitolului 45. Surpriza lor nu este greu de înțeles (3). Muștrarea lui, dar și încurajarea lui au venit în cuvinte clare în 43:5, „Acum, nu vă întristați și nu fiți mârșniți că m-ați vândut ca să fiu adus aici, căci ca să vă scap viața m-a trimis Dumnezeu înaintea voastră”. Iosif recunoaște, că dincolo de răutățile oamenilor, Dumnezeu are un plan mareț de mântuire pentru poporul său. La fel, Dumnezeu este suveran și în evenimentele vieții noastre.

La porunca lui faraon, care a auzit și el de frații lui Iosif, un mare convoi a plecat spre Iacov, cu daruri și hrană, și care egiptene, ca să îl invite să vină cu toată familia și cu toate lucrurile sale în Egipt. Dumnezeu i-a făcut parte de o mare binecuvântare care i-a înviorat sufletul și l-a scos din deznădejde și blazare.

Iosif se mai aseamănă cu Hristos, prin aceea că îi sfătuiește pe frați, la plecarea către Canaan, „vedeți să nu vă certați pe drum”. Și Isus i-a

întrebat pe ucenici, de ce s-au certat pe drum (Marcu 9:33-35). Este posibil, uneori, ca și după mari binecuvântări ale lui Dumnezeu, credincioșii să se mai certe pe drum, pentru întâietate sau pentru diverse reproșuri. Acum însă nu mai avea rost așa ceva, erau iertați și era timpul să se gândească la un nou început binecuvântat.

APLICAȚII

Cum ne afectează minciunile viața de familie sau viața în comunitatea Bisericii? Cum au afectat minciunile viața familiei lui Iacov? Ce soluții sunt pentru aceste situații dificile?

Cum înțelegeți în acest context îndemnul din Coloseni și Efeseni, Coloseni 3:9 „Nu vă mințiți unii pe alții, întrucât v-ați dezbrăcat de omul cel vechi, cu faptele lui”, și Efeseni 4:25, „De aceea, lăsați-vă de minciună: “Fiecare dintre voi să spună aproapelui său adevărul”, pentru că suntem mădulare unii altora.”

De ce se poate spune că Ruben, în 42:37, a avut o propunere lașă, distructivă? De ce propunerea lui Iuda este mai nobilă și mai responsabilă (43:8-9)?

Ce calități are cuvântarea lui Iuda din 43:16-34?

Ce adevăr recunoaște Iosif când spune 43:5, „Acum, nu vă întristați și nu fiți mârniți că m-ați vândut ca să fiu adus aici, căci ca să vă scap viața m-a trimis Dumnezeu înaintea voastră”?

În ce privințe se poate spune că Iosif se aseamănă cu Hristos?

Iunie: Începuturi noi și viziunea viitorului

6, Gen 46-47, Începutul lui Israel: călăuzire în vremuri dificile, 46:1-6, 47:27-31

GENEZA 46. CĂLĂUZIRE ÎN INTERIORUL ÎNCERCĂRII.

Pe deoparte, o călătorie de reîntregire și revedere a familiei, pe de alta, o intrare într-o etapă nouă, de creștere a poporului Israel. Pe de alta, această etapă includea 400 de ani de ședere în Egipt și ajungerea treptată într-o stare de sclavie, ca străini între egipteni. Foarte grea decizie pentru Iacov. Avea cu siguranță de nevoie de o viziune a Domnului, pentru că Domnul îi spusese, de fapt, să stea în Canaan, și să devină un popor mare, continuând investiția lui Avraam și Isaac, premergătorii lui.

Iacov – Israel primește această viziune de la Dumnezeu în 46:1-4. Nu a plecat la drum fără a se închina și a aduce jertfe la Beer-Șeba. Aici Domnul i-a vorbit și l-a încurajat să meargă în Egipt. Familia lor nu putea crește la dimensiunile unui popor în Canaan. Erau multe primejdii și puteau apărea atacuri la care să nu facă față. Era riscul să devină dezbinați și să ia exemplul popoarelor imorale din Canaan. De aceea, Dumnezeu le creează un fel de leagăn de creștere în Egipt. Aici erau apărați de armatele Egiptului, aici putea să fie uniți ca neam și să crească, așa încât să nu își piardă identitatea. De aici aveau să plece, după 400 de ani, înapoi în Canaan, deja crescuți la dimensiunea unui popor. Toate sufletele din familia lui Iacov, cu tot cu familia lui Iosif, erau 70 la număr (46:26-27). În Exod 12:37 ni se spune că, după 400 de ani, israeliții erau aproximativ 600,000 la număr, fără să fie socotiți și copiii. Poporul avea să crească în Egipt de aproape 1000 de ori.

Uneori, noile începuturi în viață includ creștere, maturizare, înaintare în planul lui Dumnezeu, dar și noi încercări. Aceasta era situația în care se găseau acum cei 70 de evrei, pe cale să devină un popor de peste 600,000 de oameni. Este nevoie ca în orice nou proiect sau plan să ai călăuzirea Domnului, o viziune a lui, care să te ajute să treci prin greutăți cu bine și să mergi înainte prin dificultăți.

Planurile lui Iosif au fost ca evreii să se așeze în Goșen, o regiune a păstorilor. Regiunea se afla în zona deltei Nilului și de acolo era mai ușor să se întoarcă în Canaan, era mai aproape de granița Egiptului. De fapt, pe acolo se pare că au trecut și Marea Roșie, 400 de ani mai târziu.

GENEZA 47. STABILIREA ÎN EGIPT, CA PĂSTORI

După stabilirea în Goshen, Faraon l-a chemat pe Iacov, să-l cunoască. Iacov a venit, s-a prezentat și viața și-a prezentat-o ca pe o călătorie cu multe încercări. În total, Iacov a trăit 147 de ani, a venit în Egipt la 130

și a mai trăit aici 17 ani. În toată această perioadă ei au avut hrană din belșug, datorită lucrării lui Dumnezeu prin Iosif.

Iosif a cumpărat toate vitele și toate terenurile agricole din țară, în schimbul grâului din depozite. A centralizat totul. Poporul a fost mutat în cetăți, iar agricultura s-a făcut pe întinderi mari, deci a devenit foarte eficientă. Doar pământurile preoților nu au fost cumpărate, pentru că ei aveau deja subvenții de hrană de la Faraon, și nu erau în nevoie să vândă nimic. În Israel, va fi invers, totuși. Toți vor avea moștenire, doar preoții, leviții nu vor avea terenuri și moștenire.

Pentru lucrarea pământului și sămânță de grâu de la stat, an de an, Iosif a cerut o taxă de 20% pentru Faraon (taxa cerută mai târziu de Moise, pentru leviți, va fi doar 10%).

Deși acum venise în Egipt, viziunea lui Iacov este că trebuie să se întoarcă în Canaan. Chiar dacă poporul va trebui să stea aici 400 de ani, el știe un lucru: la moartea sa, el trebuie să ajungă în Canaan. De aceea, îl roagă pe Iosif să promită că, după moarte, va călători în Canaan și îi va îngropa trupul acolo, în același mormânt cu Avraam și Isaac.

APLICAȚII:

Ceri lumină de la Dumnezeu, în rugăciune, atunci când începi un proiect nou?

Ai un plan pe durată lungă, atunci când începi un proiect nou?

Ești gata să faci față greutăților inerente unui proiect nou? Le iei în considerare?

Dumnezeu a folosit vinderea lui Iosif ca sclav în Egipt, ca să păstreze poporul în perioade de foamă și să îi pregătească un leagăn social-politic în care să grupul de 70 de evrei să se dezvolte în 400 de ani într-un popor în toată regula. El folosește adversitatea ca să construiască lucruri frumoase spre slava Sa. Credeți că și astăzi mai sunt astfel de programe providențiale în curs de desfășurare? Ce sentiment vă dă această descoperire despre puterea lui Dumnezeu? Opriți-vă un moment și rugați-vă.

Ce comentarii aveți de făcut, dacă este cazul, asupra situației diferite a preoților din Egipt și a leviților, de mai târziu, din Israel? Dar asupra taxelor?

13, Gen 48-50, Începutul lui Israel: o viziune constantă, 49:22-33, 50:18-26

GENEZA 48. RESPONSABILITATEA ȘI VIZIUNEA BINECUVÂNTĂRII

Geneza 48-50 sunt capitolele în care se încheie istoria lui Iosif și, prin ea, și istoria lui Iacov. Moise, autorul cărții, ne-a atras atenția că Dumnezeu își construiește un popor al său, care să reziste ispitelor și să nu urmeze căile popoarelor păgâne, în care să se nască Mântuitorul Mesia și ne îndreaptă ochii spre continuarea acestui plan divin. Deși au ajuns în Egipt, toți își țin privirile ațintite spre Canaan: Iacov vrea să fie îngropat acolo (49:29-32), iar Iosif duce la îndeplinire porunca (50:1-14). Iosif vrea să fie duse și oasele lui în Canaan, când poporul Israel se va întoarce acolo (50:24-26), iar Moise va duce la îndeplinire în chip solemn această cerere, 400 de ani mai târziu (Exod 13:19).

Încheierea aceasta include un număr important de evenimente care sunt la granița dintre trecut și viitor, adică sunt pietre de hotar pentru lucrarea din trecut a lui Dumnezeu și repere de ascultare și binecuvântare pentru ceea ce urmează. Poporul Israel, pe cale de formare, își păstrează o viziune puternică, continuă, constantă și se bazează pe promisiunile lui Dumnezeu și pe binecuvântările patriarhilor, pe cele lui Iacov, acum.

Prima mare binecuvântare este cea a copiilor lui Iosif, Manase și Efraim. În 48:15-16, Iacov își pune numele său, Israel, peste ei, și îi include în cele 12 seminții ale lui Israel. Astfel, în lista lor, Iosif nu va apărea, ca seminție, ci vor apărea cei doi copii ai săi, Efraim și Manase. Iosif va primi o binecuvântare aparte în 49:22-26, în mijlocul fiilor lui Iacov-Israel.

Iacov se dovedește înțelept și plin de har. El îi binecuvintează pe copii și pe nepoți, așa cum ar fi trebuit să facă Isaac. De exemplu, deși Iosif protestează, el inversează ordinea și îl binecuvintează mai puternic, pe față, pe Efraim, cel mic, decât pe Manase, fiul mai mare. El știe, prin Duhul Sfânt, că Efraim va ajunge foarte puternic în viitor, și îi dă o binecuvântare specială (48:17-19). Așa ar fi trebuit să facă și Isaac, în binecuvântarea lui Iacov și Esau. Mai mult, pentru necredințioșia lui Esau, Isaac însuși ar fi trebuit să nu îi dea dreptul de întâi născut, așa cum face Iacov, în 49:2-3, când ia acest drept de la Ruben și îl dă lui Iuda, al patrulea fiu (49:8-12, mai ales 10). Cei ce dau binecuvântare au o mare responsabilitate să se roage cu integritate și viziune.

GENEZA 49. BINECUVÂNTĂRILE NAȚIUNII SUNT CENTRATE PE HRISTOS

Binecuvântările poporului Israel sunt centrate pe Mesia, pe Hristos. Capitolul 49, în care este consemnată moartea lui Iacov, conține și proclamările vizionare ale binecuvântării lui Iacov – Israel către fii săi.

Iacov este plin de sensibilitate, de dragoste, este generos, dar și drept în această binecuvântare finală. El judecă și dă direcții peste secole întregi, și chiar mii de ani, prin Duhul lui Dumnezeu, și centrează toată misiunea lui Israel, ca popor, pe ființa și lucrarea lui Hristos, numit Șilo (49:10) și amintit ca stâncă a lui Israel (49:24) și ca domn veșnic (49:26).

Astfel, lui Ruben i se recunoaște impetuoșitatea, energia, puterea, dar i se retrage dreptul de întâi-născut, pe motive de imoralitate (3-4). Simeon și Levi sunt judecați ca prea-aspri și violenți (în răzbunarea lor pe bărbații din Sihem) și sunt risipiți în Israel (5-7; Dumnezeu își va ridica preoți însă din Levi, dar ei vor rămâne fără moștenire în Israel). Iuda este recunoscut ca lider puternic, drept, victorios și primește dreptul de întâi-născut. Din el se va naște Mesia – Șilo, conducătorul lui Israel (8-12). Imaginea cu haina roșie de sânge apare și în Apocalipsa 19:13, despre Hristos, și este atât o referire la victorie, cât și o referire la jertfă. Zabulon este binecuvântat în comerț (13). Isahar este binecuvântat în așezările sale, în putere și stabilitate (14-15). Dan este binecuvântat, cum spune și numele, ca judecător în Israel, ca o forță ascunsă și tare prin ajutorul lui Dumnezeu (16-18). Gad este binecuvântat ca om care își revine din înfrângere și obține victoria (19). Așer este binecuvântat ca unul ca va ști să slujească împăraților, va da o hrană aleasă, un administrator priceput (20). Neftali este binecuvântat cu libertate în viață și pricepere poetică, cu creativitate, cu putere în cuvânt (21). Lui Iosif îi dă multe binecuvântări, până în zilele veșniciei, să fie roditor, rezistent, puternic, păstor și stâncă în Israel, să domnească cu putere (22-26). Aceste binecuvântări se răsfâng, bineînțeles, asupra lui Efraim și Manase, care sunt, astfel, binecuvântați de două ori, și direct și indirect. În final este amintit Beniamin, căruia i se recunoaște puterea și agilitatea militară (27), dar și o înclinare spre violență (va fi ca un lup care atacă și împarte prada). Așa cum știm, seminția lui Beniamin va fi foarte pricepută militar, dar va avea și o înclinație spre păcat și violență, care o va duce la un moment dat aproape de pieire (Ierusalimul este în teritoriul lui Beniamin; despre imoralitate, vezi Judecători 19-21).

Pentru fiecare copil, Iacov a avut o binecuvântare deosebită (28). Ea direcționează, într-un fel, istoria viitoare a lui Israel, cu dreptate și prin Duhul Sfânt. Binecuvântările noastre trebuie să îi pună pe oameni în mâna Domnului, în direcția sa cea sfântă.

GENEZA 50. VIZIUNEA BINECUVÂNTATĂ TRECE ȘI DE PRAGUL MORȚII

Geneza 49:29-33 și 50:1-14 descriu moarea și înmormântarea lui Iacov. Despre înmormântarea lui Isaac s-au spus puține cuvinte, mai multe s-au scris despre înmormântarea lui Avraam. Acum avem însă un spațiu

deosebit de mare, pentru înmormântarea lui Iacov. A treia generație după Avraam, adică Iacov, merită toată atenția, pentru el primește numele poporului, adică Israel. El este îngropat de Iosif și frații săi în Israel, tot în peștera Macpela, alături Avraam și Sara, Isaac și Rebeca, și de Lea. Tot Canaanul vuieste de vestea că egiptenii au o rudă în Canaan și o mare jale. În ciuda defectelor și slăbiciunilor omenești ale acestor strămoși, Dumnezeu a reușit să pună temeliile unui popor care știe că îi aparține lui Dumnezeu.

Viziunea puternică trece dincolo de pragul morții și privește la împărăția lui Hristos, a lui Mesia. Așa a gândit Iacov și așa a gândit și Iosif. Ei rămân un exemplu pentru noi.

În finalul cărții Geneza, Iosif are ultimul cuvânt. În inima fraților lui s-a strecurat teama, că după moartea lui Iacov, Iosif se va răzbuna pe ei. Sufletul lui Iosif este însă de o frumusețe desăvârșită, el nu se răzbună pe frații săi, ci repetă ce le-a mai spus și 45:4-5, 8, adică „Voi, negreșit, v-ați gândit să-mi faceți rău: dar Dumnezeu a schimbat răul în bine, ca să împlinească ceea ce se vede azi, și anume, să scape viața unui popor în mare număr. Fiți, dar, fără teamă, căci eu vă voi hrăni, pe voi și pe copiii voștri” (50:19-21).

Dumnezeu poate să își ducă la îndeplinire planurile, indiferent de neajunsurile oamenilor. Pe de altă parte, mulți din patriarhi și fiii lor, progresează în caracter, în timp. Unul din cele mai bune exemple este Iacov însuși, care prin suferință a ajuns tot mai ascultător, mai drept, și mai înțelept, mai vizionar. Un bun exemplu de creștere spirituală este și cel al lui Iosif și al lui Iuda. Prin dezvoltarea lor spirituală, și prin ascultarea lor, în ciuda defectelor, planul lui Dumnezeu de mântuire a tuturor neamurilor, în Hristos, prin credință – o credință care urmează modelul lui Avraam, a avut un bun început și a mântuirea a ajuns până la noi.

APLICAȚII:

Privind la felul în care au crescut în credință, sfințenie și ascultare, patriarhii și fiii lor, întreabă-te în ce fel ai progresat în credință în ultimii ani. Ai crescut în înțelegere, în smerenie, în ascultare?

Cât de mult contează Hristos și lucrarea lui, Biserica, în viața și planurile tale? Ești implicat în vreun fel în slujire, în misiune, în creșterea împărăției?

Cât de mult prețuiești binecuvântarea, să o primești și să o dai? Cu ce fel de înțelegere te rogi pentru alții?

Cât de drept ești în evaluările tale pentru cei din jur? Dar, în același timp, cât de iubitor ești? Crezi că te poți asemăna cu bunăvoința lui Iosif?